interne, renunțării la folosirea forței sau la amenințarea cu forța, garantării dreptului fiecărui popor de a-și realiza propriile aspirații". De aceea — declara, de asemenea, Giuseppe Amici — „Consiliul Mare și General și-a exprimat în unanimitate deplina adeziune față de principiile conținute în Apel, reconfirmînd, printr-un document unitar, angajamentul sanmarinez de a promova, pe plan bilateral, multilateral și internațional, orice acțiune în măsură să contribuie la realizarea destinderii, dezarmării și desființării blocurilor militare, la consolidarea coexistenței pașnice și soluționarea pe calea negocierilor a controverselor, la respectarea dreptului la autodeterminare al popoarelor, a drepturilor omului și libertăților fundamentale, a neamestecului în treburile interne, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale".

Și aceasta, deoarece — arăta, în alocuțiunea sa, Gian Carlo Berardi — „în cadrul limitelor pe care ni le impun modestele noastre posibilități și resurse, putem să ne aducem contribuția pentru ca Apelul lansat de Marea Adunare Națională a Republicii Socialiste România să devină o realitate concretă. Sprijinim eforturile depuse de poporul român prieten, pentru ca acest document să se bucure de un sprijin cît mai larg în întreaga lume și dorim ca, alături de prietenii din România, să asistăm la angajarea tuturor oamenilor și națiunilor într-un efort comun de pace și progres pentru întreaga umanitate". Deputatul sanmarinez, Gian Carlo Berardi, adăuga : „Înainte de a încheia, aș dori să subliniez că noi toți avem o deosebită considerație pentru inițiativele dumneavoastră, pentru contribuția și eforturile pe care le depuneți pe plan internațional în vederea realizării unei lumi mai drepte, în care să fie realmente respectate principiile coexistenței pașnice".

Mulțumind pentru calda apreciere la adresa României și poporului român, pentru urările și sentimentele ce i-au fost exprimate, pentru placheta de aur oferită de căpitanii regenți și Consiliul Mare și General al Republicii San Marino, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** sublinia că : **„Dacă parlamentele tuturor statelor vor acționa cu mai multă hotărîre, ele vor putea determina guvernele, șefii de state să țină seama de voința popoarelor, să fie mai receptivi, să caute soluții pașnice, constructive, de colaborare și pace".**

Adăugîndu-se altor importante distincții internaționale — „Medalia de aur Joliot Curie", cea mai înaltă distincție a mișcării mondiale pentru pace, Medalia de aur „Norbert Wiener" și Premiul „Simba" pentru pace pe anul 1978 —, omagiul adus acum președintelui Nicolae Ceaușescu de căpitanii regenți și Consiliul Mare și General din San Marino este o nouă expresie elocventă a înaltei considerații a comunității internaționale pentru președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Un omagiu adus gîndirii și acțiunii consecvente a primului bărbat al țării pentru făurirea unei lumi a păcii, în care toate popoarele să-și consacre nestingherite energiile progresului economic și social, făuririi unei vieți demne, libere și fericite.

Rodica Dumitrescu

Declarații în exclusivitate pentru „Lumea"

GIUSEPPE AMICI

Președintele Grupului comunist din Consiliul Mare și General, membru al Direcțiunii Partidului Comunist Sanmarinez, conducătorul delegației

Onoarea care mi-a fost acordată de a reprezenta Consiliul Mare și General al Republicii San Marino, prin intermediul acestei delegații invitată de Marea Adunare Națională, mi-a permis să am o nouă confirmare a politicii internaționale, întreprinse și conduse de președintele Nicolae Ceaușescu, o politică de mare inițiativă, avînd ca țel mobilizarea tuturor eforturilor pentru apărarea păcii mondiale, realizarea dezarmării generale, întărirea coexistenței pașnice, ridicarea nivelului de viață al popoarelor care trăiesc încă în condiții inumane, de subdezvoltare.

Urez succes guvernului și poporului român în preocupările actuale și viitoare, subliniind că vom saluta, cu orice ocazie, inițiative de genul celor românești, ce pot favoriza contactele dintre popoare și state, deoarece consider că sînt foarte utile cunoașterii reciproce, soluționării pașnice a conflictelor. Aceste raporturi trebuie să se bazeze, după părerea mea, pe recunoașterea drepturilor fiecărui stat și popor, indiferent de mărime, și să favorizeze astfel realizarea unei păci reale care să nu fie întemeiată pe echilibrul armamentului, ci numai pe încredere reciprocă.

PIETRO CHIARUZZI

Președintele Grupului socialist, vicesecretar al Partidului Socialist

Sînt deosebit de bucuros că am îndeplinit sarcina ce ne fusese încredințată de către Consiliul Mare și General, de a transmite poporului prieten român adeziunea Republicii San Marino față de politica de pace și colaborare promovată și condusă de președintele Nicolae Ceaușescu. Am avut marea plăcere de a înmîna personal președintelui Nicolae Ceaușescu, la întoarcerea sa din importanta călătorie întreprinsă în mai multe țări africane, omagiul căpitanilor regenți și al Republicii San Marino, exprimîndu-ne astfel aprecierea pentru întreaga sa activitate îndreptată spre realizarea dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare, pentru întărirea securității în Europa și în întreaga lume.

CARLO FRANCIOSI

Președintele Grupului democrat-creștin, membru al Direcțiunii Partidului Democrat-Creștin

Întîlnirile cu președintele Nicolae Ceaușescu, cu președintele Marii Adunări Naționale, cît și contactele directe cu aspectele politice, economice, sociale și culturale românești ne-au făcut să descoperim o realitate națională pe deplin conștientă de rolul său istoric, deosebit de legată de tradițiile sale, angajată plenar în lupta pentru pacea și progresul popoarelor.

Pe plan internațional, unde activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu se bucură de o largă apreciere, avem poziții asemănătoare, după cum pe o poziție similară se plasează și partidul nostru față de Apelul Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România adresat tuturor parlamentelor, guvernelor și popoarelor lumii.

Vizita noastră în România va întări, cu siguranță, raporturile de prietenie și colaborare dintre cele două țări.

GIAN CARLO BERARDI

Președintele Grupului Socialist Unitar, membru al Direcțiunii Partidului Socialist Unitar

Doresc să subliniez, în mod special, semnificația politică a vizitei noastre, confirmată prin recunoașterea realismului politicii externe românești, cu trăsătura sa dominantă – contribuția adusă de președintele Nicolae Ceaușescu, fapt ilustrat, pe deplin, și prin omagiul reprezentat de placheta de aur decernată președintelui României de către căpitanii regenți ai Republicii San Marino și de Consiliul Mare și General.

Întîlnirea pe care am avut-o cu președintele Republicii Socialiste România ne-a dat posibilitatea să cunoaștem nemijlocit cîteva din pozițiile domniei sale privind marile probleme ale umanității. Acestea oferă răspunsuri clare la mari semne de întrebare în opera de înfăptuire a unei lumi mai juste, a unei noi ordini economice internaționale, a păcii, securității, cooperării și prieteniei între popoare.

PIETRO GIANCECHI

Președintele Grupului democrația socialistă

Am dat curs cu deosebit interes invitației Marii Adunări Naționale de a vizita România nu numai pentru că împărtășim opiniile Apelului privind dezarmarea, destinderea și pacea pe continentul nostru și în lume, dar doream să cunoaștem mai bine poporul român prieten.

În fața atîtor pericole de război, care apar pe toate continentele, este normal să urmărim cu deosebită atenție opera de pace a președintelui Nicolae Ceaușescu, operă ce se raportează la toate popoarele și țările lumii.

Faptul că sîntem un stat mic, precum și inspirația socialist-democratică a partidului nostru, plasează, în mod firesc, în centrul preocupărilor noastre cursa înarmărilor, cheltuielile militare, deci implicit procesul destinderii, pacea în general. Astfel este explicabilă adeziunea noastră la conținutul de pace al politicii externe promovate de președintele Nicolae Ceaușescu. Întîlnirea pe care am avut-o cu Excelența sa ne-a permis să cunoaștem, nemijlocit, sistemul gîndirii sale, deci și modul de rezolvare al marilor probleme internaționale ale momentului, care reprezintă, în esență, cerințele fundamentale ale popoarelor lumii. Ospitalitatea frățească și prietenească ce ne-a fost rezervată în toate ocaziile a întărit convingerea că numeroasele obstacole ce există în calea realizării unei păci reale în Europa și în lume pot fi depășite, intensificînd legăturile bilaterale și multilaterale, dar mai ales relațiile de prietenie, cum sînt cele româno-sanmarineze. Doresc să asigur din nou, și cu această ocazie, pe președintele Nicolae Ceaușescu și poporul român de tot sprijinul nostru în ceea ce privește inițiativele de pace prezente și viitoare.

MENETTO BONELLI

Reprezentantul Consiliului pentru Apărarea Republicii în Consiliul Mare și General

Sîntem purtătorii mesajului căpitanilor regenți din micul nostru stat, mesaj concretizat în placheta de aur înmînată președintelui Nicolae Ceaușescu. Această distincție este semnul reafirmării adeziunii totale la inițiativele președintelui României și pe care Marea Adunare Națională le-a transmis tuturor popoarelor lumii prin acest Apel privind dezarmarea, destinderea și pacea pe continentul european și în lume. Doresc să subliniez, în mod deosebit, că tenacitatea, consecvența cu care președintele Nicolae Ceaușescu urmărește țelurile păcii, democratizarea relațiilor internaționale, soluționarea pașnică a conflictelor au întrunit întreaga adeziune a grupului pe care îl reprezint. Sînt convins, de altfel, că justețea propunerilor conținute de Apelul Marii Adunări Naționale va atrage aprobarea tuturor popoarelor și grupărilor politice conștiente. Este vorba de o forță politică ce depășește diversitatea pozițiilor ideologice.

. Am regăsit în România valori în care cred profund și pe care poporul român le apără cu entuziasm și dîrzenie.

Declarații consemnate de Aristotel Bunescu

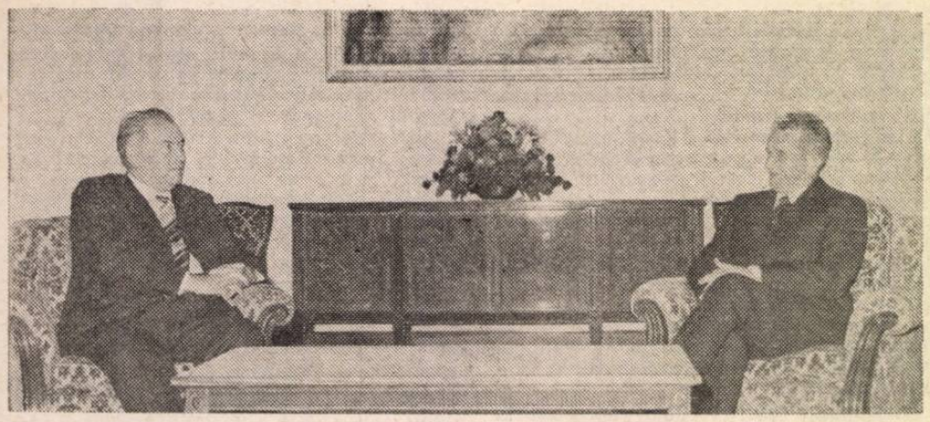

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ministrului afacerilor externe al Republicii Populare Ungare, Frigyes Puja

Cursul ascendent al relațiilor româno-ungare

Zilele trecute (26—27 aprilie), s-a aflat în țara noastră, în vizită oficială de prietenie, la invitația omologului său român, ministrul ungar al afacerilor externe.

Cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, oaspetele a transmis șefului statului român, din partea tovarășilor János Kádár, prim-secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, și Pal Losonczi, președintele Consiliului Prezidențial al Republicii Populare Ungare, un salut de prietenie, precum și urări de noi succese.

Mulțumind, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, la rîndul său, tovarășilor János Kádár și Pal Losonczi un salut prietenesc și cele mai bune urări.

Întrevederea dintre președintele Nicolae Ceaușescu și ministrul de externe Frigyes Puja, desfășurată într-o atmosferă caldă, tovărășească, a prilejuit relevarea cu satisfacție a evoluției fructuoase a relațiilor de trainică prietenie, de colaborare multilaterală dintre partidele, țările și popoarele noastre. În acest cadru, a fost subliniat, cu deosebire, rolul hotărîtor al întîlnirii și înțelegerilor la nivel înalt româno-ungare de la Oradea și Debrețin, din 1977, în amplificarea acestor raporturi. A fost manifestată, de asemenea, dorința comună de a extinde și aprofunda prietenia, colaborarea și solidaritatea dintre partidele, țările și popoarele noastre în diferite domenii de activitate, în interesul accelerării construcției socialiste în cele două țări vecine, în folosul și spre binele ambelor popoare, al cauzei generale a socialismului, păcii și progresului în lume.

În cadrul convorbirii s-a procedat la un schimb de vederi în probleme actuale ale situației internaționale, reafirmîndu-se hotărîrea României și Ungariei de a contribui activ la consolidarea cursului spre destindere și cooperare, la edificarea unui sistem real de securitate și colaborare în Europa, la adoptarea unor măsuri concrete de dezarmare și, în primul rînd de dezarmare nucleară, la triumful cauzei păcii și socialismului în întreaga lume.

Întîlnirea la nivel înalt româno-ungară din vara anului 1977, moment de referință în cursul ascendent al relațiilor româno-ungare, a fost evocată cu precădere și de miniștrii român și ungar ai afacerilor externe, tovarășii Ștefan Andrei și Frigyes Puja, care, în timpul convorbirilor, au examinat modul de realizare a înțelegerilor convenite cu prilejul întîlnirii, din iunie 1977, dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și János Kádár, precum și alte probleme privind dezvoltarea relațiilor dintre cele două state.

Miniștrii de externe au relevat rezultatele pozitive obținute în dezvoltarea relațiilor bilaterale și au apreciat că există posibilități pentru extinderea colaborării între cele două țări, pentru realizarea deplină a Aide-mémoire-ului convenit în iunie 1977, pentru întărirea și adîncirea prieteniei dintre cele două popoare constructoare ale socialismului, în concordanță cu Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară, în spiritul comunicatului semnat la cel mai înalt nivel.

Convorbirile dintre miniștrii afacerilor externe român și ungar au constituit, totodată, un bun prilej de analiză a stadiului actual, precum și a posibilităților de extindere în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Ungaria.

În acest context, evidențiem faptul că, în ultimii ani, între țările noastre s-au amplificat continuu relațiile economice, al căror volum urmează să se dubleze în actualul cincinal, față de perioada anterioară de cinci ani. S-au obținut, de asemenea, rezultate pozitive în coordonarea planurilor de dezvoltare a economiilor naționale ale celor două țări, ca și în domeniul cooperării și specializării în producție, o contribuție substanțială în această direcție revenind Comisiei mixte guvernamentale româno-ungare de colaborare economică. Semnificativ este faptul că, în ansamblul schimburilor economice, 60 la sută revine mașinilor și utilajelor, ceea ce mărturisește capacitățile crescînde și nivelul tehnic în continuă dezvoltare ale economiilor noastre naționale.

În cadrul convorbirilor dintre tovarășii Ștefan Andrei și Frigyes Puja a fost efectuat, firește, și un schimb de păreri cu privire la unele probleme ale vieții internaționale actuale. Se cuvine menționat, aici, faptul că, pe plan internațional, România și Ungaria conlucrează pentru afirmarea destinderii în Europa, pentru înfăptuirea dezarmării, pentru înțelegere și pace în lume.

Dialogul româno-ungar la nivelul miniștrilor de externe în probleme care interesează țările noastre va continua la Budapesta, tovarășul Ștefan Andrei fiind invitat de omologul său ungar — invitație acceptată cu plăcere — să facă o vizită oficială de prietenie în Ungaria.

I.O.

ROMÂNIA

„Legăturile dintre Olanda și România s-au amplificat"

Mathilda H.M.F. Gardeniers – Berendsen

ministrul afacerilor culturale, recreării și acțiunii sociale din Olanda

„Este prima mea vizită în România" **–mărturisește doamna Mathilda H.M.F. Gardeniers-Berendsen. Cîteva ore înainte de a părăsi Bucureștiul, ministrul olandez își împărtășește, cu plăcere, impresiile din această călătorie care i-a îngăduit investigarea unei realități pe care nu o mai cunoscuse. Redactorul nostru** Eugeniu Obrea **a consemnat declarațiile oaspetei.**

– Eram dornică să cunosc România. O curiozitate firească, deoarece țara dumneavoastră este renumită prin frumusețile ei. Un program bogat, într-un timp scurt, mi-a permis să văd nu numai Bucureștiul, ci și nordul Moldovei. A fost deosebit de interesant. Impresionează, firește, mînăstirile, dovezi ale unei civilizații de o rară strălucire. Impresionează, însă, și simbioza fericită pe care o realizează construcțiile moderne cu elementele din natura înconjurătoare. Mă gîndesc la frumoasa Casă de cultură a sindicatelor din Suceava...

– Există o notă dominantă a impresiilor despre România ?

– Construcția. Impresia generală cea mai puternică este determinată de ceea ce am văzut în materie de construcții. Se construiește mult și proiectele sînt ambițioase. Îți dai seama că se muncește cu pasiune, că toată lumea depune eforturi și că acest lucru este făcut cu plăcere. Românii sînt prietenoși și bine dispuși. Poporul român este deosebit de înzestrat. El are o înclinație impresionantă spre artă, posedă un remarcabil simț al frumosului. Este o trăsătură generală, pe care am regăsit-o puternic în păstrarea tradițiilor. Mă gîndesc, de pildă, la admirabilii meșteșugari...

– Cum apreciați dezvoltarea relațiilor româno-olandeze ?

– Evoluția lor este bună. Legăturile dintre Olanda și România s-au amplificat, contactele cunosc o intensificare, schimburile sînt mai numeroase, obiectivele colaborării s-au lărgit. Între București Haga nu sînt probleme litigioase. Dimpotrivă, dispunem de auspicii favorabile pentru o colaborare bogată. Avem multe puncte comune de interese, capabile să stimuleze apropierea și buna cunoaștere reciprocă. În Olanda există mult interes față de România, față de creația românească. Opera noastră a montat „Oedip" al lui George Enescu. Teatrul românesc se bucură de prestigiu. O săptămînă a filmului românesc ne-a făcut cunoscută, prin șapte pelicule, cinematografia dumneavoastră. S-au tradus

cărți ale scriitorilor români și se preconizează o activitate editorială mai amplă. Aplaudăm cu bucurie pe artiștii români — peste cîteva zile un grup de balerini români va evolua în Olanda. Sînt convinsă că spectacolul lor va fi căutat de public, că nu vor exista bilete nevindute...

— Proiecte ?

— Intensificarea colaborării culturale : expoziții, gale de filme, concerte, schimburi de cărți, vizite ale oamenilor de artă și cultură etc., potrivit prevederilor programului bilateral. Sperăm ca, în anul viitor, să găzduim la Haga o expoziție despre civilizația getodacică.

— Ce rol atribuiți culturii în eforturile pentru dezvoltarea cooperării europene ? Formulez întrebarea vizînd reuniunea, din 1980, de la Madrid.

— Cultura trebuie înțeleasă nu numai la dimensiunile individului, ci la scară națională, după cum sfera ei trebuie examinată într-o largă perspectivă. Cultura nu se confundă, pur și simplu, cu arta. Implică, firește, și arta, dar cuprinde educația, relațiile dintre oameni, comportamentul lor unul față de altul. Aș spune, de pildă, că ceea ce se realizează pentru handicapați este, de asemenea, un semn de evoluție culturală. În Olanda avem multe preocupări de ordin cultural. Unele din ele privesc pe locuitorii ce nu sînt de origine olandeză. Migrația contemporană a forței de muncă generează probleme pe care nu le putem ignora. Este foarte important ca fiecare individ să se bucure de dreptul la cultură. Dacă distribuția inegală a posibilităților de a munci a determinat migrația, să asigurăm oamenilor obligați să-și părăsească locurile natale accesul la cultură, dovedindu-le respectul cuvenit. Cred că această problemă ar putea fi discutată la Madrid, în ansamblul eforturilor pentru o colaborare europeană largă, la realizarea căreia cultura poate aduce partea ei de contribuție.

„Posibilități reale pentru intensificarea cooperării româno-filipineze"

Querube Makalintal

președintele Adunării Naționale Interimare din Filipine

Recent ne-a vizitat țara președintele Adunării Naționale Interimare din Filipine, Querube Makalintal. **Înainte de plecare, oaspetele filipinez a avut amabilitatea să acorde pentru revista „Lumea" interviul pe care îl publicăm în continuare.**

După cum se știe, în timpul vizitei el s-a întîlnit și a purtat convorbiri cu oficialități române din cadrul Marii Adunări Naționale, Frontului Unității Socialiste, Ministerului Afacerilor Externe. Referindu-se la aceste întrevederi, președintele Adunării Naționale Interimare filipineze a remarcat :

— În centrul convorbirilor noastre s-au aflat, în mod firesc, relațiile dintre România și Filipine. Convorbirile purtate au pus astfel în evidență satisfacția comună față de stadiul atins de raporturile româno-filipineze, și aceasta într-un timp relativ scurt, dat fiind că relațiile noastre diplomatice datează din deceniul al șaptelea. Un moment decisiv pentru evoluția legăturilor dintre România și Filipine — pe plan economic, comercial, social și în alte domenii de interes reciproc — l-a constituit vizita în Filipine a președintelui Nicolae Ceaușescu și întîlnirile sale cu președintele Ferdinand Marcos.

Datorită, desigur, acestui scurt interval de timp, rezultatele colaborării noastre sînt încă pe cale de afirmare. Dar, consider că de mare însemnătate sînt dorința reciprocă de a amplifica schimburile dintre cele două țări și faptul că există posibilitățile reale pentru intensificarea cooperării româno-filipineze. De aceea cred că sînt extrem de importante contactele, dialogul direct și cît mai frecvent între cele două popoare, stabilit prin intermediul personalităților oficiale. Este, acesta, de altfel, și motivul pentru care mă aflu în țara dumneavoastră, ca reprezentant al parlamentarilor filipinezi.

— Care este, după opinia dv., rolul parlamentelor în actualul context politic mondial ?

— Am participat, de curînd, la sesiunea de la Praga a Uniunii Interparlamentare. Am fost impresionat că, indiferent de țara căreia îi aparțineau, de forma de guvernămînt sau societatea construită în aceste țări, toți participanții au căzut de acord asupra necesității și urgenței înfăptuirii unor deziderate ale actualității internaționale și, în primul rînd, a dezarmării. Au fost discutate, la Praga, numeroase alte probleme, printre care chestiuni legate de decolonizare, ecologie, poluare — și, în special, poluarea Mediteranei —, folosirea spațiului atmosferic, în sfîrșit o multitudine de probleme, dar, dintre ele, cea mai importantă s-a relevat a fi dezarmarea. Din discuții a reieșit urgența deosebită a acestei probleme ; de aceea, am adoptat un document care recomandă guvernelor și Națiunilor Unite un efort mai mare și mai constant pentru realizarea unor înțelegeri în sensul reducerii armamentelor, a bugetelor militare în folosul dezvoltării economice, al consolidării procesului de edificare a unei reale și durabile destinderi în lume. A fost o problemă asupra căreia toți membrii Uniunii Interparlamentare au căzut de acord.

— În ce măsură credeți că parlamentele își pot aduce o contribuție practică la înfăptuirea acestor deziderate vitale ale omenirii și, în acest sens, cum apreciați aportul lor la procesul de democratizare a vieții internaționale ?

— După cum declaram la sesiunea interparlamentară, să sperăm că vom apuca ziua în care rezoluțiile adoptate în cadrul Uniunii Interparlamentare vor fi traduse în fapt de guverne, devenind realități și imprimînd, astfel, un curs hotărît de acțiune. Dar, între timp, nu trebuie să încetăm să discutăm, să militățm pentru rezolvarea acestor probleme, pentru că vocea colectivă a diverselor parlamente naționale trebuie și poate să se facă auzită și, astfel, să contribuie la acțiuni pozitive.

În ceea ce privește procesul democratizării vieții internaționale, cred că însești existența și activitatea Uniunii Interparlamentare reprezintă un bun exemplu, fiind vorba de un organism în care orice națiune, indiferent de mărimea și puterea sa, dispune de același număr de voturi, deci, de aceeași influență.

De fapt, același lucru se poate afirma și în legătură cu Adunarea Generală a O.N.U. care, tocmai datorită caracterului democratic al desfășurării lucrărilor ei, reprezintă cel mai important forum de dezbatere a problemelor contemporaneității.

Interviu realizat de
Liana Enescu

România — Mexic: expresii ale prieteniei

Pastor Murquia Gonzalez

deputat federal din partea Partidului Revoluționar Instituțional din Mexic

În declarația acordată colaboratorului nostru Radu Toma, **oaspetele s-a referit la stadiul și perspectivele de dezvoltare a raporturilor între parlamentele din cele două țări ale noastre, la rolul și importanța schimburilor de delegații ale forurilor legislative supreme.**

— Am venit în România în calitate de deputați — reprezentanți ai țărănimii în Congresul mexican. Interesul nostru fundamental este acela de a cunoaște realizările, progresele obținute de România în producția agricolă și în zootehnie, tehnologiile pe care le aplică cu succes și care i-au permis să producă și să satisfacă, în întregime, necesitățile interne de produse agroalimentare.

Pentru noi, mexicanii, România prezintă un interes deosebit, ca țară de obîrșie, de limbă și cultură latină, care are multe similitudini cu Mexicul. După vizita făcută în Mexic de președintele Nicolae Ceaușescu s-au intensificat și mai mult legăturile noastre de prietenie. Recent, a vizitat Mexicul o delegație de parlamentari români, iar vizita lor a contribuit la reafirmarea acestor legături, în multe domenii. Consider că aceste schimburi de vizite, ce prilejuiesc schimburi de idei și opinii, de experiență, sînt deosebit de pozitive pentru strîngerea relațiilor de prietenie și colaborare în folosul reciproc, al bunăstării popoarelor noastre, al înțelegerii internaționale.

Am avut ocazia să vizităm județul Brăila. Apreciem realizările pe care le-ați obținut în zootehnie, în creșterea animalelor, în cultivarea viței de vie, în extinderea sistemelor de irigații, dintre care cel din zona Brăilei ne-a impresionat în mod deosebit, întrucît a fost realizat într-o perioadă foarte scurtă și permite folosirea optimă a pămîntului și a apei.

În timpul acestei călătorii am fost înconjurați cu o ospitalitate deosebită, spontană, nu numai din partea celor care ne-au însoțit, ci și din partea acelora care ne-au primit în centrele vizitate. Am receptat aceasta ca pe o expresie a prieteniei față de întregul popor mexican, al cărui nume îl purtăm cu noi.

DEZARMAREA — prioritate a priorităților (II)

De la negociere la acțiune

— șefi ai delegațiilor participante la Comitetul de la Geneva răspund revistei noastre —

1 Cum apreciați importanța obiectivului general al dezarmării în ansamblul problemelor majore ale lumii contemporane ?

2 În ultima vreme, mai ales după sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U., a cîștigat teren ideea necesității unui nou mod de abordare a problematicii dezarmării. Cum concepeți acest nou mod de abordare și ce contribuție își poate aduce noul Comitet pentru dezarmare ?

3 Care sînt, în opinia dumneavoastră, prioritățile unei strategii de ansamblu a dezarmării ? Ce rol acordați dimensiunii nucleare a dezarmării ?

4 Ce s-a făcut și ce trebuie făcut, în continuare, pentru asigurarea creșterii eficienței și a rolului forurilor de negociere în realizarea unui program concret de dezarmare ? Cum apreciați efortul de democratizare a negocierilor de dezarmare ?

5 Cunoașteți poziția României, propunerile și sugestiile țării noastre pentru accelerarea procesului de dezarmare. Ce similitudini sau poziții comune remarcați între țara dumneavoastră și România în eforturile pentru plasarea problemei dezarmării pe terenul măsurilor concrete ?

6 Care ar fi, după părerea dumneavoastră, rezultatele obținute pînă acum de sesiunea actuală a Comitetului pentru dezarmare și în ce direcții anume trebuie să se îndrepte eforturile ?

Dragomir Djakic

membru al delegației R.S.F. Iugoslavia la Comitetul pentru dezarmare

1. O adevărată pace internațională și o reală securitate nu vor putea fi realizate pe fundamentul cursei înarmărilor sau pe fundamentul așa-numitului echilibru al puterii. Aceste obiective pot fi înfăptuite doar prin dezarmare, prin cooperare între state, pe baza egalității și înțelegerii reciproce pentru problemele securității individuale a fiecărei țări. Cursa înarmărilor, care se amplifică îngrijorător, avînd un caracter global, absoarbe o imensă cantitate de materii prime, resurse umane și naturale. Este vorba, prin urmare, de o imensă povară economică pentru toate statele, cu consecințe negative asupra dezvoltării economice și distructive asupra relațiilor internaționale. Cursa înarmărilor a devenit unul dintre cele mai mari obstacole ale evoluției sociale, politice și economice contemporane. În virtutea acestor rațiuni, dezarmarea este cea mai importantă și cea mai urgentă problemă a relațiilor internaționale actuale.

2. Firește, orice modalitate care ne poate duce spre o soluție mai apropiată a problemelor substanțiale ale dezarmării este binevenită. Problema cea mai urgentă este cum să fie transformat mecanismul internațional actual din sfera dezarmării într-unul mai eficient. De aceea, după părerea mea, esențială este nu abordarea — sau abordările — ci practica. Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării a adoptat foarte importante decizii care privesc dezarmarea. Comitetul prim al Adunării Generale a fost transformat într-un organ care să se ocupe exclusiv de dezarmare și securitate internațională. Comisia O.N.U. pentru dezarmare a fost transformată într-un organ deliberativ al Națiunilor Unite. Comitetul pentru dezarmare — noul organ de negociere în domeniul dezarmării — a fost întregit prin participarea unui număr sporit de membri, comparativ cu vechiul comitet. El a devenit, astfel, un organ de negociere mai reprezentativ, cu precădere în ce privește reprezentarea anumitor regiuni. Toate aceste schimbări au ca scop, în primul rînd, mecanismul internațional al dezarmării, pentru a-l face mai efectiv și, totodată, pentru a evidenția necesitatea ca Organizația Națiunilor Unite să fie direct implicată în soluționarea problemelor dezarmării. Desigur, în acest context, Comitetul pentru dezarmare — ca singurul organism multilateral de negociere în acest domeniu — are responsabilități speciale.

3. Fără îndoială, problemele dezarmării nucleare au cea mai mare prioritate. Documentul final al sesiunii speciale a O.N.U. a fost foarte limpede în această privință. În afara problemelor dezarmării nucleare, aș spune că de o deosebită importanță este interzicerea armelor chimice ; de asemenea — problemele legate de noile arme sau sisteme de arme de distrugere în masă. Aceste trei probleme din sfera dezarmării s-au relevat ca prioritare în negocierile pentru dezarmare. Este evident că ele trebuie concepute laolaltă, chiar dacă în cadrul negocierilor trebuie luate separat. În ceea ce privește domeniul nuclear, sperăm ca negocierile SALT să fie încheiate cît mai curînd. Cît despre armele chimice, sperăm să se obțină o convenție pentru interzicerea fabricării, stocării și pentru distrugerea lor. Totodată, ar trebui să ajungem, împreună, la o convenție privind armele de distrugere în masă. De aceea, considerăm că aceste trei probleme dețin cea mai mare prioritate în domeniul dezarmării.

4. Ca și România, Iugoslavia a susținut, în mod constant, că lucrările Comitetului pentru dezarmare trebuie fundamentate pe principiul egalității, pe relații democratice între toți membrii săi. Este, în mod evident, o exigență foarte importantă pentru eficiența comitetului. Trebuie, însă, spus că aceasta nu reprezintă decît o parte din ansamblul problemei. Cealaltă parte — care are o importanță egală — este metoda de lucru a Comitetului pentru dezarmare. După părerea mea, pentru ca acest comitet să lucreze eficient, trebuie să se pună la punct, de la început, metoda de lucru, pentru ca el să devină un organ de negociere, în sensul adevărat al cuvîntului. Comitetul trebuie să fie angajat, în mod activ, în toate fazele negocierii, să ducă — fapt care nu va fi simplu — la bun sfîrșit inițiativele generale ale O.N.U., acordurile obținute. Comitetul trebuie să decidă, el însuși, în ce privește pașii ce trebuie întreprinși, cînd și cum să fie făcuți. De asemenea, comitetul n-ar trebui să-și limiteze activitatea la un anumit număr de probleme în domeniul dezarmării, chiar dacă acestea sînt de o mare importanță. Programul său ar trebui să fie mai larg și mai diversificat, așa cum, de altfel, i s-a recomandat prin Documentul final și prin rezoluțiile sesiunii speciale a Adunării Ge-

ANCHETA „LUMEA"

- *„Dezarmarea — cea mai importantă și urgentă problemă a relațiilor internaționale"*
- *„Trei probleme prioritare: dezarmarea nucleară, interzicerea armelor chimice și a celor de distrugere în masă"*
- *„România și Iugoslavia: lucrările Comitetului trebuie fundamentate pe egalitate, pe relații democratice"*

nerale a O.N.U. În sfîrșit, comitetul nu trebuie să fie un organ exclusiv, ci unul deschis cooperării tuturor țărilor dornice să contribuie la activitățile sale.

5. Atît România, cît și Iugoslavia au arătat un interes excepțional problemelor dezarmării. De aceea, ele și-au dedicat întreaga activitate acestei probleme, atît în Comitetul pentru dezarmare, cît și, pe un plan mai larg internațional, prin propuneri concrete și insistînd pentru soluții și rezoluții în problemele substanțiale. Cele două țări depun un efort important în această direcție. E o deosebită satisfacție pentru mine să relev că, între cele două delegații ale noastre, cooperarea în cadrul comitetului se caracterizează prin relații foarte prietenești și deplină înțelegere.

6. Nu este ușor să spunem acum care vor fi rezultatele sesiunii actuale a comitetului. Se poate spera că mai multe rezultate se vor obține cel puțin în trei domenii. Unul dintre ele îl constituie complexul armelor chimice și se poate spera că acest comitet se va preocupa de negocierile pentru elaborarea unei convenții privind interzicerea armelor chimice. Se mai poate avea în vedere că acest comitet va începe negocieri privind un acord cuprinzător de interzicere a experiențelor nucleare.

După părerea mea, comitetul ar trebui să înceapă negocieri serioase în aceste două domenii, indiferent de rezultatele ce s-ar obține în negocierile bilaterale privind armele chimice sau cele referitoare la experiențele nucleare. De asemenea, ne putem aștepta că acest comitet să ia în considerare, curînd și în mod serios, măsuri privind negocieri pentru dezarmarea nucleară. În sfîrșit, comitetul va trebui să dezbată așa-numita problemă a „garanțiilor negative" pentru țările nenucleare. Care vor fi rezultatele concrete este, însă, foarte greu de spus acum, pentru că acest comitet nu lucrează decît de două-trei luni.

- *„Politica echilibrului de forță și cursa globală a înarmărilor nu pot constitui baza pentru o pace durabilă"*
- *„Condiția oricărui progres: existența unei necesare voințe politice"*

Jamsheed Marker

reprezentantul permanent al Pakistanului la Geneva, șeful delegației la Comitetul pentru dezarmare

1. Pakistanul acordă cea mai mare importanță problemei dezarmării, pentru că ea este un imperativ pentru supraviețuirea civilizației. Importanța sa, în agenda globală a problemelor, este asemănătoare celei a stabilirii unei noi ordini economice internaționale — un țel cu care dezarmarea este în legătură. Dezarmarea este esențială pentru țările mici, precum Pakistanul și România ; întrucît, fără un anumit control internațional, atît asimetriile regionale, cît și cele globale, în ce privește puterea militară, vor fi și mai mult accentuate.

2. Negocierile pentru dezarmare au însemnat; pînă acum, mai curînd o acomodare între interesele naționale și doctrinele militare ale marilor puteri, iar rezultatul — un punct mort. Negocierile pentru dezarmare ar trebui, de acum înainte, să reflecte vederile și aspirațiile majorității țărilor, în special ale popoarelor lumii a treia, a căror dorință arzătoare este de a-și consacra resursele naționale și energiile exclusiv dezvoltării economice și sociale. Statele lumii a treia intenționează să joace un rol activ în cadrul Comitetului pentru dezarmare și au întreprins diverse inițiative pentru promovarea unor grabnice și concrete rezultate în problemele prioritare. Dacă această tendință este consolidată, negocierile din Comitetul pentru dezarmare pot duce la importante progrese.

3. Sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. asupra dezarmării a decis că dezarmarea nucleară are cea mai mare prioritate. Pakistanul împărtășește această opinie. Dar, în complexul problemelor nucleare, credem că primul pas care poate și trebuie să fie făcut este interzicerea folosirii sau amenințării cu folosirea armelor nucleare împotriva statelor neposesoare de asemenea arme ; în al doilea rînd, trebuie asigurată excluderea definitivă a armelor nucleare din zonele în care ele nu există în prezent, prin crearea unor zone libere de arme nucleare. Pakistanul a propus, de altfel, adoptarea unei convenții internaționale care să asigure statele neposesoare de arme nucleare împotriva folosirii sau amenințării cu folosirea lor. De asemenea, noi depunem eforturi persistente pentru stabilirea unei zone libere de asemenea arme în sudul Asiei.

4. Primele două luni ale lucrărilor Comitetului pentru dezarmare au fost destinate eforturilor de a asigura negocierilor rezultate practice. Spre deosebire de fostele organisme de negocieri, Comitetul pentru dezarmare a adoptat reguli de procedură care îi guvernează lucrările. Curînd, va fi adoptată și o agendă specifică pentru negocieri. Acestea ar trebui să conducă la o îmbunătățire în metoda negocierilor pentru dezarmare. Totuși, dacă statele prezente — și, în mod special, marile puteri — nu vor dovedi voința politică de a ajunge la o reală dezarmare, procedurile, oricît de eficiente ar fi ele, nu pot schimba, prin ele însele, în mod radical situația. Desigur, așa cum am spus și mai înainte, este nevoie de o mai mare democrație la negocierile pentru dezarmare, iar Pakistanul și-a adus o contribuție activă pentru a se asigura că regulile de procedură ale comitetului și agenda sa vor crea posibilitatea ca statele mici și mijlocii să joace un rol efectiv în procesul dezarmării. Este necesar, însă, să reafirmăm că o primă precondiție pentru orice progres constă în existența unei necesare voințe politice din partea tuturor statelor.

5. Pakistanul și România au abordări ale dezarmării similare, dacă nu chiar identice. Amîndouă țările consideră că politica echilibrului de forță și cursa globală a înarmărilor nu pot să formeze baza pentru o pace durabilă și pentru securitate. Pakistanul și România au conlucrat la O.N.U. și în alte foruri pentru realizarea unei apropieri de obiectivele dezarmării generale și complete. Țările noastre împărtășesc puncte de vedere similare chiar și în multe probleme specifice. Ambele doresc crearea unor zone libere de arme nucleare în regiunile lor, amîndouă au promovat activ ideea garanțiilor din partea statelor posesoare de arme nucleare către statele neposesoare de asemenea arme, împotriva folosirii sau amenințării cu folosirea lor. Noi apreciem profund sprijinul pe care România l-a acordat inițiativelor Pakistanului în aceste domenii.

6. Sesiunea actuală a Comitetului pentru dezarmare a adoptat, cum am mai spus, regulile sale de procedură și, curînd, va adopta agenda și programul de lucru. Acestea nu sînt rezultate deloc mici, dacă ne gîndim la marile deosebiri în pozițiile diferitelor state, în special ale marilor puteri, precum și la complexitatea problemelor dezarmării. Comitetul a atins stadiul unei serioase examinări a unor probleme prioritare, cum sînt interzicerea armelor chimice, un acord complet de interzicere a experiențelor nucleare și convenții internaționale pentru asigurarea statelor neposesoare de arme nucleare împotriva folosirii sau amenințării cu folosirea armelor nucleare.

Anchetă realizată la Geneva de Stelian Țurlea

REPORTAJ PE GLOB

GROENLANDA
— în creștetul lumii

Gheorghe Almăjan

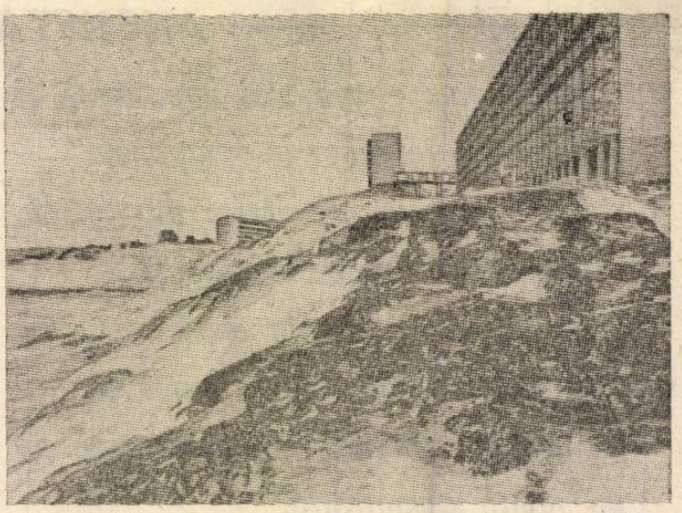

Orașele coboară pînă la țărmul mării, valorificînd fiecare palmă de pămînt

Pentru simplul motiv că Australiei i s-a atribuit de către geografi calitatea de continent, Groenlanda a fost promovată la rangul de cea mai mare insulă din lume. Pentru motivul mai puțin simplu că, începînd cu 1 mai va deveni un teritoriu autonom în cadrul regatului Danemarcei, Groenlanda și-a impus numele în paginile de actualități și reportaje ale presei internaționale. Succinta cronologie a acestui eveniment debutează cu noiembrie anul trecut, cînd parlamentul danez a hotărît acordarea acestei „autonomii interne". Urmează referendumul din 17 ianuarie a.c., cînd populația insulei s-a pronunțat în proporție de 70,1 la sută în favoarea autonomiei și, apoi, alegerile generale, primele din Groenlanda, la 4 aprilie, cînd corpul electoral — 23 500 eschimoși și 6 000 danezi veniți din Europa — a asigurat succesul partidului de stînga „Siumut", liderul acestuia, Jonathan Motzfeldt, devenind primul șef al noului guvern local al insulei.

Ce este și cum arată această Groenlandă? Este, în primul rînd, un teritoriu de 2 175 600 km², situat în cea mai mare parte dincolo de cercul polar arctic, dar păstrînd în întregime, pe toată suprafața sa, caracteristicile Arcticei. Dacă nu ar fi acoperit de o imensă calotă glaciară ce cuprinde aproape două treimi din suprafața sa, solul insulei s-ar prezenta ca un peisaj halucinant, imprumutînd culoarea cenușiu-cărămizie a granitului și ardeziei, marcat de succesiunea aproape neîntreruptă a unor masive montane ce depășesc în înălțime Carpații. Dar gheața, densă, albă, implacabilă, acoperind munții și văile, nu lasă să respire liber decît litoralul insulei, decupat în fiorduri înguste sau mărginit de puzderii de mini-insule, ce înconjoară ca o dantelărie delicată conturul de 45 de mii de kilometri al Groenlandei. Clima este exclusiv polară, extrem de rece în februarie și martie, diferențele dintre temperatura de iarnă și de vară accentuîndu-se gradual, din sud spre nord. La Ivigtut, în sud, vara te copleșește cu cele 10 grade plus și iarna te tolerează la 8 grade minus, în timp ce în nord, la Upernavik, cele 5 grade plus din iulie devin minus 49 de grade în februarie.

Și totuși, pe această insulă trăiesc oameni. Pe țărmurile ei, sau puțin în interior, în văile ce coboară spre mare și împreună cu oamenii, reni sau caribù, vulpi albastre, iepuri polari, ursul alb. Fauna marină își are exemplarele ei specifice : foci, morse, narvali, balene. Și pinguini, în nord. Mai bogat reprezentată este avi-fauna, zeci de specii de păsări marine făcîndu-și primăvara cuiburile pe coasta apuseană, mai ospitalieră, a insulei. De altfel, aici s-au adăpostit și majoritatea locuitorilor. 50 000 de oameni, cei mai numeroși provenind din metisajul dintre eschimoși și danezi. Mijlocul tradițional de existență, vînatul focilor, se menține în nord, dincolo de Thulé, unde se mai găsesc și ultimii indigeni „primitivi", între 1 500 și 2 000 de suflete. Dar pentru locuitorii din partea sud-vestică a litoralului, îndeletnicirile principale sînt pescuitul modern și creșterea oilor, caprelor și vitelor importate de pe continent.

În această zonă se află Godthaab, „capitala în plină expansiune", precum și principalele centre pescărești. Un număr de „orașe" pot fi întîlnite și pe coasta sud-estică, în timp ce Statele Unite „populează" cu personalul lor cîteva baze militare dintre care cea mai importantă este în nord, la Thulé. Serele furnizează o bună parte din legumele necesare existenței, ca și florile ce înveselesc casele locuitorilor.

Ca orice pămînt al Terrei, Groenlanda își are și propria sa istorie. Incertă pînă la legendă, în ce privește trecutul îndepărtat, mai precisă în epoca modernă. Cum se întîmplă, de altfel, și cu alte țări sau teritorii. Potrivit unor izvoare, Groenlanda ar fi fost pentru prima oară descoperită în secolul IV înaintea erei noastre, de navigatorul Pytheas. Dar, se pare că ,totuși, el n-a ajuns decît pînă în Islanda, pe care a numit-o Thulé. Istoricii danezi afirmă în schimb cu certitudine că în jurul anului 2 000 înaintea erei noastre, triburi de vînători provenind din nordul Americii s-au instalat pe coasta occidentală a Groenlandei. Ele au dispărut însă cînd clima a suferit o bruscă răcire. Și apoi, secole de uitare. Pînă cînd, la începutul veacului X al erei noastre, vikingul scandinav Gunnbjorn, a anunțat că, în cursul unei călătorii pe mare, a zărit „insule la apus de Islanda". În 982, celebrul Erik cel Roșu a pornit în căutarea lor. Explorînd vreme de trei ani Groenlanda meridională, el s-a întors pe pămînturile sale din Islanda aducînd vestea menită să pună în mișcare cîrduri de coloni, și anume că a găsit „o țară verde". Și într-adevăr, 25 de nave s-au îndreptat spre Groenlanda, întemeind cîteva colonii în fiordurile adăpostite, a căror vegetație de vară le făceau mai atrăgătoare decît pămînturile aspre ale Islandei. Au urmat, de-a lungul anilor, alte expediții, spre nord, vikingii întîlnind eschimoșii, strămoșii de azi ai groenlandezilor. S-a format o nouă civilizație nordică, care a durat 500 de ani. Perioadă în care între Groenlanda, Norvegia și Danemarca s-au creat legături strînse, în 1261 locuitorii Groenlandei depunînd jurămînt de credință coroanei Norvegiei. Dar, spre mijlocul secolului al XV-lea, legăturile Groenlandei cu țările scandinave au devenit tot mai slabe. Și, din nou, mister. Din cauze necunoscute, coloniile nordice au dispărut spre 1 500, despre Groenlanda auzindu-se a se vorbi din nou abia spre finele veacului XVI. De astă dată, intrăm în epoca explorărilor geografice, care se succed, iar mai apoi balenierele europene reiau negoțul cu singurii locuitori redescoperiți ai Groenlandei — un număr destul de restrîns de eschimoși.

În secolul XVIII — regatul danezo-norvegian hotărăște recolonizarea insulei, iar în 1921

În văile adăpostite, oamenii se bucură de scurta vară arctică

Prinsă între ghețuri, corabia așteaptă momentul în care apele îi vor îngădui să pornească în larg. Îngîndurat, căpitanul așteaptă...

Toate așezările de pe litoral sînt porturi pescărești

Danemarca – uniunea ei cu Norvegia luînd sfîrșit în 1814 – își afirmă suveranitatea asupra Groenlandei care, un an mai tîrziu, este proclamată colonie a coroanei britanice.

Cel de al doilea război mondial aduce, în urma ocupării Danemarcei de către Germania hitleristă, administrarea insulei de către Statele Unite. Este perioada ce poate fi identificată cu nașterea conștiinței naționale a groenlandezilor. Încheierea războiului și debutul amplului proces de dispariție a colonialismului pe plan mondial își extind reverberațiile asupra insulei : în 1953 noua constituție daneză consfințește abolirea statutului de colonie a Groenlandei, care devine „provincie daneză". Se adoptă un program de modernizare a vieții din insulă, cu rezultate destul de neconcludente, pe care Copenhaga le atribuie rigorilor climei, iar locuitorii vechi ai insulei, încercărilor de „danizare" a țării lor prin intermediul miilor de noi veniți de pe continent, ca și amenințării pe care o prezintă pentru principala lor sursă de existență, pescuitul, apariția mereu mai numeroasă a pescadoarelor străine. În paranteză fie spus, tocmai această situație a făcut ca în cadrul referendumului asupra aderării Danemarcei la Piața comună, 73 la sută din groenlandezi să voteze negativ. Între timp, explorările făcute au dus la descoperirea unor importante zăcăminte în solul groenlandez, inclusiv de petrol. „Autonomia internă" nu merge însă pînă la a permite valorificarea numai de către groenlandezi a bogățiilor insulei, acestea urmînd să fie exploatate în comun cu autoritățile daneze. Dar, este un început.

„A fost cîndva un rege în Thulé", spune balada cîntată de Margareta în Faust-ul lui Goethe. Acum, la Thulé este o bază americană, vechii săi locuitori fiind mutați cu 200 kilometri spre nord, la Kranak. Spre nordul celei mai mari insule nordice din lume. Acolo unde, ți se spune la Godthaab, trebuie să mergi pentru a găsi cei mai buni ciini de sanie. Și unde fără ciini de sanie, ești pierdut. Din Thulé, nume grec și roman desemnînd cel mai nordic pămînt al lumii, s-a născut expresia metaforică „ultima Thulé", indicînd, la rîndul ei, țărmul îndepărtat, inaccesibil, obiectivul ce ți se propune de neprieten în speranța că nu-l vei atinge.

Groenlanda este însă astăzi o realitate concretă pe care o poți vedea, pe care o poți atinge. Cu avionul sau cu vaporul. Dar mai ales cu prietenia și admirația pentru acei oameni cărora dificultățile existenței nu le-au atenuat dragostea profundă pentru pămîntul lor ascuns sub zăpada rece și indiferentă a ținuturilor arctice.

Imagine din Ankara

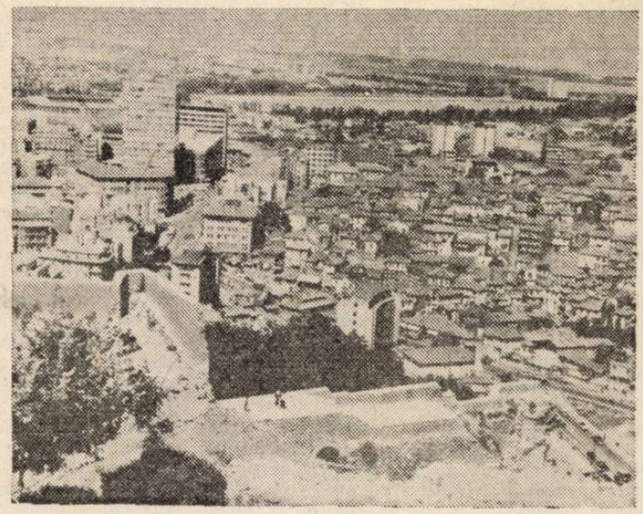

ANKARA

Elementele unei situații complexe

Corespondență de la Ruse Nedelea

Buletinele meteorologice anunțau, zilele trecute, instalarea unui val de frig, însoțit de averse, pe întreg teritoriul Turciei. Cotidienele care apar la Ankara și Istanbul nu au întîrziat să ironizeze, ca de obicei, pronosticurile meteorologilor, menționînd că, dacă previziunile lor pot fi puse sub semnul întrebării, în schimb, atmosfera politică, încărcată cu electricitate, indică apropierea unei furtuni, ale cărei rezultate ar putea da naștere unor schimbări politice de anvergură.

O zi mai tîrziu, valul de frig care acoperea Turcia producea mari dificultăți cetățeanului de rînd, obligîndu-l să consume din rezervele economisite sau să se aprovizioneze cu noi cantități de cărbune, de data aceasta la prețuri sensibil majorate — 2500—3000 de lire tona — în cazul în care, bineînțeles, depozitele puteau satisface astfel de cereri.

În aceeași zi, s-au adeverit și previziunile comentatorilor de presă : șase miniștri înaintau guvernului condus de Bülent Ecevit un document, pe care presa l-a calificat ca fiind un „avertisment serios", încărcat cu numeroase implicații. Între altele, aceștia își exprimau îngrijorarea și nemulțumirea față de politica economică promovată de guvern, față de ineficacitatea măsurilor de preîntîmpinare și eradicare a acțiunilor teroriste și a violenței, ce iau proporții îngrijorătoare, în special în vilayetele din estul Turciei, în apropierea granițelor cu Iranul.

S-au făcut o serie de speculații pe marginea faptului că cei șase miniștri nu întîmplător sînt proveniți toți din rîndul „independenților", care au intrat în cabinetul actual, format de Partidul Republican al Poporului, după ce au aparținut altor partide. Este vorba de Enver Akova, ministru de stat, Ali Riza Septioglu, ministru de stat, Mustafa Kiliç, ministru de stat, demisionat din Partidul Dreptății, Orhan Alp, ministrul industriei și tehnologiei, de asemenea demisionat din Partidul Dreptății, Ahmet Karaaslan, ministrul reconstrucției și locuințelor, și el demisionat din Partidul Dreptății, și Güneș Öngüt, ministrul transporturilor și comunicațiilor, de aceeași proveniență.

Documentul-avertisment formulat de „grupul celor șase", cum a fost denumit de ziare, atrăgea atenția premierului Ecevit asupra dezbinărilor politice în rîndul personalului din instituțiile de stat, creșterii curentelor fracționiste și separatiste, manifestate, în special, în vilayetele din estul țării, în care trăiește populația kurdă. Se sublinia, totodată, „necesitatea adoptării unor măsuri constituționale ferme împotriva tuturor persoanelor, instituțiilor sau organizațiilor care sprijină astfel de acțiuni, precum și asupra creșterii valului de acuzații de corupție și mită, îndreptate împotriva unor membri ai cabinetului". „Cei șase" menționau, în documentul amintit, că, „în condițiile și în situația în care se află astăzi Turcia, plecarea noastră din guvern ar însemna o nesăbuință, întrucît nu dorim să revenim de unde am plecat", însă atrăgeau atenția asupra necesității adoptării urgente a unor măsuri în vederea restabilirii echilibrului în viața economică, politică și socială.

Situația — devenită explozivă, ca urmare a unor acumulări neîntrerupte, alimentate de criza economică, de dificultățile valutare, de acțiunile de violență — a determinat, zilele trecute, întrunirea de urgență a Consiliului de Miniștri, sub președinția premierului Ecevit, într-una din ședințele care au depășit recordul de durată : 17 ore și 40 de minute !

Începută la orele 16 și încheiată, după scurte întreruperi pentru masă și destindere, a doua zi la ora 9,40, reuniunea guvernului a adoptat o declarație în care este consemnat, după cum apreciază presa și radioteleviziunea, „compromisul dintre cei șase și restul cabinetului", deși, potrivit aprecierii comentatorilor, „în fond, fiecare a rămas pe vechile poziții".

În declarația guvernului, ca răspuns la îngrijorarea și nemulțumirea grupului celor șase miniștri, se preconizează că se vor depune eforturi susținute în direcția redresării economice, acordînd prioritate regiunilor pînă acum neglijate, din estul și sud-estul Anatoliei, se vor întreprinde și aplica cu hotărîre toate măsurile pentru depășirea dificultăților economice actuale,

pentru normalizarea situației financiar-valutare.

De altfel, cu două zile înainte de memorandumul „celor șase", în cuvîntarea rostită la deschiderea lucrărilor celui de-al XI-lea Congres al Confederației sindicatelor muncitorilor „Türk-iş", premierul Ecevit sublinia faptul că, în cursul anului 1978, Turcia a reușit să mărească substanțial volumul exporturilor, astfel încît a putut să acopere valoarea importurilor de petrol, necesar economiei țării. „Desigur — arăta primul ministru —, deși necesitățile de petrol ale țării sînt foarte mari, iar rezultatele înregistrate în domeniul exporturilor nu înseamnă prea mult, este încurajator însă faptul că avem potențialul și capacitatea de a face pași înainte în direcția redresării economice și a echilibrării balanței de plăți externe". „Dacă vom reuși — continua el — să înlăturăm dificultățile aflate în fața economiei noastre, bazîndu-ne, înainte de orice, pe eforturile proprii, vom putea depăși și criza valutară și, implicit, inflația și criza socială și politică, șomajul, terorismul și violența".

Cuvîntarea premierului Ecevit a oferit delegaților la congresul Confederației „Türk-iş" prilejul de a-și exprima simpatia și sprijinul față de măsurile preconizate de guvern în vederea creșterii salariului minim, a soluționării problemei muncitorilor agricoli, a introducerii unor reglementări echitabile ale chiriilor, construcțiilor, prin etatizarea terenurilor din jurul marilor orașe, preîntîmpinîndu-se astfel specula în acest domeniu, și prin mărirea volumului creditelor din bugetul de stat pentru construcția de locuințe, aplicîndu-se, totodată, controlul strict asupra folosirii creditelor acordate.

Referindu-se la acțiunile teroriste și la violență, Bülent Ecevit menționa că situația gravă la care s-a ajuns a adus daune foarte mari unității naționale, a făcut să crească nesiguranța vieții și avutului cetățeanului, confruntat, în plus, cu fenomenele de inflație și șomaj. „Cu toții am înțeles — a spus Ecevit — importanța unității naționale, și acesta este un factor care va determina eradicarea terorismului și a violenței. Dar, trebuie spus că fragmentarea mișcării muncitorești din Turcia, parcelarea ei în organizații sindicale mărunte aduc daune foarte mari atît eforturilor interne de redresare economică, cît și unității naționale, facilitînd acțiunile extremiste".

În timp ce premierul Ecevit își rostea alocuțiunea în aplauzele delegaților, pe străzile Ankarei răsunau sirenele mașinilor poliției și ale comandamentului stării excepționale. Cîteva ore mai tîrziu, aflam din emisiunile de radio că un om fusese ciuruit de gloanțele armelor automate ale teroriștilor. Presa apărută a doua zi, reflectînd pe larg evenimentul, sublinia că omul făcuse imprudența să declare că sprijină politica actualului guvern. Un ziar cunoscut pentru vederile sale de dreaptă — „Turcuman" — avansa ideea că tînărul de 29 de ani fusese victima unei asemănări izbitoare cu cel urmărit de teroriști și, în consecință, asasinatul nu fusese altceva decît o întîmplare tristă, un accident. În aceeași zi, în diferite localități din Turcia își pierduseră viața încă trei persoane, ceea ce dovedește — așa cum menționau ziarele de stînga — dimensiunile acute ale terorismului, ca și manevrele permanente ale reacțiunii față de măsurile preconizate de guvern. Ca urmare a cererii guvernului, la recomandarea Consiliului securității naționale, s-a luat hotărîrea extinderii stării excepționale în alte șase vilayete, mărindu-se astfel numărul acestora la 19.

Deși amintita reuniune-maraton a guvernului a realizat o regrupare a membrilor acestuia, totuși sistemul compromisului a trebuit să fie aplicat și în rezolvarea altor probleme stringente. După cum se știe, de mai multe luni Fondul Monetar Internațional (FMI) tergiversează acordarea unui împrumut Turciei, cerînd guvernului să procedeze la o nouă devalorizare a monedei naționale. Redresînd cît de cît, mai ales în ultimele luni, situația exporturilor, prin devalorizarea masivă a monedei naționale în a doua jumătate a anului trecut, guvernul a căutat să încurajeze intrarea în țară a valutei deținute de muncitorii turci aflați în țările Europei occidentale. Măsura și-a dovedit parțial eficacitatea, diluîndu-se ulterior în creșterea cu repeziciune a ratei inflației, puternic resimțită pe plan intern. Așa se explică de ce presa a denumit „bumerang" măsurile de devalorizare adoptate de guvern și efectul acestora. Lipsa unor măsuri de control sistematic și ferm al prețurilor a demonstrat, o dată mai mult, viciile, dar și pericolele dependenței monedei naționale de o altă monedă, aflată, și ea, în continuă fluctuație, în speță dolarul. Rezultatele nu au întîrziat să apară sub forma unor deziluzii atît pentru cetățeanul de rînd, cît și pentru cercurile conducătoare. Pe de o parte, redresarea economică a înregistrat un ritm minim de creștere, iar, pe de altă parte, îmbunătățirea situației valutare a stagnat, datorită volumului insuficient al exporturilor și, totodată, lipsei de interes a muncitorului turc aflat în străinătate în a-și transfera economiile valutare la băncile din țară. În situația dată, FMI a condiționat din nou acordarea creditului solicitat de o nouă devalorizare. Neavînd altă alternativă, guvernul a acceptat, săptămîna trecută, sub titlu provizoriu, pe termen de o lună, o nouă devalorizare, stabilind raportul dolar-liră la paritatea 1—46,8.

Ținînd seama de efectele celorlalte devalorizări, de data aceasta guvernul nu a întîrziat să schițeze și aplicarea unor măsuri de control al prețurilor, fapt care va fi, de altfel, destul de dificil în condițiile existenței unei piețe de desfacere foarte fărîmițate și diverse.

În general, ziarele au apreciat acțiunile întreprinse recent de guvernul Ecevit ca fiind raționale, deși numeroase alte probleme continuă să rămînă încă pe lista de așteptare.

Și, după cum nici un neajuns nu vine singur, demisia recentă a trei deputați ai Partidului Republican al Poporului a complicat din nou situația, în momentul cînd guvernul se pregătea — așa cum notează ziarul „Milliyet" — „să iasă la suprafață, asemenea unui scufundător, pentru a-și umple din nou plămînii cu aer curat". În urma acestei noi „defecțiuni", guvernul Ecevit nu mai dispune — potrivit aceluiași ziar — decît de sprijinul a 225 de deputați în Adunarea Națională (Camera inferioară a Medjlis-ului). Dintre aceștia, 211 aparțin Partidului Republican al Poporului, 13 sînt independenți, iar unul face parte din Partidul Democratic. Menționăm că majoritatea absolută în Adunarea Națională este de 226 de voturi.

Unele ziare, comentînd pe larg această evoluție, ale cărei urmări se vor răsfrînge direct asupra posibilității guvernului de a deține, în continuare, majoritatea infimă în parlament, consideră că demisia celor trei se datorează „liniei drastice" aplicate de guvern, faptul oferind opoziției prilejul să întreprindă o „acțiune de racolare" a deputaților partidului de guvernămînt.

Cu toate acestea, în cercurile guvernamentale optimismul se menține pe fondul unei conjuncturi îngrijorătoare.

3 mai — alegeri în Marea Britanie. La ora cînd închidem ediția, campania electorală abia a luat sfîrșit. În ultima săptămînă, principalii lideri politici, James Callaghan și Margaret Thatcher, și-au intensificat intervențiile. Certe par două elemente : în primul rînd, avantajul substanțial al conservatorilor coborîse la 5—6 la sută, procent suficient, totuși, pentru a le asigura majoritatea ; în al doilea rînd, cîteva milioane de alegători (unele cifre indicau chiar aproape un sfert din numărul lor) încă nu se deciseseră cu care partid să voteze. Or, de opțiunea lor depinde, în mod sigur, rezultatul : menținerea lui James Callaghan în funcție sau prima femeie premier în Marea Britanie și în Europa

HANOI

A doua rundă a convorbirilor chino-vietnameze

Cea de-a doua şedinţă a negocierilor chino-vietnameze (prima se desfăşurase la 18 aprilie) s-a deschis săptămîna trecută (26 aprilie) la ora 9 (ora locală), la Clubul internaţional din capitala Republicii Socialiste Vietnam. În cursul acestei şedinţe, ambii şefi de delegaţii au luat cuvîntul. Delegaţia chineză a prezentat propunerile sale privind principiile care să stea la baza relaţiilor dintre China şi Vietnam.

Han Nianlong, şeful delegaţiei chineze, a subliniat — potrivit agenţiei „China Nouă" — că, „în scopul menţinerii prieteniei tradiţionale dintre popoarele chinez şi vietnamez, în interesul comun al Chinei şi al Vietnamului, precum şi al celor două popoare, ca şi pentru consolidarea pe mai departe a păcii şi stabilităţii în Indochina, Asia de sud-est şi regiunea Asia-Pacific", delegaţia guvernului chinez prezintă următoarea propunere de principii care să guverneze relaţiile dintre China şi Vietnam :

Cele două părţi vor trebui să restabilească relaţiile de prietenie şi bunăvecinătate între China şi Vietnam, pe baza principiilor respectului reciproc al suveranităţii şi integrităţii teritoriale, neagresiunii reciproce, neamestecului în afacerile interne ale altora, egalităţii şi avantajului reciproc, coexistenţei paşnice. Ele trebuie să caute o soluţie rezonabilă pentru disputele şi problemele existente în relaţiile dintre cele două ţări, pe calea negocierilor paşnice.

Nici una dintre părţi nu va urmări hegemonia în Indochina, în Asia de sud-est sau în oricare altă parte a lumii. Nici una dintre părţi nu-şi va disloca trupe în alte ţări, iar trupele aflate deja peste graniţă trebuie să fie retrase în propria ţară. Nici o parte nu va adera la vreun bloc militar îndreptat împotriva celeilalte, nu va pune la dispoziţia altor ţări baze militare şi nu va folosi teritoriul şi bazele din alte ţări în scopul de a ameninţa, a submina sau a comite agresiuni armate împotriva celeilalte părţi sau împotriva oricăror altor ţări.

Cele două părţi vor respecta linia de frontieră chino-vietnameză aşa cum este delimitată în acordurile de frontieră chino-franceze, care trebuie să servească drept bază la negocierile pentru soluţionarea disputelor lor de graniţă şi teritoriale.

Fiecare parte va respecta suveranitatea celeilalte părţi asupra celor 12 mile marine de ape teritoriale şi ambele părţi îşi vor marca zonele economice şi platoul continental din Golful Beibu şi alte regiuni maritime pe cale corectă şi rezonabilă, în conformitate cu principiile corespunzătoare actuale ale dreptului internaţional al mării.

Partea chineză a reafirmat poziţia sa cu privire la insulele Xisha şi Nansha.

Restabilirea traficului pe calea ferată, a comerţului, a transportului aerian civil, a serviciilor poştale şi prin telecomunicaţii, ca şi a altor legături bilaterale va fi examinată de departamentele de resort ale celor două ţări, pe calea consultărilor — a propus, în încheiere, şeful delegaţiei chineze.

La încheierea acestei a doua şedinţe a convorbirilor chino-vietnameze nu a fost anunţată data reluării negocierilor.

LISABONA

Alocuţiuni prezidenţiale

Două au fost discursurile rostite de preşedintele Portugaliei, generalul Antonio Ramalho Eanes, cu prilejul aniversării, la 25 aprilie, a cinci ani de la „revoluţia garoafelor roşii", care a pus capăt unei jumătăţi de secol de dictatură salazaristă. Primul discurs, generalul Eanes l-a ţinut în faţa parlamentului, al doilea — în faţa reprezentanţilor forţelor armate.

Deputaţilor prezenţi în hemiciclul de la Palatul São Bento, preşedintele le-a anunţat intenţia sa de „a interveni mai direct" în viaţa politică a ţării. Reafirmîndu-şi „încrederea politică" în actualul guvern condus de Carlos Alberto Mota Pinto, şeful statului a avertizat parlamentul că, în cazul în care acesta ar pune în minoritate cabinetul, el nu va convoca alegeri anticipate decît „dacă şi cînd va considera că acestea vor fi în interesul naţional". Totodată, generalul Eanes şi-a declarat, din nou, respectul pentru „democraţia pluralistă" şi pentru „regimul partidelor".

În scurta alocuţiune rostită la ceremonia militară desfăşurată pe esplanada din faţa Mînăstirii Jeronimos, din imediata vecinătate a palatului prezidenţial Belem, preşedintele portughez a pus în gardă forţele armate faţă de orice tentativă „de intervenţie a lor în disputele" politice dintre partide. Şi aceasta pentru că — a arătat generalul Eanes — „forţele armate aparţin tuturor. Ele sînt naţionale şi democratice". Puterea militară — a subliniat preşedintele — „trebuie să fie din ce în ce mai responsabilă şi competentă. Forţele armate nu sînt un instrument de cucerire sau de distribuire a puterii".

Apreciate favorabil de unele partide, precum Centrul Democratic şi Social (C.D.S.), discursurile preşedintelui au prilejuit, pe de altă parte, exprimarea unor rezerve din partea socialiştilor şi social-democraţilor. Aceştia susţin, în continuare, ideea schimbării actualei formule guvernamentale.

Într-o notă dată publicităţii, P.C. Portughez, referindu-se la discursul preşedintelui Eanes, subliniază : „P. C. Portughez nu a luat parte nici la criticile, nici la elogiile adresate preşedintelui Republicii. El a respins şi respinge orice acţiune de destabilizare a preşedinţiei Republicii, organism de suveranitate, necesar democraţiei. Dar — subliniază documentul P.C.P. — încrederea pe care preşedintele Republicii a ţinut s-o exprime faţă de actualul guvern şi elogiile aduse la adresa acestuia, în loc să simplifice, fac situaţia mai confuză". În încheiere, documentul subliniază dorinţa P.C.P. de a iniţia negocieri cu preşedintele Republicii şi cu P.S.P. pentru a forma „o platformă adecvată care să servească drept bază pentru programul unui guvern democratic". În cazul în care nu este posibilă această soluţie — dat fiind că socialiştii au refuzat întotdeauna să formeze o coaliţie cu comuniştii — nota P. C. Portughez subliniază că organizarea unor alegeri anticipate „devine un imperativ naţional".

R. D.

Preşedintele Portugaliei, general Antonio Ramalho Eanes (stînga), trece în revistă trupele la parada militară

VIENA

În pragul alegerilor parlamentare

Afișele electorale ale Partidului socialist și Partidului populist. Scurta „primăvară fierbinte" se apropie de sfîrșit...

Scurta „primăvară fierbinte" austriacă se află în fața actului său final : duminică, electoratul va păși la urne pentru reînnoirea Consiliului Național.

Ca urmare a organizării anticipate a acestui scrutin parlamentar, momentul încununează o campanie de alegeri mai scurtă decît celelalte care au precedat-o, dar mai disputată, ținînd cont de caracteristicile scenei politice din Austria. Astfel, este cert faptul că raportul influențelor pe care le dețin în rîndul electoratului principalele partide politice reprezentate în Consiliul Național — Partidul socialist, de guvernămînt, Partidul populist (conservator) și Partidul liberal — nu va putea fi schimbat substanțial de rezultatul scrutinului, atmosfera în rîndul alegătorilor austrieci fiind destul de stabilizată ; ar putea fi însă modificate raporturile parlamentare existente (social-democrații dispun de o superioritate redusă de mandate — 93 din 183) și, implicit, corectate unele din orientările actuale ale echipei ministeriale.

Datorită polarizării evidente a pozițiilor în politica internă, campania de alegeri s-a desfășurat mai puțin pe marginea platformelor electorale ale partidelor, în centrul atenției fiind situată, mai ales, eventuala disponibilitate de coalizare a formațiunilor politice în vederea obținerii majorității absolute în Consiliul Național, în cazul în care aceasta ar fi pierdută, duminică, de social-democrați.

Partidul Socialist din Austria și-a întemeiat acțiunile tactice de raliere a sufragiilor pe adoptarea unei linii lipsite de compromis, accentuînd, cu cele mai diverse prilejuri, că singura alternativă la guvernul social-democrat o reprezintă coaliția partidelor burgheze-conservatoare. Dr. Bruno Kreisky, președintele partidului și cancelar federal, a declarat, de asemenea, că, dacă formațiunea politică pe care o conduce nu va obține o majoritate clară în alegeri, va demisiona și va trece în opoziție. Subliniind că nu este „un cancelar de coaliție", el a exclus permanent posibilitatea unei coaliții guvernamentale, sub conducerea sa, a Partidului socialist cu Partidul populist sau cu Partidul liberal, argumentînd că are nevoie de puteri nediluate pentru a face față problemelor ce vor confrunta Austria în anii '80.

Dr. Bruno Kreisky, de nouă ani cancelar al Austriei, se bucură de un larg prestigiu, progresul economic obținut ca urmare a politicii promovate de cabinetul pe care-l conduce fiind incontestabil. Austria a reușit, astfel, cel puțin pînă în prezent, să traverseze criza economică cu dificultăți incomparabil mai scăzute decît celelalte țări occidentale industrializate, atît șomajul, cît și inflația, spre exemplu, putînd fi menținute la niveluri nu prea ridicate (în 1978 — 2,1 și, respectiv, 3,6 la sută). Iată de ce social-democrații au pus, în campania de alegeri, principalul accent pe aceste rezultate, mizînd totodată pe puterea de atracție a personalității cancelarului. „Austria are nevoie de Kreisky" — aceasta a fost lozinca electorală a Partidului socialist, alegerea ei reliefînd convingerea social-democraților că, în determinarea unui rezultat favorabil la actualul scrutin, popularitatea cancelarului federal joacă un rol de prim ordin.

Partidul populist, condus de Josef Taus, și-a desfășurat campania electorală sub deviza „O nouă primăvară pentru Austria", militanții acestei formațiuni politice înțelegînd să o și concretizeze oferind, trecătorilor pe stradă, flori de sezon. Reprezentînd cealaltă principală forță politică din Austria, populiștii au adoptat, din nou, tactica criticii totale. Spre deosebire însă de alegerile precedente, din 1975, de această dată Partidul populist a elaborat un program de alternativă vizînd cele mai importante domenii ale vieții sociale și economice. Dar, notează observatorii, în timp ce, spre exemplu, asigurarea folosirii forței de muncă și lupta împotriva deficitului bugetar sînt consemnate ca elemente de deosebită însemnătate ale programului, măsurile întreprinse de guvern pe acest tărîm s-au și soldat cu succese reale.

În ceea ce privește Partidul liberal (10 mandate în Consiliul Național), condus de Alexander Götz, acesta reține atenția doar ca element de sprijin parlamentar al uneia sau alteia din celelalte două mari formațiuni politice, cel mai adesea în alternativa unui guvern de coaliție populist — liberal.

Este dificil, remarcă observatorii, să fie făcut un pronostic cît de cît exact asupra rezultatului alegerilor de duminică. Este posibilă o reînnoire a majorității restrînse deținute în Consiliul Național de Partidul socialist, după cum este tot atît de posibilă și realizarea unei majorități din coalizarea partidelor populist și liberal. Oricum, un cuvînt greu de spus îl vor avea cei aproximativ o jumătate de milion de tineri ce vor păși pentru prima oară la urne și care reprezintă cea mai mare necunoscută.

Vasile Crișu

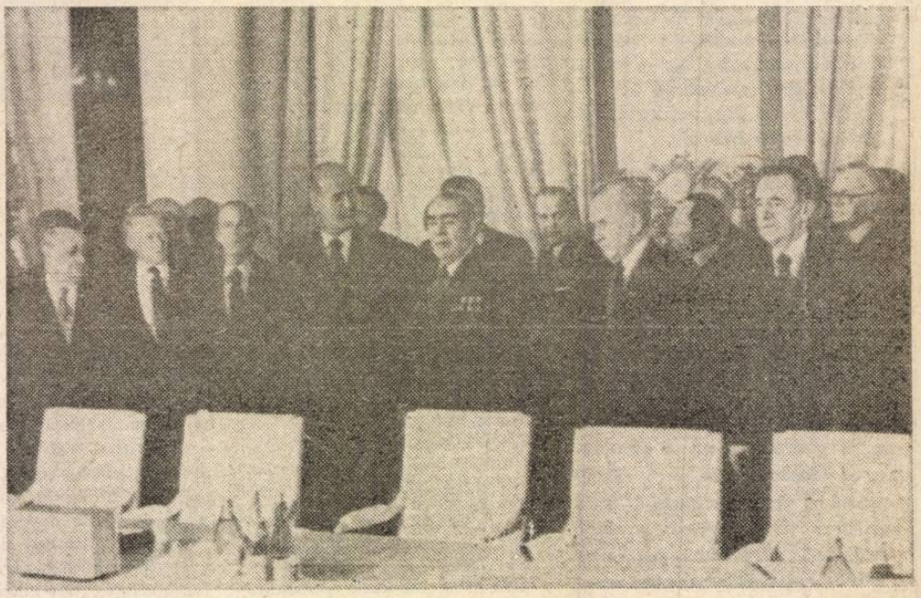

Moscova. La Kremlin s-au desfășurat convorbiri la nivel înalt sovieto-franceze, cu ocazia vizitei președintelui Valéry Giscard d'Estaing

PARIS

Jacques Chirac părăsește Elysée-ul. „Ziua reconcilierii" s-a consumat fără ca „majoritatea" să-și refacă unitatea...

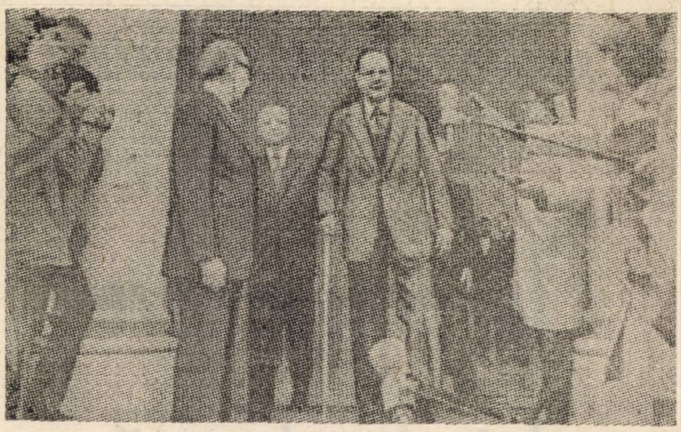

„Monologurile" de la Elysée

Alegerile vest-europene implică o opțiune de politică internă ? Controversa care animă viața politică franceză rămîne deschisă. Oficialitățile pretind că votul de la 10 iunie nu presupune dezbaterea dosarelor interne. Cea mai mare parte a forțelor politice — de la opoziția de stînga pînă la gaulliștii lui Jacques Chirac — respinge această teză. Un sondaj de opinie publică, ale cărui rezultate sînt consemnate de „Le Figaro", relevă că numai 24 la sută din persoanele chestionate ar fi dispuse să acorde prioritate problemelor comunitare. Indiferent însă de declarații și sondaje, „europenele" reeditează polemicile pe terenul politicii interioare.

„Două monologuri". „Le Figaro" a exprimat cu exactitate, în titlul de pe prima sa pagină, conținutul convorbirii dintre președintele Valéry Giscard d'Estaing și liderul gaullist Jacques Chirac. Fusese, inițial, proiectul unui „tête-à-tête", dar Chirac a preferat să vină la Elysée acompaniat de o delegație din care n-a lipsit un prim-ministru al generalului de Gaulle (Debré) și un prim-ministru al președintelui Pompidou (Messmer). Convorbirea de la Elysée a durat o oră și 15 minute, iar la capătul ei s-a putut constata că distanța dintre interlocutori a rămas neschimbată. Debré s-a mărginit a afirma ziariștilor că, în opinia lui, „climatul a fost sincer". Chirac, deliberat, s-a dovedit laconic, spre deosebire de alte împrejurări : în esență, a rostit două fraze în care a evocat „grave neliniști" asupra situației Franței și „rezervele" asupra politicii sociale, economice și vest-europene a guvernului. Hărțuit de fotografi, sub tirul întrebărilor reporterilor aflați în număr mare, primarul Parisului a preferat să nu mai adauge nici un cuvînt. O jumătate de oră mai tîrziu, purtătorul de cuvînt de la Elysée a făcut o declarație în care a apreciat întîlnirea drept „utilă, pozitivă și aprofundată", afirmînd, în plus, că s-ar fi degajat „largi convergențe" asupra problemelor vest-europene. Reacția gaulliștilor s-a dovedit promptă. Refuzînd echivocul, ei au recurs la o procedură neobișnuită : au dat publicității memorandumul pe care Chirac și însoțitorii săi abia îl înmînaseră președintelui. Lectura acestui text relevă o viziune critică asupra ansamblului politicii guvernului Barre. Se exprimă „decepție", se atrage atenția asupra „promisiunilor neîndeplinite", se constată că „nici o garanție n-a fost obținută din partea partenerilor noștri (din C.E.E.) pentru a împiedica o lărgire a competențelor Adunării (vest)-europene". După cum constata Charles Rebois în editorialul său din „Le Figaro", Jacques Chirac a etalat public elementele dezacordului cu președintele, contestînd versiunea de la Elysée asupra întîlnirii și dînd publicității „memorandumul-rechizitoriu".

În aceeași zi, la Elysée au fost primiți exponenții Uniunii pentru democrație franceză : Simone Veil, Jean Lecanuet, Edgar Faure și Roger Chinaud. Firește, de această dată, ambianța s-a schimbat. O discuție amicală, din care au lipsit notele discordante, și care a durat o oră și 25 de minute. Întrebările ziariștilor s-au concentrat asupra polemicii cu gaulliștii. „Se poate vorbi de un pact de neagresiune?" — a întrebat unul dintre ei. Simone Veil, care conduce lista U.D.F. în alegerile de la 10 iunie, a răspuns : „Da ; în ceea ce ne privește, în mod cert".

„Ziua reconcilierii" s-a consumat fără ca „majoritatea" guvernamentală să-și fi regăsit unitatea. Inițiativa destinată a reface punțile, a estompa divergențele nu și-a atins țelul. Gaulliștii au adăugat motivelor de insatisfacție unul în plus : sprijinul pe care primul ministru Raymond Barre l-a acordat listei U.D.F. Practic, acest sprijin, proclamat deschis, este considerat drept o tentativă de a determina electoratul „majorității", deci și cel gaullist, să-și acorde voturile doar U.D.F. Din acest unghi, lista U.D.F. apare tot mai mult ca „oficială" — observa „Le Matin". Componența listei prezidate de Simone Veil dezvăluie clar intenția de a afișa o detașare de partid, de a pretinde un anume „apolitism", pentru a atrage cele mai largi categorii de alegători. Cei 81 candidați ar fi fost selecționați după tehnica marketingului, făcîndu-se un dozaj savant de personalități, culori politice, profesiuni etc. Ceea ce n-a împiedicat tocmeli, disensiuni, neînțelegeri. O absență remarcată : Jean-Jacques Servan-Schreiber, eliminat în urma repetatelor sale dezacorduri cu premierul Barre. Au existat și „racolări" de candidați : primarul din Toulouse, care apăruse inițial pe lista gaullistă, a abandonat-o pentru cea a rivalilor giscardieni.

Chirac denunța „presiunile extraordinare și inacceptabile". Avea în vedere, poate, strategia imaginată la Elysée și pe care o înfățișa Pierre Thibon în „Le Figaro" : detașarea grupului parlamentar gaullist de Jacques Chirac (după ce miniștrii aparținînd acestui partid au publicat o declarație care l-a iritat pe primarul Parisului). Comentatorul afirmă chiar că ultima conferință de presă a președintelui ar fi fost organizată cu concursul unor gaulliști ostili lui Chirac. „Severa lecție a cantonalelor" (în care partidele guvernamentale au suferit o clară înfrîngere) determină, în prezent, acțiunea prezidențială — consideră „L'Aurore". Alți comentatori — în special „Le Matin" — plasează intervenția președintelui Giscard d'Estaing în actuala deliberare electorală în perspectiva alegerilor prezidențiale din 1981.

Calmul nu a revenit și, probabil, nici nu va reveni curînd în rîndurile „majorității". O dovedește demersul lui Michel Debré. Fostul prim-ministru gaullist a criticat, în termeni severi, transferul a 20 la sută din rezervele de aur și devize ale Băncii Franței către Fondul vest-european de cooperare monetară. Soarta celor 634 tone de aur și a 1 654 milioane dolari a declanșat o furtună politică pe care asigurările șefului guvernului n-au izbutit s-o tempereze. Se reproșează faptul că acest transfer a avut loc fără ca forul parlamentar să fi fost consultat, ceea ce creează un precedent periculos în raporturile cu C.E.E. „Disputa aurului" împovărează raporturile din „majoritate".

„France Presse", examinînd starea actuală a relațiilor dintre partidele guvernamentale, utiliza doi termeni : „ruptură" și „impas". La ruptură nu s-a ajuns — aprecia agenția pariziană. În schimb, impasul poate fi considerat categoric.

Eugeniu Obrea

Bruxelles. Președintele Comisiei Pieței Comune, Roy Jenkins (dreapta), de vorbă cu președintele Ziaur Rahman, în legătură cu negocierile dintre C.E.E. și Bangladesh

EXIGENȚE ALE RESTRUCTURĂRII ECONOMIEI MONDIALE

În perspectiva celui de-al treilea deceniu al dezvoltării

[I]

Peste cîteva zile, se deschid, în capitala Filipinelor, Manila, lucrările celei de a V-a sesiuni UNCTAD (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare), etapă importantă pe linia eforturilor, la scară mondială, pentru eradicarea subdezvoltării, pentru lichidarea decalajelor din lumea contemporană, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Urmînd reuniunii ministeriale de la Arusha a „Grupului celor 77", UNCTAD V are în față un program concret de acțiune, propus de țările în curs de dezvoltare și menit să conducă la înfăptuirea acestor obiective majore. UNCTAD V oferă astfel — în baza unei abordări serioase și responsabile, a voinței tuturor țărilor — ocazia deblocării necesare a procesului de realizare a noii ordini economice internaționale, în așa fel încît sesiunea Adunării Generale a O.N.U. din anul viitor consacrată special noii ordini să poată consemna primii pași efectivi în direcția transpunerii ei în viață. „Interesele progresului și păcii generale — *sublinia tovarășul* Nicolae Ceaușescu — cer ca anul 1979 să fie un an de acțiuni tot mai ferme pentru lichidarea subdezvoltării care afectează cea mai mare parte a omenirii, pentru abolirea vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste ce a împărțit lumea în săraci și bogați, pentru făurirea noii ordini economice internaționale". *Noua ordine trebuie să constituie dimensiunea fundamentală a viitorului Deceniu al dezvoltării (al treilea), ale cărui coordonate sînt în plin proces de cristalizare și formulare și care va urma să călăuzească strategia internațională a dezvoltării în anii '80. „UNCTAD V va oferi comunității internaționale — arăta Gamani Corea, secretar general al organizației — prilejul de a proceda la o analiză cuprinzătoare a problemelor și de a schița o perspectivă pentru perioada următoare. În acest fel, UNCTAD V își poate lăsa amprenta asupra politicilor și abordărilor pentru anii '80".*

Articolul de față, ce va fi publicat în două numere de revistă, abordează tocmai problematica generală a restructurărilor necesare pe plan economic mondial în perspectiva celui de-al treilea deceniu al dezvoltării, problematică ce se află, dealtminteri, sub multiple dintre aspectele sale esențiale, pe agenda actualei sesiuni a UNCTAD.

dr. George Marin

Al doilea deceniu al dezvoltării se apropie de sfîrșit. Experiențele acumulate, ca și contextul economic și politic internațional în care se încheie acest deceniu, fac ca preocupările pentru lansarea celui de-al treilea deceniu al dezvoltării (1981—1990) să devină din ce în ce mai intense și diverse. Un comitet special al O.N.U. — Comitetul pentru pregătirea strategiei internaționale a dezvoltării —, întrunit la New York, la începutul lunii februarie, a stabilit ca, în cursul acestui an, să aibă cîteva sesiuni, în cadrul cărora să fie abordate probleme de fond privind obiectivele, principiile, structura strategiei ș.a. Preocupări similare se manifestă și pe alte planuri, în cadru național, ca și internațional, predominante fiind acelea ale lansării celui de-al treilea deceniu al dezvoltării pe baza unor noi structuri ale economiei mondiale, a unei noi ordini economice internaționale.

Un deceniu al neîmplinirilor

Pe cît de laconice și dureroase, pe atît de realiste apar astăzi majoritatea aprecierilor, ce se fac pe plan internațional, în sensul că nici unul din obiectivele minime stabilite de strategia dezvoltării pentru deceniul 1971—1980 nu poate fi atins. Statisticile O.N.U. relevă, de pildă, că față de ritmuri de creștere anuale de 6 la sută în cazul produsului național brut, 8 la sută în cazul producției industriale și 4 la sută în cazul celei agricole, preconizate pentru deceniul respectiv, pentru țările în curs de dezvoltare, în anii care s-au scurs produsul național brut al acestor țări a crescut, în medie, cu circa 5 la sută, producția industrială cu 7 la sută, iar cea agricolă cu 2,3 la sută.

După ce, în anul 1977, țările în curs de dezvoltare, pe ansamblu și pe zone geografice, obținuseră o ușoară ameliorare a ritmurilor de creștere a produsului brut, față de anii precedenți (5,9 la sută în ansamblu), în 1978, ele au cunoscut din nou reduceri ale ritmurilor, atît în ce privește țările exportatoare de petrol, cît și țările neexportatoare de petrol din Africa, Asia, America Latină, ceea ce contribuie la adîncirea în continuare a decalajelor între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare.

Cele 117 țări membre ale „Grupului celor 77", care reprezintă 70 la sută din populația lumii, realizează împreună, după cum aprecia președintele Tanzaniei, Julius Nyerere, la reuniunea ministerială de la Arusha a „Grupului celor 77", numai 12 la sută din produsul mondial brut, în timp ce 80 la sută din comerțul și investițiile mondiale, 93 la sută din industrie și aproape totalul cercetărilor sînt controlate de țările industrializate.

Deteriorarea continuă a „termenilor de schimb" — în mare măsură ca urmare a tendințelor inflaționiste de pe piața produselor industriale — exercită o puternică presiune asupra țărilor în curs de dezvoltare, care sînt nevoite să-și procure 90 la sută din necesarul de mașini și utilaje industriale de pe piețele țărilor dezvoltate și, în același timp, să-și asigure aproximativ 85 la sută din veniturile lor în devize din exporturile de materii prime. Puterea de cumpărare a țărilor în curs de dezvoltare se reduce continuu, ceea ce afectează în mod nemijlocit programele lor de dezvoltare, punîndu-le în imposibilitatea de a investi 30—40 la sută din produsul intern brut, cît ar fi necesar pentru a asigura ritmuri medii anuale de creștere a acestuia de 8—10 la sută și reducerea decalajelor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. După unele calcule din studii O.N.U., dacă produsul intern brut al țărilor în curs de dezvoltare ar crește în continuare anual cu 6 la sută, în condițiile în care populația ar crește cu 2,5 la sută, actualul decalaj de 12 : 1 în favoarea țărilor dezvoltate, în ce privește produsul brut pe locuitor, nu ar începe să se reducă nici în anul 2 000.

Un cerc vicios

„Perpetuarea acestei situații — sublinia președintele **Nicolae Ceaușescu — accentuează fenomenele de criză, sporește instabilitatea vieții internaționale, generează noi surse de primejdii și încordare".** De altfel, adîncirea decalajelor între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, împărțirea lumii în țări bogate și țări sărace constituie un rezultat al politicii imperialiste, colonialiste, de dominație și asuprire.

Și în prezent, cînd au loc modificări radicale în raportul mondial de forțe, cînd se creează condiții favorabile luptei popoarelor pentru independență, pentru dezvoltare economico-socială de sine stătătoare, se manifestă, totuși, o serie de fenomene negative, generate de adîncirea contradicțiilor economice, de agravarea crizei economice mondiale, de criza energetică, valutară, monetară, care, într-o formă sau alta, împietează asupra dezvoltării tuturor țărilor, produc mari perturbații în economia lumii și afectează raporturile dintre state, întregul climat internațional.

Lichidarea sistemului colonial, intensificarea luptei popoarelor pentru întărirea independenței lor politice, pentru dezvoltarea economică și socială de sine stătătoare au îngustat mult posibilitățile imperialismului de a ieși din criză prin asuprirea și jefuirea altor popoare. Cu toate acestea, și în prezent au loc încercări din partea cercurilor imperialiste de a ieși din criză prin aruncarea consecințelor acesteia pe seama altor popoare, prin crearea și susținerea unor noi monopoluri supranaționale care acționează, sub diferite forme, pentru aservirea economică mai ales a statelor în curs de dezvoltare. Nu întîmplător, experți ai O.E.C.D. apreciau, de pildă, că, în 1978, pentru prima dată după cinci ani, balanțele de plăți ale statelor capitaliste dezvoltate au înregistrat un excedent total de 4 miliarde do-

lari, iar deficitul comercial al țărilor în curs de dezvoltare importatoare de petrol a sporit în același an cu 45 la sută, atingînd 34 miliarde dolari.

Aceste realități se înscriu în cercul vicios al interdependențelor de un anumit tip din cadrul economiei mondiale, generate de vechile structuri și instituții ale acesteia ; pe de o parte, contradicțiile interne și internaționale specifice sistemului capitalist, crizele economice, politica imperialistă, colonialistă și neocolonialistă, de dominație au dus la apariția și adîncirea decalajelor între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare ; pe de altă parte, perpetuarea acestei situații accentuează fenomenele de criză, creează obstacole dintre cele mai diverse în calea creșterii economice a țărilor în curs de dezvoltare, perturbații în ansamblul economiei mondiale, duce la ascuțirea contradicțiilor dintre diferite state și grupări de state, la instabilitate în viața internațională.

Restructurări obligatorii

În acest context general, eforturile țărilor în curs de dezvoltare, sprijinul comunității internaționale, deceniile de pînă acum ale dezvoltării, diferite tratative și dialoguri pe plan mai larg sau mai restrîns nu au marcat progresele așteptate pe calea reducerii decalajelor și lichidării subdezvoltării.

Țările în curs de dezvoltare, în primul rînd, sînt cele care, pornind de la experiența acumulată și imperativele unei dezvoltări economice și sociale reale, susțin că progresul lor mai rapid, reducerea decalajelor, lichidarea subdezvoltării, crearea condițiilor pentru o evoluție echilibrată a diferitelor zone ale lumii, a întregii economii mondiale nu mai sînt posibile fără **schimbări structurale fundamentale în sistemul economic internațional.**

Numeroase dezbateri pe plan internațional, și îndeosebi reuniunea ministerială de la Arusha a „Grupului celor 77", au afirmat cu putere **necesitatea accelerării procesului de restructurare a economiei mondiale,** prin aceasta, între altele, înțelegîndu-se :

— **restructurarea producției industriale** pe plan mondial, pentru a se garanta o creștere substanțială a ponderii țărilor în curs de dezvoltare în producția mondială de bunuri finite și semifinite (ponderea acestor țări în producția amintită ar trebui să crească de la 8 la sută, cît este în prezent, la 25 la sută în anul 2 000) ;

— **restructurarea producției agricole** mondiale, în baza căreia să se ajungă la o sporire substanțială a producției agricole în țările în curs de dezvoltare și să se asigure accesul pe piețele internaționale, pe o bază permanentă, la prețuri echitabile și remuneratoare, a produselor agricole ale acestor țări ;

— **restructurarea comerțului internațional,** în așa fel încît ponderea țărilor în curs de dezvoltare în comerțul mondial cu produse finite și semifinite să ajungă la circa 30 la sută ;

— **transformări structurale în sistemul monetar și financiar internațional,** care să țină seama de necesitatea unei mai echitabile repartizări a lichidităților monetare internaționale între țările dezvoltate cu balanțe de plăți excedentare și cele în curs de dezvoltare cu balanțe deficitare, precum și de necesitatea compensării pierderilor suferite de țările în curs de dezvoltare în urma scăderilor bruște ale prețurilor de export la produsele lor de bază sau ale volumului exporturilor lor către statele dezvoltate ; restructurarea relațiilor monetare și financiare internaționale ar trebui să se realizeze de o asemenea manieră încît să contribuie la întărirea monedelor naționale, să asigure premisele unei mai mari stabilități a cursurilor de schimb, precum și perfecționarea sistemului de credite.

„Grupul celor 77" preconizează ca ansamblul măsurilor care să ducă la creșterea ponderii țărilor în curs de dezvoltare în economia și comerțul mondial să fie cuprins într-un **plan director** cu **etape cincinale** de aplicare pînă în anul 2000.

Amploarea, profunzimea și complexitatea **restructurărilor economiei mondiale** indică faptul că acestea nu pot fi realizate decît în **cadrul procesului de instaurare a unei noi ordini economice internaționale,** proces declanșat, care solicită, în continuare, ca eforturile tuturor statelor să fie canalizate cu mai multă hotărîre nu numai spre clarificări asupra aspectelor de procedură (căi, forme, instrumente și mecanisme de înfăptuire a strategiei pentru noua ordine economică internațională), ci și spre **programe concrete de acțiune** privind cooperarea internațională în sprijinul dezvoltării. Programele respective ar urma să contribuie efectiv la restructurarea producției mondiale cu ajutorul unei noi diviziuni internaționale

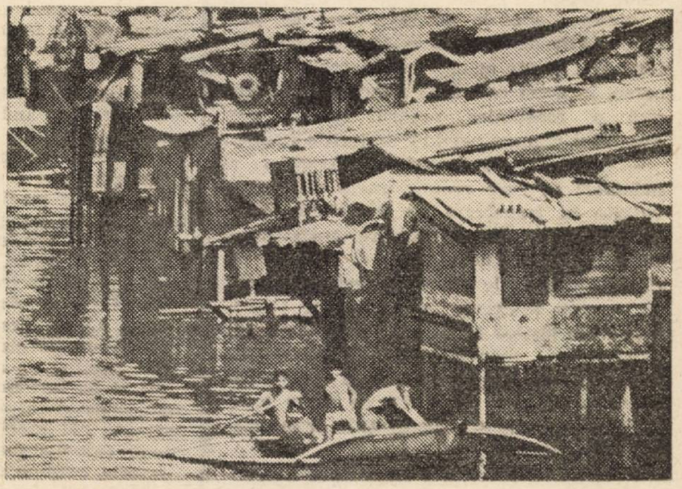

Lichidarea subdezvoltării, a flagrantei polarizări a bogăției pe plan mondial constituie dimensiunea centrală a restructurărilor necesare pe care trebuie să le urmărească strategia internațională pentru cel de-al treilea deceniu al dezvoltării

UNCTAD-V : FILE DE AGENDĂ

„Actuala criză economică mondială subliniază cu pregnanță ceea ce se remarcase de mai multă vreme și anume neputința prezentului sistem internațional de a oferi un sprijin corespunzător pentru eforturile de dezvoltare ale lumii a treia. În momentul de față, în condițiile unei noi reduceri a creșterii economice în țările dezvoltate cu economie de piață și ale diminuării comerțului mondial, este foarte limpede că țările în curs de dezvoltare cu venituri slabe, reprezentînd majoritatea populației din lumea a treia, nu pot realiza obiectivele de bază ale Strategiei internaționale a dezvoltării pentru deceniul 1971—1980. În intervalul 1970—1977, ritmul mediu anual de creștere a produsului brut pe locuitor în aceste țări a fost de numai 1,2 la sută, comparativ cu cel de 3,5 la sută stabilit de această strategie, în timp ce în țările cel mai puțin dezvoltate dintre ele, ritmul respectiv a fost doar de 0,7 la sută.

În 1978, situația țărilor în curs de dezvoltare, a căror datorie externă pe ansamblu se cifrează la aproape 300 miliarde dolari, s-a agravat considerabil. Luate împreună, aceste țări au înregistrat pierderi comerciale de ordinul a peste 30 miliarde dolari și o marcată sporire a deficitului global al balanței lor de plăți. Aceste evoluții, însoțite de intense restricții protecționiste discriminatorii, care afectează în prezent exporturile țărilor în curs de dezvoltare, pun în lumină faptul că aceste state sînt nevoite să suporte o cotă necorespunzătoare din povara globală de adaptare la criza economică.

Recunoașterea de către comunitatea internațională a necesității unor schimbări radicale în cadrul instituțional al relațiilor economice internaționale a condus în 1974 la adoptarea de către Adunarea Generală a Declarației și Programului de acțiune cu privire la instaurarea unei noi ordini economice internaționale. De atunci, au fost realizate totuși puține progrese în aplicarea schimbărilor structurale la care se făcea apel în Programul de acțiune... Țările dezvoltate cu economie de piață ignoră contribuția pe care o restructurare a relațiilor economice internaționale, rezultînd dintr-o întărire substanțială a economiilor țărilor în curs de dezvoltare și dintr-o creștere semnificativă a puterii lor de cumpărare, ar avea-o pentru soluționarea dificultăților economice din țările industrializate înseși, în special prin stimularea cererii mondiale de produse ale industriilor de bunuri esențiale ale acestor țări, unde s-a înregistrat o încetinire.

Schimbarea structurală, care a devenit de acum indispensabilă, atît pentru accelerarea dezvoltării economice a lumii a treia, cît și pentru restabilirea potențialului de creștere pe termen lung al economiei mondiale ca un întreg, cuprinde nu numai restructurarea diviziunii internaționale a muncii între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare (și între acestea din urmă însele), dar și o reformă a cadrului instituțional al relațiilor economice internaționale. Acest cadru constă din regulile și principiile care guvernează fluxul internațional al comerțului, tehnologiei, valutelor și finanțelor. Accelerarea dezvoltării din lumea a treia reclamă ca aceste țări să-și sporească semnificativ controlul asupra utilizării propriilor resurse și asupra procesului internațional de adoptare a deciziilor, printr-o întărire substanțială a puterii lor economice colective de negociere.

Principalele probleme cuprinse în toate aceste aspecte ale schimbării structurale vor fi atent analizate în cadrul celei de-a V-a sesiuni a UNCTAD".

(Din comunicatul de presă — nr. 12/2 aprilie 1979 — al Secretariatului UNCTAD consacrat informării asupra agendei lucrărilor UNCTAD V)

a muncii, a industrializării țărilor în curs de dezvoltare, modernizării agriculturii și soluționării problemei alimentare, creșterii, stabilizării și protejării puterii lor de cumpărare în comerțul internațional etc.

Din acest punct de vedere, apar semnificative eforturile țărilor în curs de dezvoltare care — apreciind că **viitoarea conferință UNCTAD,** de la Manila, trebuie să constituie un important **eveniment în procesul de transformare a structurilor economiei și comerțului mondial** — au convenit, la Arusha, **un ansamblu de măsuri** concrete ce urmează a sta la baza activității lor la amintita conferință (UNCTAD V).

Dintre măsurile respective, semnificative sînt cele referitoare la :

— **eliminarea practicilor protecționiste** și necesitatea ca țările dezvoltate să acorde o atenție prioritară adoptării de măsuri pentru lărgirea accesului pe piețele lor a produselor țărilor în curs de dezvoltare ;

— crearea unui **sistem mondial de preferințe comerciale,** care să se refere atît la produsele manufacturate, cît și la materiile prime de bază și la produsele agricole brute sau prelucrate, ca instrument de importanță esențială pentru promovarea comerțului, producției și forței de muncă în țările în curs de dezvoltare ;

— **accelerarea negocierilor privind adoptarea programului integrat asupra materiilor prime,** ca instrument de stabilizare a piețelor acestor produse, care să țină seama atît de interesele țărilor producătoare, cît și ale celor consumatoare și trecerea, în acest cadru, la aplicarea în practică a măsurilor pentru funcționarea Fondului comun privind materiile prime ;

— **eliminarea „practicilor restrictive și neloiale"** la care recurg unele state dezvoltate **în transferul de tehnologie** către țările în curs de dezvoltare, instaurarea accesului liber, neîngrădit, al tuturor țărilor la cuceririle științei și tehnicii mondiale, prin întărirea capacităților tehnologice ale țărilor în curs de dezvoltare, intensificarea cooperării tehnologice între țările în curs de dezvoltare și sprijinirea unor asemenea activități de către toate țările dezvoltate și organizațiile economice internaționale ;

— **sporirea asistenței financiare acordate țărilor în curs de dezvoltare** (cel puțin pînă la cota de 0,7 la sută din produsul brut al țărilor dezvoltate, stabilită în cadrul UNCTAD), **îmbunătățirea condițiilor de creditare** și soluționarea problemelor ridicate de datoria externă crescîndă a țărilor în curs de dezvoltare.

Participanții la reuniunea de la Arusha au reținut cu viu interes mai multe **idei și sugestii exprimate de reprezentanții României,** printre care cele privind sublinierea necesității înfăptuirii dezarmării și realocării fondurilor spre dezvoltare (idee ce și-a găsit, de altfel, o directă reflectare în documentele finale ale reuniunii), afirmarea, de către viitoarea conferință UNCTAD, a necesității ca țările în curs de dezvoltare să poarte, în continuare, negocieri multilaterale cu țările dezvoltate și după încheierea actualei runde GATT în vederea promovării permanente a intereselor lor în conformitate cu exigențele edificării unei noi ordini economice mondiale. De asemenea, au fost luate în considerare propuneri, sprijinite activ de țara noastră, precum cele privind crearea, în cadrul UNCTAD, a unui sistem de supraveghere și examinare a măsurilor protecționiste, instituirea practicii ca țările în curs de dezvoltare să poată semnala UNCTAD măsurile care le afectează interesele comerciale ș.a.

RASPUNDEM CITITORILOR

OCEANUL INDIAN

Opțiuni pentru o zonă a păcii

„Zonă a păcii" — un concept pe care limbajul politic contemporan l-a adoptat ca simbol al unor transformări înnoitoare în viața internațională. Zonă a păcii, adică alternativa rațională a zonelor pe care așanumitele „interese strategice" le populează cu baze și instalații militare, stocuri de armamente convenționale și nucleare. O alternativă în care „vocația armelor" și „diplomația canonierelor" sînt menite să dispară pentru a lăsa loc, definitiv, colaborării economice și politice pașnice între state independente și suverane.

...Despre Oceanul Indian — cea de-a treia întindere de apă a Terrei — s-a vorbit, în ultimul sfert de veac, cu tot mai multă insistență. La Organizația Națiunilor Unite, unde a făcut obiectul unor rezoluții, programe, recomandări. În diferite conferințe internaționale. Cu prilejul unor negocieri bilaterale. Laitmotivul acestor dezbateri : Oceanul Indian trebuie să devină o zonă a păcii. Între deziderat și realitate — o discrepanță evidentă : regiunea marelui bazin a cunoscut o neîntreruptă confruntare a intereselor străine ei, concretizată printr-o ascuțită competiție pentru ocuparea unor poziții dominante. Rivalitățile generează, la rîndu-le, un fenomen direct proporțional : adîncirea cursei înarmărilor în zonă. Președintele Republicii Seychelles, France Albert René, observa că o serie de țări dispun de circa 20 de baze — stații-relee, posturi de ascultare radio, aerodromuri și porturi militare — în Oceanul Indian, această întindere traversată de importante căi maritime pentru transporturile de petrol și materii prime.

Istoria contemporană a adus modificări sensibile în configurația politică a Oceanului Indian. Procesul decolonizării și dobîndirea independenței de către un mare număr de state africane și asiatice riverane au șters vechile „frontiere diplomatice" cu caracter de „protectorat" stabilite de regimul colonial. Ulterior, două fenomene paralele — dar complet contradictorii prin sensul lor — au marcat evoluțiile din zonă.

Pe de o parte, sub umbrela „teoriei vidului de putere" s-a vehiculat — și s-a practicat — ideea necesității „restabilirii echilibrelor", sarcină asumată de puteri străine. Politică materializată prin crearea unor baze noi sau consolidarea celor existente. Cazul insulei Diego Garcia a devenit semnificativ pentru întregul perimetru al Oceanului Indian. Puternica bază militară americană era numită de un comentator drept punctul de referință al unui complex sistem de baze strategice care schițează un fel de arc voltaic în jurul extremității sud-estice a continentului asiatic. Decizia pe care Congresul american o lua, în 1975, de a autoriza extinderea facilităților navale de care dispun Statele Unite în Diego Garcia avea să declanșeze — așa cum observa „Le Monde Diplomatique" — o nouă cursă a armamentelor strategice în Oceanul Indian.

Pe de altă parte, statele riverane și-au manifestat cu fermitate dorința eliberării Oceanului Indian de avatarurile acestui joc al sferelor de influență. Activitatea și pozițiile lor au formulat un obiectiv fundamental : transformarea Oceanului într-o zonă a păcii. Lansat încă din primii ani ai deceniului 60, acest deziderat a căpătat, treptat, ample definiri, profilîndu-se principii și măsuri concrete de realizare. Un prim demers de anvergură : în 1971, din inițiativa statului Sri Lanka, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat binecunoscuta rezoluție prin care cerea proclamarea Oceanului Indian ca zonă a păcii. În concepția rezoluției, aceasta ar implica : oprirea escaladării și expansiunii prezenței militare a puterilor străine în Oceanul Indian, lichidarea tuturor bazelor, instalațiilor și serviciilor logistice, excluderea posibilităților de implantare a armelor nucleare și a armamentelor de distrugere în masă, abținerea de la demonstrații de forță. Anul următor, Adunarea Generală vota crearea unui comitet special pentru Oceanul Indian, însărcinat să studieze incidențele rezoluției. În 1974, acest comitet făcea cunoscute, sub forma unui raport, constatările sale. Constatări care relevă marea desfășurare de forțe și instalații militare în zonă, aparținînd unor state din afara perimetrului acesteia. În

În timp ce aviația forțelor aeriene rhodesiene atacă teritoriul Zambiei, cea mai mare mobilizare din istoria Rhodesiei a fost decretată la 12 aprilie cu prilejul „alegerilor"

spatele cifrelor, al statisticilor comparative, raportul identifică consecințele unei asemenea situații : influența apăsătoare „politică și psihologică“ exercitată asupra statelor riverane de către prezența navelor de război purtînd pavilionul unor puteri străine și pericolul pe care îl reprezintă pentru ele menținerea instalațiilor navale și militare, a bazelor străine. Cu acel prilej, într-o scrisoare adresată secretarului general al O.N.U., reprezentatul permanent al U.R.S.S. la Organizație sublinia faptul că „Uniunea Sovietică n-a întreținut niciodată baze militare sau navale în regiunea Oceanului Indian, n-a stabilit și nici nu caută să stabilească vreo bază aici. Navele și bastimentele Uniunii Sovietice n-au reprezentat niciodată o amenințare pentru nimeni în această regiune. În conformitate cu regulile în vigoare ale dreptului internațional și cu practica internațională în mod universal recunoscută, ele — se arată în scrisoare — participă la croaziere de antrenament, precum și la cercetări și la recuperarea navelor spațiale sovietice căzute în Oceanul Indian“. (Document O.N.U. A/AC 159).

În ultimii ani, problematica Oceanului Indian a revenit, deseori, în atenția unor reuniuni internaționale desfășurate sub auspiciile O.N.U. sau în contextul unor convorbiri bilaterale. În acest cadru, măsurile reclamate de realizarea de zone ale păcii în diferite regiuni ale lumii și procesul dezarmării și-au găsit o firească asociere. Documentul final al sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrate dezarmării subliniază, între altele, propunerile privind crearea unei zone a păcii „în Oceanul Indian, ținînd seama de deliberările și rezoluțiile pertinente ale Adunării Generale și de necesitatea de a asigura menținerea păcii și securității în regiune“.

Capitolul, relativ recent deschis, al negocierilor referitoare la Oceanul Indian a înregistrat, de asemenea, amorsarea, cu doi ani în urmă, a tratativelor sovieto-americane, inițiate în scopul examinării problemelor legate de dezangajarea militară în regiune. Începute în iunie 1977, cu un schimb de opinii privind limitarea înarmărilor în zona Oceanului Indian, negocierile s-au desfășurat pe parcursul a patru runde, ultima avînd loc în februarie 1978. De la această dată, ele n-au mai fost reluate.

Dezbaterile în această problemă — atît în cadrul O.N.U., cît și în alte contexte — ca și acelea care se anunță pentru viitor, sînt menite să prefigureze, în ansamblu, direcțiile pe care ar trebui să le urmeze procesul de realizare, în Oceanul Indian, a unei zone de pace. O serie de declarații și luări de poziții vădesc decizia statelor riverane de împiedicare a transformării regiunii lor într-o arenă de confruntări militare. Ele refuză explicații și justificări ale unei așanumite „protecții“ care, departe de a menține securitatea sau „echilibrul“ zonei, reprezintă un factor de destabilizare și de amenințare a suveranității și independenței țărilor din regiune. Acestea se dovedesc tot mai interesate să acționeze în favoarea dezvoltării lor, fără a fi obligate să consacre sume considerabile efortului de înarmare. O asemenea idee a fost subliniată, cu tărie, la prima conferință a mișcărilor progresiste din sud-vestul Oceanului Indian, care a avut loc în orașul Victoria (Republica Seychelles), în aprilie 1978. Participanții au reclamat cu fermitate un pachet de măsuri destinat să realizeze demilitarizarea Oceanului Indian : desființarea imediată a bazei aeronavale americane din Diego Garcia, reducerea progresivă și reciprocă a flotelor și aviației puterilor neriverane, interzicerea introducerii și stocării de arme nucleare, libera trecere în toate strîmtorile, interdicția instalării de noi baze în insule etc. Totodată, reprezentanții la conferință au cerut ca țările riverane să fie informate și asociate oricărei negocieri asupra demilitarizării Oceanului Indian. La reuniunea de anul trecut de la Belgrad a țărilor nealiniate, miniștrii de externe ai acestora au declarat că „văd, în transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii, posibilitatea de apărare a independenței, suveranității și integrității teritoriale a statelor riverane“. Ei au condamnat „instalarea, menținerea și extinderea bazelor militare străine în regiunea Oceanului Indian, considerînd că aceasta reprezintă o amenințare directă la adresa statelor din această zonă a lumii“. La Sidney, cu prilejul unei conferințe internaționale asupra păcii, în iulie anul trecut, s-a subliniat, în contextul acelorași imperative, necesitatea amplificării acțiunilor opiniei publice din țările riverane la Oceanul Indian pentru transformarea lui într-o zonă a păcii.

De altfel, intensificarea prezenței navelor militare străine, însoțită de apariția unor comentarii despre existența unor planuri de lărgire a acestei prezențe, n-a făcut decît să sporească îngrijorarea popoarelor din zonă. „Escaladarea rivalității militare în Oceanul Indian — declara reprezentantul Bangladeshului la Conferința miniștrilor de externe ai țărilor nealiniate de la Belgrad — pune în pericol pacea și securitatea acestei regiuni, precum și suveranitatea și integritatea teritorială a acestei zone“. Într-o declarație făcută în parlamentul de la Delhi, ministrul indian al afacerilor externe, A. B. Vajpayee, și-a exprimat nemulțumirea în legătură cu informațiile potrivit cărora S.U.A. ar putea trimite o forță navală compusă din patru unități în Oceanul Indian. În același sens, președintele Republicii Seychelles, France Albert René, anunța opoziția țării sale față de crearea unei forțe militare americane în Oceanul Indian, fapt care ar întîrzia procesul ce vizează să transforme această regiune într-o zonă a păcii. „O îngrijorare deosebită — scrie ziarul «Noticias du Beira», din Mozambic — o provoacă intensificarea activității S.U.A. la baza militară Diego Garcia“.

În luna iulie, la New York urmează să aibă loc Conferința țărilor din bazinul Oceanului Indian. Comitetul ad-hoc al Națiunilor Unite însărcinat cu organizarea acestei reuniuni a hotărît să invite la lucrări încă 11 țări din afara zonei, care posedă mari flote comerciale și militare : Canada, Franța, R.F. Germania, Italia, Liberia, Marea Britanie, Olanda, Norvegia, Suedia, Uniunea Sovietică și Statele Unite. Alte patru țări (R.P. Chineză, Japonia, Grecia și Republica Panama) au fost incluse anterior în grupul celor 44 de state participante la viitoarea conferință.

În fapt, această lărgire a cadrului de dezbatere și negociere reprezintă unul din deziderateele actuale legate de problematica Oceanului Indian. Complexă — marcată încă de persistența unor concepte și practici ce intră în contradicție cu noua configurație politică a zonei și cu voința de dezvoltare independentă, suverană și pașnică a popoarelor țărilor riverane — această problematică implică abordarea aspectelor esențiale ale situației și luarea în considerare a intereselor tuturor statelor din regiune. Participarea acestora — într-un cadru internațional corespunzător — este menită să dea viabilitate și durabilitate soluțiilor, să ducă la luarea acelor măsuri care să realizeze pași reali către dezangajarea militară în zonă, către eliberarea acesteia de spectrul confruntărilor între interese strategice străine aspirațiilor proprii popoarelor regiunii. Tratativele — duse într-un cadru adecvat, larg, democratic, cu participarea tuturor statelor riverane, a tuturor factorilor interesați și capabili să-și aducă contribuția în acest sens — constituie, desigur, calea realistă și eficientă nu numai pentru definirea, dar mai ales pentru înfăptuirea unei zone a păcii în Oceanul Indian. Și aceasta, desigur, cu implicații pozitive asupra destinderii și securității internaționale.

Marcel Negreanu

În Israel, industria a devenit ramura principală a economiei. Ca urmare, un sfert din populația activă a țării activează în această ramură ce participă cu circa 30 la sută la formarea produsului național brut. Totodată, unele sectoare și-au mărit considerabil capacitățile de producție și, implicit, producția. Astfel, în decurs de cinci ani, industria electronică și-a triplat producția. Eforturi însemnate au fost depuse în vederea sporirii energiei electrice : centrala electrică solară, construită în apropiere de Eilath, are o putere de 30 kilowați și va produce energie electrică, zi și noapte, datorită captării și înmagazinării într-un bazin cu apă sărată a căldurii solare. În același timp, centrala solară va permite economisirea anuală a 64 tone de carburant și se apreciază că, în curînd, ar putea fi construite noi unități de acest gen cu putere de 10 pînă la 100 ori mai mare. De asemenea, centrelor industriale tradiționale Tel Aviv și Jaffa — cu importante unități ale industriei ușoare și obiectelor de larg consum — precum și Haifa, unde precumpănește industria grea, li se adaugă altele : Natanya, unde se prelucrează diamante, și Akko, cu fabrici de textile, marochinărie, industrie chimică. În imagine : un aspect din Tel Aviv

Campanie

Președintele Jimmy Carter și-a început, săptămîna trecută, campania electorală în vederea reînnoirii mandatului său în alegerile prezidențiale de anul viitor. Șeful executivului american și-a anunțat intenția de a se angaja în toate cele 34 de alegeri primare prevăzute să se desfășoare înaintea scrutinului prezidențial din noiembrie 1980. Alegerile numite „primare" se desfășoară în fiecare stat american, separat, în rîndul aderenților la principalele două partide din S.U.A. — democrat și republican — în vederea desemnării candidatului oficial al acestora la funcția de șef al statului.

Reducere

Tonajul total al navelor construite anul trecut în întreaga lume s-a situat la nivelul cel mai scăzut din ultimii 10 ani, indică statisticile date publicității la Bremen, de Institutul pentru economia transporturilor maritime. În 1978, de pe șantierele navale din întreaga lume au fost lansate la apă numai 2618 nave comerciale, cu un deplasament total de 18,2 milioane tone. Din acest tonaj, 34,7 la sută a revenit șantierelor navale din Japonia, în ierarhia marilor constructori navali situîndu-se, pe următoarele locuri, Suedia, Marea Britanie și Statele Unite. Actuala criză a construcțiilor navale din țările occidentale are tendința să se mențină.

Uraniu

Noi zăcăminte de uraniu au fost descoperite, recent, în nordul Braziliei. Lucrările de explorare în această zonă au început în urmă cu doi ani, efectuîndu-se săpături pînă la o adîncime de 300 de metri. Rezervele de uraniu din această zonă sînt estimate la 122 500 tone, reprezentînd mai mult de jumătate din rezervele de uraniu ale Braziliei.

Această vale adîncă de 4,5 km, lată de 275 km și lungă de 1 450 km, de pe planeta Venus, este cel mai mare canion cunoscut în sistemul solar. Ea a fost măsurată de instrumentele aflate la bordul navei spațiale „Pioneer Venus Orbiter"

1000+1

Cosmos

În conformitate cu programul de dezvoltare a sistemelor de telecomunicații și de televiziune prin folosirea sateliților artificiali ai Pămîntului, în Uniunea Sovietică a fost lansat un nou satelit de tip „Raduga". Scopul lansării constă în realizarea unei legături telefonice și telegrafice neîntrerupte, precum și în transmiterea simultană a emisiunilor în culori și în alb-negru a programelor centrale ale televiziunii sovietice spre rețeaua de stații „Orbita". Aparatele instalate pe satelit funcționează normal.

Premiu

Premiul de stat al Austriei pentru literatură europeană a fost remis la Paris scriitoarei franceze Simone de Beauvoir, pentru meritele și influența operei sale în Austria.

Guernica

Noua municipalitate bască a localității Guernica a hotărît retragerea tuturor onorurilor acordate în trecut de conducătorii orașului fostului dictator Francisco Franco. Cu prilejul celei de-a 42 aniversări a bombardării localității de către aviația nazistă, în cursul războiului civil, municipalitatea din Guernica a publicat un manifest prin care afirmă că distincțiile și titlurile acordate lui Franco reprezintă „o jignire pentru populația orașului Guernica".

Apă

În anul 2000 omenirea va avea nevoie de o cantitate de apă de două ori mai mare decît în prezent, a afirmat ministrul mexican al agriculturii cu prilejul inaugurării la Mexico City a celui de-al treilea congres mondial asupra exploatării resurselor hidraulice. Potrivit unor statistici, în lume se consumă în prezent 3000 km cubi de apă anual. Congresul, întrunind reprezentanți din 80 de țări, și-a propus să studieze mijloacele unei repartiții mai bune a aprovizionărilor cu apă în fiecare sector geografic, avînd în vedere nevoile omului și cele ale producției energetice și dezvoltării rurale.

Protecție

Broasca țestoasă de Bolson, cea mai mare reptilă a continentului Americii de Nord, a fost trecută pe lista speciilor amenințate cu dispariția, a anunțat Serviciul de protecție a mediului natural din capitala S.U.A. Această specie trăiește în mod obișnuit în zonele de cîmpii din nordul Mexicului, iar hotărîrea serviciului menționat a fost adoptată în cadrul cooperării mexicano-americane în domeniul protejării animalelor sălbatice. Broasca țestoasă de Bolson este vînată pentru carnea sa gustoasă și, de asemenea, constituie una din atracțiile grădinilor zoologice din întreaga lume.

Ministrul energiei al S.U.A., James Schlesinger (în stînga), în fața subcomitetului mixt pentru probleme economice, unde a prezentat aspecte legate de utilizarea petrolului ca resursă energetică

Pescarii greci din insula Limnos au scos la iveală în plasele lor, de pe fundul mării, resturile unei statui de bronz a regelui Augustus (63 î.e.n. — 14 e.n.). Torsul (dreapta) aparține, conform indicațiilor Ministerului pentru știință, unei statui ecvestre în mărime naturală, de calitate artistică superioară. Bustul, capul și brațele statuii s-au păstrat bine, în timp ce picioarele și calul statuii s-au pierdut

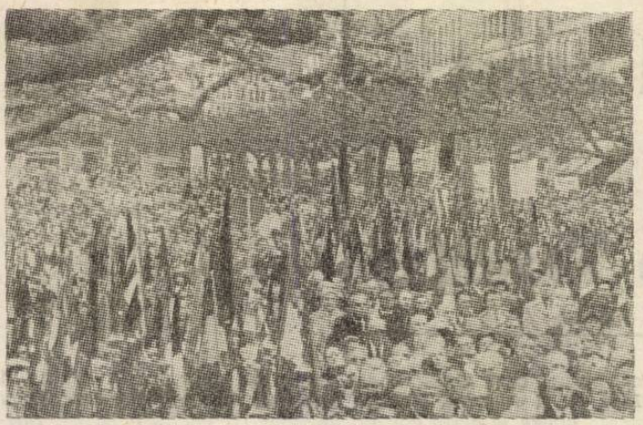

Oameni aparținînd unor generații diferite — luptători din rezistență, deportați în lagărele naziste sau tineri care n-au cunoscut dramele războiului — s-au regăsit, împreună, într-o demonstrație la Strasbourg. Cererile lor : criminalii de război hitleriști să nu scape de pedeapsă ; activitatea grupărilor neonaziste să fie împiedicată. Manifestanții cer să nu se dea uitării lecțiile trecutului...

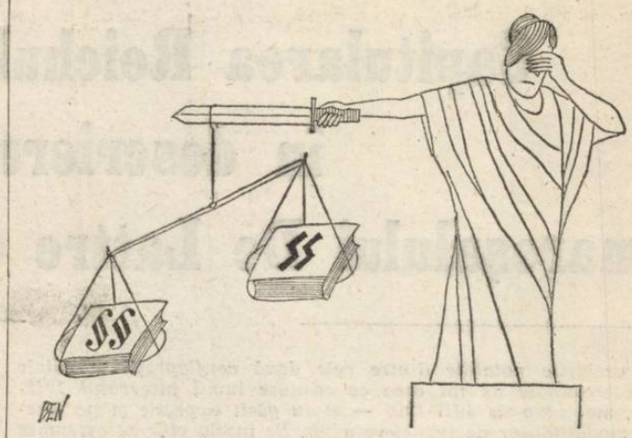

După achitarea de către tribunalul din Düsseldorf a foștilor gardieni de la lagărul de concentrare din Maidanek. Împotriva acestui act s-a înregistrat un val de proteste ale opiniei publice. Desenatorul de la „Süddeutsche Zeitung" a încercat să dea formă grafică întrebării tulburătoare : Un cod de legi poate atîrna oare mai greu decît crimele comise de naziști ?

Marijuana

Consumul regulat de marijuana de către adolescenți este deosebit de „alarmant" — a declarat recent la Washington ministrul american al sănătății. Potrivit unui sondaj, 16,1 la sută din tinerii între 12 și 17 ani consumau în 1977, în mod regulat, marijuana, față de numai 12,4 la sută în 1976. Cei mai mari consumatori sînt însă tinerii între 18–25 de ani, dintre care 28 la sută fumează în mod obișnuit țigări cu marijuana.

Simpozion

La Poznan, în Polonia a avut loc săptămîna trecută un simpozion asupra promovării comerțului și marketingului între țările din Est și Vest. Desfășurat sub auspiciile Comisiei europene a O.N.U. și a Camerei de comerț poloneze, simpozionul grupează reprezentanți ai cercurilor economice și guvernamentale din 19 țări ale Europei și Americii de Nord. Participanții au efectuat un schimb de opinii privind intensificarea schimburilor comerciale îndeosebi în sectoarele mașini, echipamente și produse chimice.

Skylab

Imediat după jumătatea lunii iunie, o masă metalică de peste 75 000 kg se va precipita în atmosferă, iar bucăți mai mari sau mai mici, care vor rezista căldurii, vor cădea pe Pămînt. Unde anume ? Aceasta este întrebarea ce va preocupa în curînd lumea. Este vorba de laboratorul „Skylab SL-1", cea mai mare navă spațială lansată pînă astăzi pe o orbită circumterestră. Experții americani subliniază, totuși, faptul că acest satelit survolează mai mult zonele maritime, decît cele terestre, ceea ce nu înseamnă că nu există unele riscuri ale prăbușirii resturilor sale în regiuni populate. Cele mai periclitate regiuni sînt Africa și Australia.

Deng Xiaoping, vicepremier al Consiliului de Stat al R.P. Chineze, l-a primit pe Henry Kissinger, fost secretar de stat al S.U.A., aflat într-o vizită la Beijing. Oaspetele american a fost, de asemenea, primit de Hua Guofeng, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze

Baterii

Institutul budapestan de cercetări științifice în domeniul electrotehnicii a elaborat o nouă tehnologie pentru producția bateriilor solare. Utilizarea energiei Soarelui se află în atenția institutului din 1972. În perioada care a trecut de atunci, cercetările au fost orientate în direcția construirii de baterii pe bază de siliciu, iar primele instalații energetice cu baterii solare au și găsit domenii de utilizare practică. Astfel, o stație de retransmitere a sistemului informațional din economia apelor este alimentată de o baterie solară de 6 metri pătrați, cu o putere de 200 W.

Concorde

Ultimul din prima serie de 16 aparate „Concorde" a efectuat săptămîna trecută zboruri de încercare la Filton, în apropiere de Bristol, Anglia. Două exemplare ale aparatului supersonic franco-britanic nu au găsit încă cumpărători, dar anumite cercuri ale presei afirmă că ele ar putea fi achiziționate de companiile „British Airways" și „British Caledonian", ultima fiind cea mai importantă companie aeriană particulară din Marea Britanie.

Grevă

Traficul aerian japonez a fost aproape în întregime paralizat la jumătatea săptămînii trecute de greva echipajelor companiei aeriene internaționale „Japan Airlines", cărora li s-a adăugat personalul de la două companii nipone interne. Peste jumătate din cele 141 de zboruri internaționale au fost anulate, în urma grevei declanșate pentru obținerea unei sporiri de salariu. Se menționează că greva ar putea afecta aproximativ 60 000 de persoane.

Sancțiuni

Președintele S.U.A. a hotărît să nu modifice politica americană față de Africa australă. El a decis să nu ridice sancțiunile economice aplicate contra Rhodesiei de rezoluțiile O.N.U. — a arătat purtătorul de cuvînt al Casei Albe, Jody Powell. Această punere la punct din partea Casei Albe este un răspuns la încercarea unor congresmeni conservatori de a iniția în Congres o acțiune pentru a determina Administrația să sprijine „Planul Smith" și rezultatul recentei înscenări electorale din Rhodesia.

Sărăcie

„Această lume săracă", este titlul sub care ziarul „Le Drapeau Rouge", inserează un articol referitor la raportul întocmit de Biroul Internațional al Muncii (B.I.M.) asupra sărăciei pe meridianele Terrei. Cifrele furnizate atestă că, actualmente, în lume există aproape 1,5 miliarde persoane ce trăiesc într-o „mizerie gravă, avînd drept caracteristici cotidiene malnutriția și bolile, într-un mediu de viață sordid". B.I.M. consideră că, în pofida dificultăților existente, nu se poate vorbi totuși despre „o sarcină imposibil de realizat" în privința obținerii unui necesar minim de viață : locuință, hrană suficientă, asistență medicală, educație și învățămînt, dar atingerea acestor obiective necesită eforturi susținute. Ținîndu-se cont de tendințele actuale, B.I.M. apreciază că — pentru satisfacerea necesităților de prim ordin — Africii tropicale i-ar trebui 45 de ani, Asiei — 41 de ani, iar statelor din zona aridă a Africii — 38 de ani. Se consideră că cele mai dificile probleme sînt cele ridicate de asigurarea locuințelor pentru populațiile din regiunile enumerate.

Rubrică realizată de Radu Toma

Capitularea Reichului nazist în descrierea mareşalului De Lattre de Tassigny

Deosebirile notabile dintre cele două conflagraţii mondiale — determinate de tot ceea ce adusese lumii intervalul 1918-1939, mai bine-zis 1917-1939 — şi-au găsit expresie şi pe terenul modalităţilor de încheiere a lor. Se înşela cine se aşteptase ca şi al doilea război mondial să se termine în formule „clasice" statornicite — încetare a focului, armistiţiu, pace —, ca nemijlocit, pe cîmpul de luptă, trompeţii, prevăzuţi cu brasarde albe, să iasă în faţa tranşeelor şi să sune încetarea focului. Erau acestea ceremoniale vestigii ale altor timpuri. Cu protagonistul european înfrînt — Germania hitleristă —, sfîrşitul nu putea fi decît acesta : impunerea capitulării necondiţionate totale, urmată de împrizonierarea totală a celor aflaţi, în acel moment, în dispozitivele Wehrmachtului nazist.

Dar rigoarea aparent simplă a soluţiei nu era lipsită de complicaţii. Cînd, unde şi cine să fie subiecţii actului juridic ce avea să consemneze eşecul monstruoasei încercări a imperialismului nazist de a subjuga întreaga lume ? Primul termen — cînd ? — ar părea cu totul de prisos : cînd Reichul hitlerist s-a declarat învins. Numai că, şi atunci, la interval de cîteva zile, au existat două capitulări generale ale Wehrmachtului : una — prima — la 7 mai 1945, la Reims, în Franţa, deci pe frontul din vest, consemnată de împuterniciţii militari ai Germaniei în faţa unor reprezentanţi americani, englezi, francezi şi sovietici ; alta, la 8—9 mai, la Karlhorst, deci pe frontul din estul Europei, în faţa plenipotenţiarilor politico-militari ai aceloraşi patru ţări, aici pe prim plan profilîndu-se exponenţii forţelor armate ale U.R.S.S., recunoaşterea vădită a contribuţiei excepţionale aduse de ţara lor la înfrîngerea Germaniei, a faptului că ea făcuse în această încleştare cele mai mari sacrificii, angajase cele mai mari efective umane.

La întrebarea „cine" să încheie capitularea, s-ar părea din cele de mai sus că timpul şi locul diferit n-au creat diferenţe. S-ar părea. Desigur, de partea înfrînţilor lucrul era clar : împuterniciţii autorităţii statale şi militare supreme a Germaniei, care era, în primăvara lui 1945, practic izolată, singură, îşi pierduse toţi partenerii europeni şi se afla în imposibilitate de a se sprijini pe partenerul ei asiatic, Japonia, care continua efemer războiul.

Implicaţii mai complexe punea capitularea sub aspectul participanţilor la coaliţia antihitleristă.

Întîi, ca o remarcă pe care o degajau evenimentele : deşi coaliţia denumită Naţiunile Unite îngloba, oficial, cîteva zeci de state, documentele care consacrau sfîrşitul războiului în Europa purtau, din partea acestei coaliţii, un număr de semnături mai redus decît degetele de la o mînă. Era aceasta şi o consecinţă a cuantumului eforturilor şi contribuţiei aduse la zdrobirea militară a Germaniei hitleriste, căci, de bună seamă, în această privinţă, „cele trei mari puteri", cum începuse să se spună — Marea Britanie, U.R.S.S., S.U.A. (ordinea e cea în care au fost angrenate în războiul contra Reichului) —, avuseseră roluri prioritare. Dar era şi o dezvoltare a unor anumite raporturi de forţă în lume, o reînălţare a unor ierarhizări în practicarea atributelor internaţionale ale celor „mari" şi celor „mici".

În acest cadru, Franţa reprezenta „un caz". Cea oficială capitulase în 1940. Cea reală continuase lupta sub forma rezistenţei populare din interior şi a reconstituirii unor forţe armate în exterior, în teritorii ale aliatului britanic sau în unele aparţinînd a ceea ce era încă imperiul colonial francez. Aşa se face că, atunci cînd aliaţii anglo-saxoni au debarcat în Franţa, în 1944, cu ei au venit şi forţe franceze, reconstituite, care, în general, aveau la activ doi ani de lupte cu inamicul nazist. Într-o situaţie complexă, S.U.A. au trebuit să renunţe la intenţia lor iniţială de a instaura în Franţa o autoritate militară aliată de guvernămînt, ca într-o ţară ocupată (renunţare determinată şi de faptul că o parte considerabilă a Franţei a fost, concomitent, eliberată prin dîrza ridicare a forţelor rezistenţei interne), şi, laolaltă cu Marea Britanie, care, de la început, avusese o poziţie mai nuanţată, să recunoască drept guvern provizoriu Comitetul francez de eliberare naţională, prezidat de generalul de Gaulle. Noua autoritate statală a Franţei, bazată şi pe prezenţa sporită pe front a mari unităţi franceze (dar integrate, de această dată, în dispozitivul american), a făcut deosebite eforturi pentru a spori şi prezenţa diplomatică a Franţei, care, în virtutea nenorocirilor ţării, era, în 1944—1945, departe de ce fusese în concertul internaţional de pînă în 1940.

În acest mod, dacă, în vest, asistenţa unui reprezentant francez la prima capitulare generală a Germaniei nu a ridicat, pare-se, vreo dificultate, alta devenea situaţia cînd capitularea era repetată, la un nivel internaţional mai semnificativ, şi chiar în apropierea capitalei statului învins, lîngă Berlin.

În acest sens, amintirile generalului francez De Lattre de Tassigny aruncă o lumină asupra unor momente legate de prezenţa Franţei la semnarea capitulării de la Karlhorst şi, dincolo de latura episodică propriu-zisă, degajă reflecţii instructive de ordin mai general.

De ce alegerea generalului De Lattre de Tassigny pentru a reprezenta Franţa la actul istoric ce se încheia la 8—9 mai lîngă Berlin ? Cine era personajul ?

General în 1939, De Lattre de Tassigny a făcut parte din aşanumita „armată a armistiţiului", rămăşiţă insignifiantă a puterii militare franceze, păstrată, sub oblăduirea guvernului colaboraţionist de la Vichy, în partea de sud a ţării, neocupată iniţial de Wehrmacht. În noiembrie 1942, cînd germanii desăvîrşesc ocuparea Franţei, De Lattre de Tassigny, cu alţi ofiţeri din aceeaşi categorie, încearcă să acţioneze conspirativ, în rezistenţă. Este arestat, evadează. Ajunge la Alger, unde fiinţa Comitetul francez de eliberare naţională, viitorul guvern provizoriu al Franţei libere. Cînd, în 1944, reconstituirea unor forţe regulate franceze ajunge pînă la nivelul unei armate, i se încredinţează comanda ei. În fruntea armatei 1 franceze (o a doua n-a existat — atît putuse Franţa, în dramaticele ei condiţii, să repună în bătaie ca forţe regulate) generalul De Lattre de Tassigny (mareşal post-mortem) străbate un drum de luptă care l-a condus de pe litoralul mediteranean al patriei pînă la frontiera ei estică — Rinul — şi, mai departe, la izvoarele Dunării, în sud-vestul Germaniei, şi în extremitatea contingentă a Austriei. De unde subtitlul volumului său de memorii *.*

Şi, revenind, tocmai acest fapt — şi anume că, atunci, în mai 1945, el era cel mai înalt comandant de trupe francez de pe „cîmpul de luptă" — l-a recomandat să-şi reprezinte ţara şi armata la actul care oficializa încheierea, în Europa, a celui de-al doilea război mondial.

* Maréchal De Lattre de Tassigny, *Histoire de la première armée française — Rhin et Danube* —, Librairie Plon, Paris, 1949 ; Presses de la Cité, Paris, 1971

Amintirile pe care mi le-au lăsat zilele de 7 şi 8 mai 1945 sînt atît de intense şi marcante încît, ca să le relatez, nu pot să nu aleg tonul personal al memoriilor. Într-adevăr, mi-ar fi fost greu să descriu altfel acele ceasuri care vor rămîne de excepţie în viaţa mea şi, în măsura în care în împrejurările date mi-a fost hărăzit să acţionez în numele Franţei, mă simt îndatorat să-mi aduc mărturia.

Încă în dimineaţa de 7, un mesaj al generalului Eisenhower [1], urmat curînd de o comunicare de la cabinetul d-lui Diethelm [2] îmi făcea cunoscut că, în cursul nopţii, anume la ora 1 şi 41 de minute, spre a fi exacţi, generalul Jodl [3] semnase la Reims capitularea tuturor forţelor Reichului, în faţa unei delegaţii aliate compuse din generalii Bedell Smith, Suslaparov şi Sevez [4].

Desigur, eram şi eu stăpînit de imensa bucurie comună tuturor oamenilor din tabăra libertăţii, dar, pot s-o spun, şi de un oarecare sentiment de surprindere. Într-adevăr, a-

[1] În calitatea sa de comandant suprem al tuturor forţelor aliate din vestul Europei.

[2] Ministrul de război din guvernul provizoriu francez reinstalat la Paris.

[3] Prim-adjunct al mareşalului Keitel la şefia O.K.W. (comandantul suprem al Wehrmachtului).

[4] Bedell Smith, general american, era şeful de stat major al lui Eisenhower ; generalul Suslaparov era reprezentant al comandamentului suprem sovietic pe lîngă Marele Cartier general american-englez din vestul Europei ; generalul Sevez, detaşat special la S.H.A.E.F., îndeplinea atunci funcţia de şef de stat major adjunct al Apărării Naţionale a Franţei.

ream asupra mea telegrama din 4 mai care mă împuternicea să „semnez în numele Franței actul de capitulare sau declarația de încetare a ostilităților". Fără a fi invidios, consideram însă că fusesem privat de cea mai mîndră satisfacție pe care o poate cîndva cunoaște un soldat. Dar, curînd după aceea, o telegramă a generalului de Gaulle (nr. 4256 CAB-DIR) îmi explică ce se petrecuse: „Primul act de capitulare de pe cîmpul de luptă a fost semnat de generalul Bedell Smith cu plenipotențiarii germani, la 7 mai ora 0 și 1 minut[5]. Generalul Eisenhower a invitat să participe la semnare pe generalul Suslaparov, reprezentînd frontul de est, și pe generalul Sevez, spre a asigura armatei franceze o reprezentare simbolică. Generalul Sevez raportîndu-mi, l-am însărcinat să semneze capitularea. Date fiind gradul și personalitatea generalului Bedell Smith și deoarece generalul Montgomery nu semna, n-ar fi fost convenabil să fiți situat după Bedell Smith etc. — stop. În definitiv cred că e mai bine să fii învingător decît semnatar — stop. — Cu prietenie — Generalul de Gaulle".

Dar ce importanță mai au toate acestea! A răsărit în sfîrșit ziua „V". În entuziasmul general, văd sosind la p.c.-ul meu (postul de comandă) de la Landau pe comandanții corpurilor de armată din subordine, majoritatea comandanților de divizie și mulți colonei. Vom lua masa laolaltă, ca frați de arme.

Sîntem pe punctul de a ne așeza la masă, cînd sînt anunțat că, la hotelul Bad-Schachen, au sosit mai multe personalități politice și militare franceze, deportate de hitleriști și eliberate de americani.

Un ofițer îmi aduce o telegramă „fulger" (nr. 1443/DN/3PS) a statului major al Apărării Naționale: „Pentru generalul de Lattre personal — Sînteți desemnat de generalul de Gaulle să participați la semnarea actului solemn de capitulare la Berlin — stop —. S-a prevăzut că numai generalul Eisenhower și reprezentant comandament rus vor semna ca părți contractante — stop. Veți semna deci ca martor, dar veți trebui, în orice caz, pretinde condiții echivalente celor acordate reprezentantului britanic, în afară dacă acela semnează pentru Eisenhower — stop — Dată și loc semnătură, ca și condiții materiale călătorie vă vor fi fixate direct de S.H.A.E.F.[6] — Semnat: Sevez — Terminat".

Ceva înainte de 5,30, ofițerul meu de ordonanță pătrunde în cameră, aducînd o telegramă a Grupului 6 de armate[7] cu prescripții de urmare a instrucțiunilor S.H.A.E.F.: „Strict secret nr. B X 15131 — Pentru generalul de Lattre personal. Conform instrucțiunilor S.H.A.E.F., generalul De Lattre este desemnat să participe la semnarea actului de capitulare a Germaniei la Berlin, la 8 mai ora 13. Un avion de comandament al Grupului 12 de transport aero este desemnat să-l ia pe generalul de Lattre pe terenul de la Mengen la ora 9 și să-l aducă la Berlin — Tempelhof nu mai tîrziu de amiază. Se rezervă un loc pentru un ofițer care să-l însoțească pe generalul de Lattre — Semnat: Barr[8].

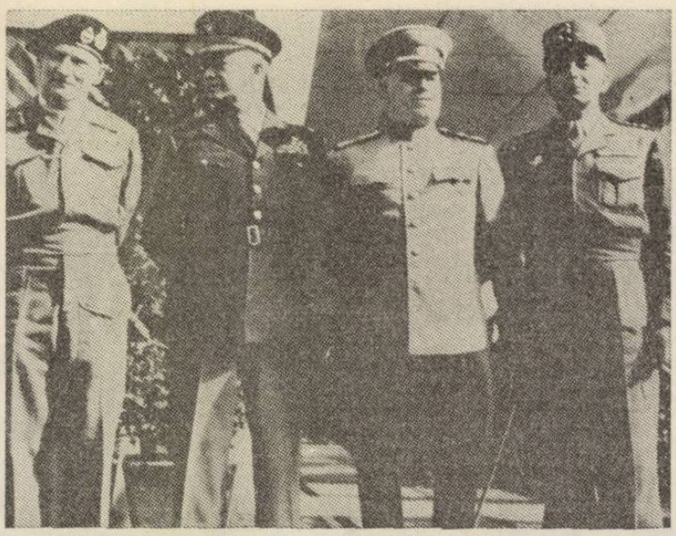

O întîlnire istorică: comandanții forțelor aliate, la încheierea victorioasă a războiului împotriva fascismului. De la stînga la dreapta: mareșalul Montgomery (Marea Britanie), generalul Eisenhower (S.U.A.), mareșalul Jukov (U.R.S.S.) și generalul De Lattre de Tassigny (Franța)

Cînd există loc pentru doi, este și pentru trei... Mă reped la telefon și chem succesiv pe colonelul Demetz, șeful meu de stat major, și pe căpitanul Bondoux, șeful meu de cabinet. Amîndurora le anunț vestea. Întîlnire peste o oră.

Este alertată imediat secția piper-cub[9] a armatei, bazată la Kressbronn, la 6 kilometri de Landau. Trei piper ne transportă pînă la Mengen, aflat la 60 de kilometri depărtare.

La 9 fix sîntem pe terenul de la Mengen. Nici urmă de avion american. 9.30, tot nimic. Demetz și Bondoux stau agățați la telefon fără a putea obține p.c.-ul Grupului 6 de armate. Ne îngrijorăm... În sfîrșit, puțin după 10 sosește un Dakota. E un avion de comandament, amenajat ca birou. E gol, și regret că n-am adus cu mine și alți ofițeri, ca și cîțiva reporteri și fotografi francezi care să poată fixa, pentru țara noastră, imaginile momentelor istorice pe care le vom trăi. Dar e prea tîrziu. Ne instalăm îndată și plecăm.

Către amiază avionul aterizează aproape de Magdeburg, la vreo sută de kilometri de Berlin. Așa sînt ordinele primite de pilot. De aici trebuie să fim escortați pînă la Tempelhof de avioane de vînătoare. Se prezintă un ofițer, mă previne că avioanele de vînătoare au plecat cu delegațiile americană și engleză, care fuseseră aici cu puțin înainte, și îmi recomandă să aștept înapoierea aparatelor.

Trec peste acest sfat de prudență: nu e cazul să scap întîlnirea Victoriei. Douăzeci de minute după aceea, la douăsprezece și jumătate, Dakota al nostru rulează pe singura pistă de la Tempelhof rămasă cît de cît utilizabilă. Pretutindeni, gropi mari de bombe, blocuri de ciment aruncate cît colo, carcase de avioane încolăcite între ele dau terenului un aspect lunar.

Mă temeam că sosesc cu întîrziere, dar îmi dau seama că nimeni nu pare grăbit. La coborîrea din avion, sînt salutat de un grup de ofițeri ruși... care îmi cer să aștept. Anume, delegațiile trebuie să fie primite de adjunctul mareșalului Jukov, generalul Sokolovski, iar acesta e ocupat să primească alta.

Dar iată-l că sosește, fără grabă, înalt, calm, prevenitor. După prezentare, îmi face onorurile printr-un batalion a cărui defilare e spectaculoasă: totul constituie un bloc masiv, monolitic de soldați strict aliniați pe rînduri de doisprezece, sudați de oțelul puștilor pe care fiecare om le sprijină pe umărul camaradului care îl precedă.

Vin două mașini care trebuie să ne ducă la p.c.-ul mareșalului Jukov. Urc în prima, împreună cu Demetz și un colonel sovietic care e însărcinat să ne fie ghid. Bondoux urmează cu alți doi ofițeri ruși. Șoferii noștri demarează ca din pușcă și iau viteză spre ruinele a ceea ce a fost capitala Germaniei.

Trei sferturi de oră de mers mereu în zig-zag. Au mai rămas, ici și colo, cîteva insulițe care, potrivit consemnului, trebuie ocolite, căci niște fanatici mai trag de acolo cu armele. În toate aceste înconjurări, inutil să cauți să recunoști un monument, o mare arteră, o piață celebră. Nu se văd decît grămezi de ruine încă fumegînde și asemănătoare în tragismul lor, unde echipe de deminatori mînuiesc niște stinghii lungi de fier și în mijlocul cărora fac coadă, interminabil, șiruri mizere de femei, copii și bătrîni îndobitociți, ieșiți de prin pivnițe, ținînd în mînă vase din cele mai eteroclite, ca să ia puțină apă de la fîntînile publice sau gurile de incendiu.

Singura notă mai luminoasă, tinerele rusoaice de la toate intersecțiile — solide, de o curățenie impecabilă în uniformele lor simple, cu genunchii descoperiți deasupra cizmelor lungi, ele se dedică cu toată seriozitatea reglementării circulației. Cu o dexteritate surprinzătoare, mînuiesc fanioane galbene și roșii, deschid trecerea — apoi, cu o mișcare bruscă, își strîng fanioanele sub brațul stîng ca să salute la trecerea mașinilor noastre.

Ne croim astfel drum printre unități în staționare, tancuri oprite ai căror conductori cad de somn, regimente de cavalerie cu caii legați la chișițe. Apoi, fără tranziție, ne încrucișăm cu detașamente în ordine perfectă, un escadron de tancuri — Sherman-uri — cu echipaje tinere, îngrijite, păstrînd perfect disciplina de marș.

Raita noastră prin acest Babilon devastat pare că se prelungește la infinit. În sfîrșit, ajungem în suburbia estică a Berlinului, banala comună Karlhorst, unde mareșalul Jukov și-a instalat cartierul general într-o școală de subofițeri, aproape intactă. Strada principală duce la o clădire mare, cenușie, apoi cotește cu 90 de grade la stînga și trece de-a lungul zidului unei cazărmi. Pe cealaltă parte a străzii, se alinează case modeste, clădite pe un teren vizibil împărțit în loturi: locuințele cadrelor subalterne ale școlii.

Mașinile noastre opresc brusc în fața uneia din aceste căsuțe. Colonelul care ne-a călăuzit ne duce la vila destinată nouă. La capătul unui culoar strîmt, el intră într-o cameră mobilată cu un fotoliu, două scaune și trei saltele, așezate direct la podea, dar acoperite cu cearșafuri, scrobite, strălucind de albeață. Odăile vecine sînt ocupate de soldați ruși. Probabil că instalarea noastră a fost organizată în ultimul moment. Dar colonelul nostru — care nu vorbește franceza — pare a-și fi terminat misiunea: salută și pleacă.

Îi trimit pe Demetz și Bondoux în recunoaștere și cercetare. În fața clădirii cenușii, ei nimeresc peste un grup de corespondenți de război anglo-

[5] Ora indicată de telegrama generalului de Gaulle este fără îndoială eronată. Toate celelalte documente franceze și aliate indică categoric ora 1,45, transmisă de mesajul generalului Eisenhower.

[6] Sigla cuvintelor americane desemnînd comandamentul suprem aliat — americano-englez — de pe teatrul de război din Europa.

[7] Marea unitate strategică americană căreia îi era subordonată armata 1 franceză.

[8] General american, șeful de stat major al Grupului 6 de armate.

[9] Denumirea americană a unor mici avioane destinate legăturilor pe distanțe scurte.

Berlinul, după capitularea Germaniei hitleriste ; o imagine elocventă din Alexanderplatz, piața centrală a orașului

saxoni care le pasează bucuros ultimele „informații confidențiale" : ceremonia semnării urmează să aibă loc chiar acolo, în sala de conferințe a școlii. Adjunctul generalului Eisenhower în persoană, mareșalul britanic al aerului Tedder a sosit de o oră, însoțit de generalul american de aviație Spaatz și amiralul englez Burrough. Cu toții sînt cazați în case apropiate, identice cu aceea care ne-a fost repartizată. Și Keitel e instalat, ceva mai departe, în condiții asemănătoare.

Demetz „marchează un punct", descoperind un ofițer interpret pe care ni-l aduce dintr-o suflare :

— Aș vrea să-l văd pe mareșalul Jukov.

— Pentru moment se odihnește.

— Și mareșalul Tedder ?

— Și el se odihnește.

Îmi vine o inspirație :

— Îl cunosc pe generalul Vasiliev, care face parte din statul major al mareșalului Jukov. Fiți bun să-l anunțați că sînt aici și că îl rog să vină la mine.

Cu un an în urmă, Vasiliev era la Alger atașat militar sovietic pe lîngă ambasadorul Bogomolov. El asistase la manevrele diviziilor noastre blindate din Africa de Nord și, într-o seară, a venit chiar la Școala de Cadre de la Douera.

Nu trec cîteva minute, și Vasiliev apare aproape alergînd. Ne reîntîlnim cu efuziune.

Îl anunț că doresc să-l salut pe mareșalul Jukov.

— Acum e în ședință cu mareșalul Tedder și cu generalul Spaatz — îmi răspunde. Analizează solicitările făcute de Keitel. O să văd dacă puteți să vă duceți la ei.

De data asta așteptarea mi-a fost scurtă. Vasiliev revine pentru a mă conduce la vila mareșalului Jukov, mai mare și confortabilă decît celelalte. Urcăm scara interioară și sînt introdus într-o încăpere care îmi sugerează, pe loc, sala de ședințe a unei judecătorii de pace. Pe o estradă este instalat Jukov. Alături de el se află un alt sovietic, tînăr și foarte elegant în costumul la două rînduri de culoare grisperle, cu epoleți de argint, pe care, la început, îl cred a fi de general de aviație — în realitate este un ambasador, consilier tehnic al lui Jukov. La două mese așezate perpendicular pe estradă, stau Tedder, Spaatz și Burrough.

Pînă atunci, nu mi-a fost hărăzit vreodată prilejul de a întîlni pe acești șefi aliați. Dar, spontan, mareșalul Tedder se ridică pentru a mă primi. Distincția, finețea, căldura și francheța strîngerii sale de mînă îmi cuceresc simpatia. Mă așez alături de el și iau, pe dată, parte la ședință, care, de altfel, e pe terminate.

Cînd ședința a luat sfîrșit, Spaatz și Burrough vin să-mi strîngă mîna și părăsesc sala. Rămîn cu Tedder, în timp ce mareșalul Jukov, după ce a aruncat o ultimă privire pe documentele întinse în fața lui, face cîțiva pași spre mine. Sînt izbit de silueta lui robustă. Și-a aruncat pe umeri, în felul Templierilor, o capă albă mare, brodată cu însemnul S.H.A.E.F., pe care Tedder i-a adus-o ca dar din partea lui Eisenhower. Din privirea metalică, din masivitatea feței, din toată ființa lui se degajă o impresie de putere deosebit de statornică. Și umană.

Contactul este foarte cordial. Prin intermediul lui Vasiliev, care vorbește engleza, și al consilierului diplomatic, a cărui franceză este foarte corectă, explic natura misiunii pe care am primit-o de la guvernul meu și dau citire celor două telegrame care o precizează. Devine vizibil, în pofida textului acestor telegrame, că Jukov nu a fost avertizat de venirea mea — sau cel puțin de obiectul ei exact. Dar nu șovăie :

— Dacă nimeni nu se opune, accept bucuros, în ce mă privește, ca Franța să semneze. Am să pun să se întocmească protocoalele în consecință.

Tedder își exprimă, de îndată, acordul. Pot, deci, să mă gîndesc că totul se va petrece fără dificultate. Plec iar cu Vasiliev ; mestecînd un sandviș adus de Bondoux, evoc cu generalul amintirile de la Alger, atît de recente încă, dar și atît de împinse în trecut de mersul fulgerător al evenimentelor. Apoi, întrucît serviciul îi cere prezența în altă parte, îmi pune la dispoziție un colonel interpret care ne vorbește limba cu o unduire de accent de la Toulouse, unde a fost student.

Cel mai bun lucru pe care îl avem de făcut acum este să reperăm locurile unde se va desfășura ceremonia. Demetz m-a devansat și îl regăsesc la capătul unei lungi galerii, la ușa unei săli dreptunghiulare foarte mari, plină de ofițeri și cineaști care se tot străduiesc să-și instaleze mașinăriile.

Totul pare gata. În fundul sălii, cîteva fotolii sînt rînduite după o masă largă, pentru șefii delegațiilor. La dreapta și la stînga, două alte mese, în jurul fiecăreia din ele sînt dispuse vreo 20 de scaune — ele sînt destinate adjuncților acestor șefi. Ceva mai spre ușa de intrare, o ultimă masă doar cu trei scaune — aceasta e stabilită pentru plenipotențiarii germani.

Toată pavoazarea se reduce la trei drapele aplicate pe zidul din fund : drapelul roșu, Union-Jack (steagul Marii Britanii) și stindardul înstelat (al S.U.A.). Culorile franceze nu apar nicăieri.

Fac această remarcă interpretului meu și îi declar ferm că cer ca Franța să fie prezentă la această ceremonie istorică prin drapelul ei care să fie plasat la egalitate cu acelea ale aliaților săi. Respectivul pare surprins, chiar întrucîtva tracasat de cererea mea, dar promite că o va transmite șefilor lui. Pentru mai multă siguranță, îl însărcinez pe Demetz să nu se miște din sală pînă nu se va fi făcut ce trebuie.

Îl las acolo ducîndu-mă să-l vizitez pe mareșalul Tedder, pe care îl găsesc într-o discuție cu amiralul Burrough și care îmi oferă, caritabil, să împart cu el sticla de apă de Vittel pe care a avut înțelepciunea să și-o aducă în călătorie. În calitate de adjunct al generalului Eisenhower, el va semna în numele comandantului suprem al frontului occidental, dar îmi repetă deplina lui adeziune la formula prevăzută de telegrama care m-a acreditat, urmînd, firește, ca și generalul Spaatz, să semnez ca martor. Cît privește chestiunea drapelului, îmi promite, de asemenea, să-mi dea sprijin, dacă e nevoie.

Și chiar e o „chestiune". Diplomatică mai întîi, întrucît nu toți sînt de acord. Dar mai ales materială, căci nicăieri nu se poate găsi vreun drapel francez. Rușii se hotărăsc să confecționeze unul, dintr-o bucată de stofă roșie luată de la un ex-pavilion hitlerist, o pînză albă și niște serj albastru decupat dintr-o salopetă de mecanic. Dar vai ! tricolorul nostru pare a fi destul de puțin cunoscut, căci, cînd un jeep aduce steagul astfel cusut, descoperim că avem de-a face cu un magnific drapel olandez : albastrul, albul și roșul au fost cusute nu unul lîngă altul, ci unul deasupra celuilalt ! Totul trebuie luat de la început, dar de data asta albastrul este prea scurt ca să înconjoare hampa. Fiecare se străduie cu bunăvoință să dea o rezolvare... În sfîrșit, la orele 20, emblema noastră națională este fixată între acelea ale Marii Britanii și Statelor Unite, într-un fascicol care are deasupra drapelul sovietic.

(Va urma)

Introducere, note și prezentare de dr. Eugen Bantea

Mini-state

Sanda Aronescu, Ploiești. Vă prezentăm lista solicitată a „mini-statelor" existente în Europa : **Andorra :** 455 kilometri pătrați, seniorie feudală sub dublă suveranitate : episcopul de Urgel, coprinț episcopal, și președintele Valéry Giscard d'Estaing, coprinț francez ; **Liechtenstein :** 160 kilometri pătrați, ultimul din cele 343 de state ale fostului Imperiu roman germanic, independent din 1866, are statutul unei monarhii ereditare ; **Monaco :** circa 1,8 kilometri pătrați, principat independent de 300 de ani, care, în fapt, aparține Casei Grimaldi din 1297, cu excepția anilor din timpul revoluției franceze ; **San Marino :** 61 kilometri pătrați, cel mai vechi stat din Europa și cea mai veche republică din lume (secolul XV) ; **Vatican :** 0,44 kilometri pătrați, devenit stat suveran în urma acordurilor de la Laterano din 1929, este guvernat de curie și are circa 738 locuitori.

Iancu Constantin, comuna Tătărăștii de Jos, jud. Teleorman. 1. În legătură cu explozia care s-a produs la 15 februarie a.c. în clădirea Casei de economii din Varșovia, agenția PAP a transmis la 19 februarie că, potrivit cercetărilor efectuate pînă atunci, cauza a fost explozia gazelor care, datorită unei avarii intervenite la o supapă de siguranță la conducta subterană de gaze din apropierea clădirii, au pătruns prin canalele de telecomunicații ale imobilului.

2. Este vorba de Nematollah Nassiri, fostul șef al poliției secrete SAVAK, Manuchehr Khosrowdad, fostul comandant al trupelor de elită, Mehin Rahimi, fostul guvernator militar al Teheranului, și Reza Naji, fostul guvernator militar al orașului Ispahan.

Conferința mondială asupra reformei agrare

Romulus Udrescu, Cluj-Napoca. Preparativele pentru Conferința mondială asupra reformei agrare și dezvoltării rurale, care se va ține la Roma, în iulie 1979, sînt deja în curs. Aprobată de către Conferința FAO, la cea de-a 19-a sa sesiune, Conferința mondială asupra reformei agrare își va ține lucrările timp de 8 zile. Deși se va desfășura sub egida Organizației Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură (FAO), această Conferință va fi deschisă atît statelor membre ale FAO, cît și statelor membre ale O.N.U. și ale altor instituții ale O.N.U. Discuțiile se vor purta asupra succeselor și dificultăților pe care numeroase guverne le-au avut în realizarea planurilor naționale de reformă agrară și dezvoltare rurală. Tema principală, detașată din dezbaterile pregătitoare ale Conferinței, este dezvoltarea, care ar trebui înțeleasă nu numai ca o creștere economică, ci și ca mijloc de a obține o ameliorare substanțială a calității vieții celor ce trăiesc în mediul rural. Organizația Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură (FAO) a recunoscut că obiectivul dezvoltării nu poate fi atins doar prin creșterea produsului național brut (PNB) și că progresele realizate în ultimele decenii de către țările în curs de dezvoltare nu au dus la dispariția mizeriei maselor rurale. Este deci necesar să se opereze modificări structurale și să se ia măsuri ferme pentru a se permite locuitorilor din mediul rural să participe efectiv la procesul dezvoltării. Conferința mondială asupra reformei agrare și a dezvoltării rurale va trebui să aibă ca rezultat programe precise care să vizeze mărirea investițiilor, creșterea producției și îmbunătățirea condițiilor sociale și economice ale maselor rurale. Această Conferință va reprezenta încununarea a mai mult de doi ani de studii întreprinse de guverne, de FAO și de întregul sistem al Națiunilor Unite. Se speră deci că ea va fi în măsură să adopte un plan adecvat de acțiune națională și internațională.

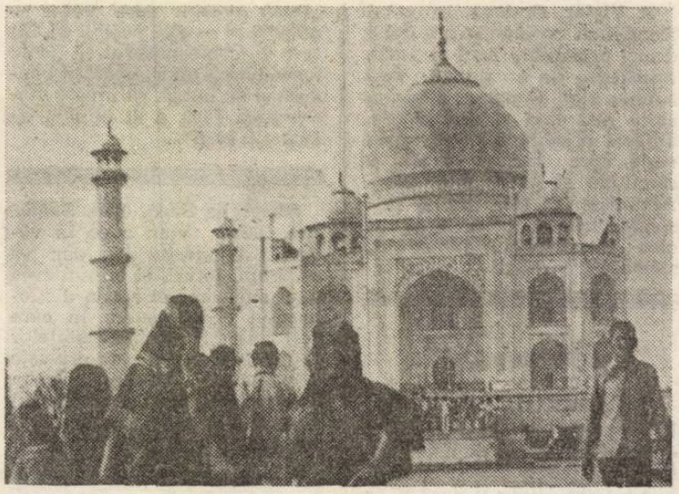

George Stănoiu, Blaj. Într-adevăr, celebra moschee Taj Mahal din Agra (India) este supusă în ultimii ani unui proces de poluare care preocupă specialiștii. Între timp însă, turiștii continuă să se intereseze de frumusețile excepționale ale acestui monument.

Pactul andin

Ovidiu Ionescu, București. „Pactul andin" sau „Acordul de la Cartágena" a fost semnat, la 26 mai 1969, între Bolivia, Chile, Columbia, Ecuador și Peru, pentru a facilita dezvoltarea economică a acestor țări, situate pe platoul înalt andin sud-american. Venezuela a aderat la pact în 1973, iar Chile l-a părăsit în 1976. Acordul prevedea stabilirea : 1) a unei uniuni vamale înainte de 1980 și a unor tarife comune de import ; 2) a unui regim comun pentru investițiile străine ; 3) a unei dezvoltări industriale concertate. Cei cinci șefi de stat ai țărilor membre au decis să celebreze cea de a zecea aniversare a „Pactului andin" în cadrul unei conferințe la nivel înalt ce urmează să aibă loc la 26 mai, la Cartágena (Columbia).

Noduli polimetalici

Alexandru Ioan, Brașov. Cercetările în vederea exploatării nodulilor polimetalici din Marea Roșie continuă. La sfîrșitul lui martie, o navă specială a părăsit portul francez Marsilia fiind însărcinată, din partea guvernelor saudit și sudanez, cu operațiuni de extragere — la 2 200 metri adîncime pe fundul Mării Roșii — de minereuri de zinc, cupru, argint. Din 1971 a fost localizat, la egală distanță de coastele sudaneze și saudite, un zăcămînt de noduli polimetalici care, potrivit primelor analize, ar putea produce, anual, circa 80—100 000 tone minereu de zinc. În ceea ce privește actuala expediție, în curs de două luni de cercetări, urmează să fie extrase tone de minereu și o serie de eșantioane ce vor fi trimise la diferite laboratoare din Europa și Statele Unite, pentru analiză. Un raport furnizat comisiei special create — „Red Sea Comission" — va aprecia posibilitățile și rentabilitatea unei eventuale exploatări industriale.

Ioan Streja, Brașov. Există o teză — susținută, la un seminar de fizică organizat la sfîrșitul lunii martie la Roma, de prof. Fang Lizhi de la Departamentul de fizică al Universității de științe și tehnologie din Beijing — potrivit căreia savanții chinezi au enunțat principiul inerției, fundament al fizicii moderne, cu 17 secole înainte de Galilei, considerat drept descoperitorul principiului. Profesorul chinez a prezentat „Cronica lui Kan Lin Yan", datînd din sec. I î.e.n., în care savanții chinezi ai vremii enunțau principiul inerției urmînd același raționament ca și Galilei în „Dialogo dei massimi sistemi", publicat în 1632.

Dănuț Mihăilă, București. Vă sugerăm să vă adresați revistei „Magazin".

Produs național brut

Anca I. Ion, Craiova ; Petru Pești, București ; Dan Ioanițescu, Dej. Potrivit ultimului „Atlas mondial" (pe 1977), publicat de Banca Mondială, țările cu cel mai ridicat produs național brut continuă să fie Emiratele Arabe Unite (14 420 dolari pe locuitor), Kuweit (12 700 dolari) și Qatar (11 670 dolari). Această situație se datorează sumelor uriașe obținute din vînzările de petrol și nu trebuie înțeleasă ca un nivel de viață extrem de ridicat al populației țărilor respective, întrucît cea mai mare parte a resurselor și bogățiilor se află concentrate în mîinile unui număr mic de persoane, în timp ce o proporție însemnată a locuitorilor duce încă o viață nomadă. Dintre țările industrializate, în acel an, pe primele locuri se aflau : Elveția (9 960 dolari), Suedia (9 250 dolari), S.U.A. (8 640 dolari), Norvegia (8 540 dolari), Canada (8 450 dolari), Danemarca (8 050 dolari), R.F.G. (8 160 dolari), Belgia (7 580 dolari), Australia (7 340 dolari) și Franța (7 290 dolari).

POSTA REDACȚIEI

Controlul stupefiantelor

Petre Nicolae, Craiova. Preocupările pentru a organiza un control internațional al stupefiantelor datează încă din primii ani ai acestui secol. În 1909 a fost instituită Comisia opium-ului. A urmat o perioadă de eforturi pentru definirea principiilor organizării unui asemenea control. Ele se regăsesc într-o nouă convenție internațională asupra opium-ului, semnată la Haga, în 1912. Dar crearea și punerea în funcțiune a aparatului de control administrativ internațional pe care-l cunoaștem astăzi este înregistrată în 1929, cînd se înființează un organism permanent (devenit ulterior Organul internațional pentru controlul stupefiantelor — OICS), instituit printr-o convenție elaborată și adoptată la Geneva în 1925. În acest interval, nu mai puțin de nouă acorduri, convenții și protocoale au intrat în vigoare. Importante atribuții în acest domeniu are OICS, care, în principal, se ocupă de coordonarea activităților guvernamentale pentru combaterea comerțului cu stupefiante și redactează rapoarte anuale. Ultimul raport al acestui organism relevă că, în anii din urmă, „abuzul anumitor substanțe psihotrope a căpătat aspectul unei epidemii într-o serie de țări ale Europei occidentale și în America de Nord". 1977 a cunoscut o sporire substanțială a consumului de halucinogene. Traficul cu LSD a devenit staționar în țările occidentale, în special datorită desființării a două mari laboratoare clandestine din Marea Britanie. În schimb, aphetaminele — un alt puternic psihotrop — au cunoscut o răspîndire sensibilă în Statele Unite, Canada și America de Sud.

Gh. Rusovan, com. Vărădia, jud. Caraș-Severin. 1. Liderul kurd M. Barzani a decedat, de curînd, la Washington.

2. Se apreciază că aproximativ 33 din cele aproape 36 milioane de iranieni împărtășesc credința musulmană șiită.

3. Ayatollahul Ruhollah Komeiny s-a născut în 1900 în provincia Khomein (de unde și numele). La 27 de ani a început să studieze filozofia. În 1963, a fost nevoit să plece din Iran fiind învinuit de a fi fost unul din principalii animatori ai opoziției față de politica șahului. La 1 februarie 1979, a revenit în Iran.

E. Victor, Craiova. Drapelul Republicii Seychelles are două dungi orizontale roșii și verzi, despărțite de o dungă mai subțire albă. Comore : o bandă roșie mai lată și una verde, ambele orizontale ; pe fișia roșie, spre hampă se află o semilună și patru stele albe. Afganistan : trei dungi orizontale neagră roșie, verde-închis ; în colțul din stînga sus, stema.

„Viewtron"

Corneliu Saviani, Iași. Rețeaua americană de ziare „Knight-Ridder Newspapers Inc." a anunțat la Miami lansarea, anul viitor, a unui program-pilot de primire a ziarelor pe cale... televizată. Alvah Chapman, președintele rețelei, a precizat că procedeul său, numit „Viewtron", va fi distribuit la circa 150 de familii din zona Miami. Deși cîteva companii de televiziune prin cablu oferă și acum publicului american scurte știri, rezultate sportive sau valorile la bursă, programul „Viewtron" este considerat drept cel mai ambițios program de acest fel realizat în S.U.A. Știrile, la zi, vor fi transmise prin linii telefonice și vor apărea pe ecrane T.V. special adaptate. Publicul va putea selecționa știrile ce-l interesează printr-o simplă apăsare pe o clapă. „Knight-Ridder Newspapers" posedă 32 cotidiene și patru stații de televiziune în S.U.A. „Potențialul sistemului Viewtron n-are practic limite" — comenta un purtător de cuvînt al firmei. „Dacă privim spre viitor — adăuga el — este posibil ca, într-o zi, consumatorul să poată face cumpărături, operații bancare și de bursă, să învețe matematica fără a fi obligat să iasă din casă"...

Gheorghe Paca, com. Sugag, jud. Alba. Vom avea în vedere propunerile dv., dar vă sugerăm, totuși, și consultarea unei enciclopedii sau a dicționarului enciclopedic, în care veți găsi și stemele statelor respective. În ceea ce privește principatul Monaco, harta s-ar reduce, de fapt, la orașul Monaco : întreg teritoriul nu are decît 1,5 kmp.

Magistrala Nord-Sud

Vasile Isvoreanu, Sandu Crețeanu, Bistrița. Proiectul magistralei transeuropene Nord-Sud va contribui în mare măsură la satisfacerea nevoilor viitoare ale infrastructurii transporturilor în Europa. Acest proiect este executat de către Comisia Economică O.N.U. pentru Europa și PNUD., cu ajutorul fondurilor regionale ale PNUD. Va avea atît o dimensiune est-vest, cît și una nord-sud și va fi, prin urmare, profitabil unui număr mare de țări din regiunea C.E.E./O.N.U., avînd totodată o importantă legătură cu alte regiuni ale lumii.

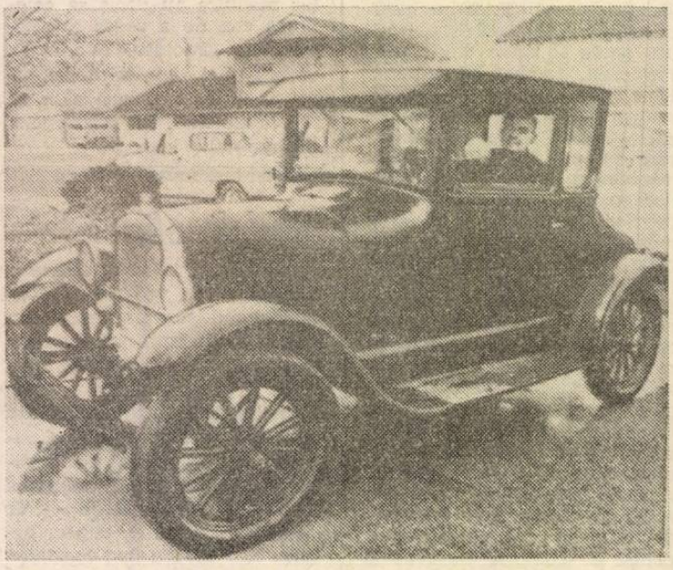

Petre Iordănescu, Cluj-Napoca. Publicăm **fotografia** solicitată. Este vorba de un automobil Ford model 1926, pe care Mike Tonin, din Sacramento (California), în vîrstă de 85 ani, l-a cumpărat în 1934 și cu care el a parcurs aproape 1 milion de km.

Gheorghe C. Marica, com. Găești, jud. Dolj. Ne pare rău, dar nu publicăm asemenea anunțuri.

Dumitru Ciur, Pomezeu, jud. Bihor. Vă sugerăm să vă adresați forurilor respective.

Ion Adam, Brașov. 1. Baza Guantanamo despre care întrebați aparține încă S.U.A.

2. Nu dispunem de informații privind numărul tuturor chinezilor care locuiesc în afara teritoriului R.P.Chineze.

Traian Sufițchi, Tulcea. Vă mulțumim pentru observații. În ceea ce privește informația referitoare la proiectatul tren japonez, nu s-a strecurat nici o greșeală.

Mircea Cojocaru, satul Ghicani, com. Alex. Vlahuță, jud. Vaslui. Între România și S.U.A. s-au stabilit relații consulare în anul 1880 și la nivel de ambasade, în 1964. Consultînd volumul „Statele lumii", ed. II (1976), veți găsi informațiile solicitate în legătură cu relațiile României cu statele lumii.

Edmond Macri, Iași. Brunei este încă o colonie britanică. Independența va fi obținută în 1983. Populația, în 1977 — 163 000.

Berilă Ioan, București, str. Hrisovului nr. 32, vila 9, sector 8, telefon 67 60 06, cedează colecția revistei „Lumea" de la apariție pînă în prezent.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

Star

Cele mai plăcute clipe au zburat o dată cu secundele. Aceste momente unice, irepetabile pot fi retrăite după un minut, după o zi, o lună, după un an, dacă ați fi avut prevederea să le înregistrați pe o bandă a casetofonului STAR MC 12.

CASETOFONUL STAR MC 12 este un aparat portabil, de dimensiuni reduse care înregistrează pe două piste și redă monofonic sunetele. Casetofonul STAR MC 12 poate fi alimentat și de la rețeaua de 220 V. Este echipat cu un microfon, o curea pentru purtare, două cordoane (de alimentare și înregistrare-redare).

Magazinele de specialitate ale comerțului de stat vă oferă casetofonul STAR MC 12 la prețul de 2 058 lei.

Recom

ETIUD — un aparat fotografic
special pentru copiii dv. !
COSTĂ NUMAI 70 DE LEI !

Deși este un aparat simplu, ETIUD permite realizarea unor fotografii color și alb negru de bună calitate.

Aparatul fotografic ETIUD poate fi cumpărat de la magazinele cu articole foto și jucării sau de la raioanele respective din magazinele universale ale comerțului de stat.

ETIUD oferă copiilor o preocupare interesantă, plăcută și utilă.

ARTECOM

Nr. 20 10 mai 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

BUCUREȘTI
Tîrgul internațional de primăvară
Salonul internațional al chimiei

ancheta noastră

ROMÂNIA – PARTENER APRECIAT ÎN COMERȚUL MONDIAL

în perspectiva celui de al treilea deceniu al dezvoltării

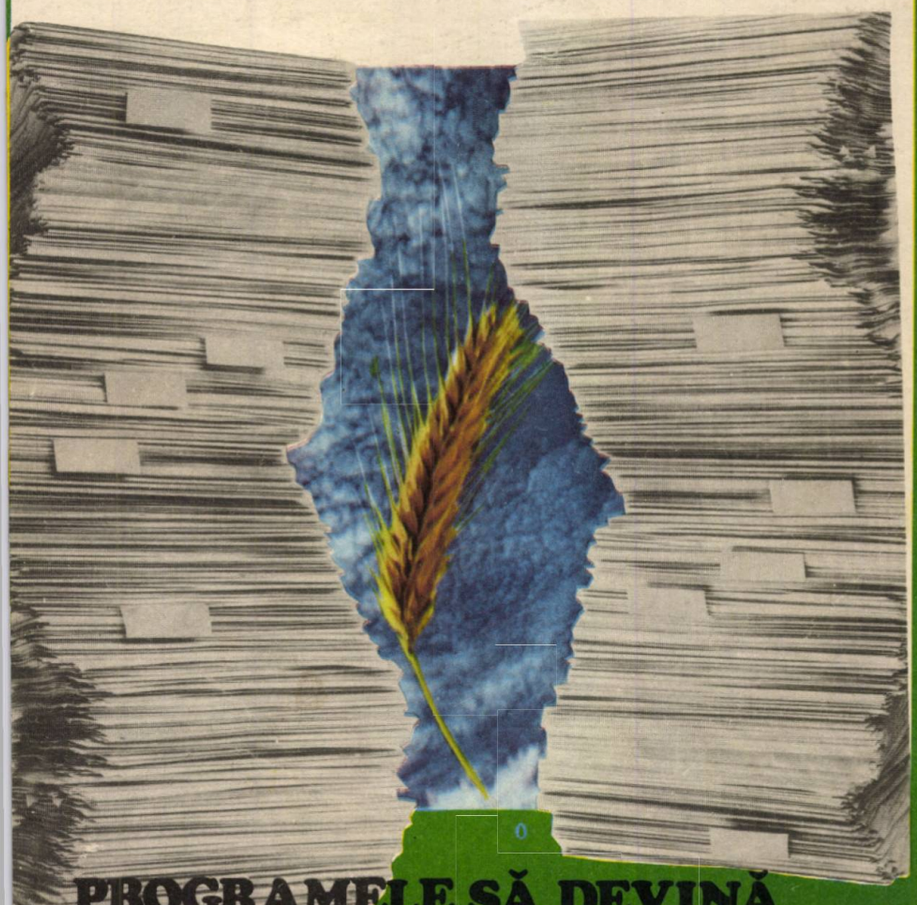

PROGRAMELE SĂ DEVINĂ REALITĂȚI

UNCTAD–V: agendă bogată

SOLIDARITATE CU POPORUL NAMIBIAN

SEZON ELECTORAL VEST-EUROPEAN:
•LONDRA •VIENA
•ROMA

În prezența

tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU

au fost inaugurate, la București,

TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE PRIMĂVARĂ ȘI SALONUL INTERNAȚIONAL AL CHIMIEI

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

20 (811)

10 mai 1979

ANCHETE INTERNAȚIONALE

România – partener apreciat în comerțul internațional 2

Dezarmarea – prioritate a priorităților (III) 18

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Interviu cu : Pietro Longo, Mirza Golam Hafiz 4–5

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Restructurarea economiei mondiale în perspectiva celui de-al treilea deceniu al dezvoltării : – UNCTAD–V. Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu – viu interes în rîndul participanților, deosebită apreciere. Iosif Socaciu 6

– Necesitatea trecerii la acțiuni concrete. Dr. George Marin 6

Solidaritate cu lupta poporului namibian. Dumitru Constantin 9

Balcani. Noi eforturi și inițiative politice. I. Madoșa 10

Viena. Vot pentru continuitate. Marcel Negreanu 11

Londra. Al 12–lea guvern postbelic. Stelian Țurlea 12

Roma. Terorismul și campania electorală. Rodica Dumitrescu 13

Washington-Tokio. O vizită pentru ameliorarea relațiilor 14

Quito. De ziua națională, un guvern civil. Anca Voican 15

Turneul asiatic al lui Kurt Waldheim. Octavian Munteanu 15

Parlamentele și problemele păcii George Petricu 21

REPORTAJ PE GLOB

Pentru ca Praga să fie și mai frumoasă. Constantin Prisăcaru 16

1 000 + 1 22–23

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Relațiile afgano-pakistaneze și afgano-iraniene. Liana Enescu 24

Ciad. „Guvern interimar de unitate națională". C. Dumitru 25

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

Saturday Review, Rinascita, The Economist 26–28

PROFIL

Margaret Thatcher, primul ministru al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord 27

SERIAL

Capitularea Reichului nazist în descrierea mareșalului De Lattre de Tassigny 29

POȘTA REDACȚIEI 31–32

Ancheta revistei „Lumea"

ROMÂNIA — partener apreciat în comerțul internațional

UNCTAD — V

Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu — viu interes și deosebită apreciere

Din actualitatea internațională

LONDRA. Al 12-lea guvern postbelic

ROMA. Terorismul și campania electorală

QUITO. De ziua națională, un guvern civil

WASHINGTON-TOKIO

O vizită pentru „restructurarea" relațiilor

Capitularea Reichului hitlerist văzută de mareșalul De Lattre de Tassigny

Reportaj pe glob

Praga

ROMÂNIA – partener apreciat

500 firme din 31 țări : pe 36 000 m.p. regăsim, în aceste zile, ambianța tradițională a prestigioaselor competiții economice găzduite de București – Tîrgul Internațional de Primăvară și Salonul Internațional al Chimiei. Geografia unui tîrg nu poate ține seamă, firește, de amplasarea continentelor, de vecinătățile sau depărtările de pe harta lumii. În schimb, la tîrg, pavilioanele în succesiunea lor, anulînd distanțele, apropie oamenii, le îngăduie să se cunoască mai bine, să aprecieze rezultatele eforturilor productiv, să investigheze noi căi ale colaborării. Un tîrg înseamnă tranzacții, contracte, înțelegeri, dar în plus reprezintă o contribuție la mai buna înțelegere între state, la ameliorarea climatului mondial.

Cele două manifestări, a căror deschidere a fost onorată prin prezența președintelui Nicolae Ceaușescu *și a tovarășei* Elena Ceaușescu, *se desfășoară sub semnul vocației pașnice, a disponibilității față de ideea intensificării circuitului mondial al bunurilor materiale. Tîrgul Internațional de Primăvară se află la a VI-a ediție, iar Salonul Internațional al Chimiei și-a deschis porțile pentru a III-a oară. Ele ilustrează amplificarea continuă a participării României la diviziunea internațională a muncii, potențialul de care dispune industria românească și care-i îngăduie o lărgire constantă a volumului schimburilor cu toate statele lumii. România a devenit un partener prestigios pe plan economic, produsele realizate de întreprinderile noastre bucurîndu-se de bune aprecieri, pe care le confirmă reprezentanții firmelor din diferite țări. Preocupat de propășirea țării sale, consacrîndu-și energiile unei vaste opere constructive, în care industrializarea deține un loc prioritar, poporul român vădește, în același timp, o largă deschidere către conlucrarea cu toate statele, indiferent de sistem politic și social, de mărime sau nivel de dezvoltare, pe fundamentul egalității depline în drepturi și al avantajului reciproc.*

Despre România, ca partener în schimburile internaționale de bunuri materiale, ne-au vorbit – în cadrul unei anchete întreprinse de revista „Lumea" – directori ai pavilioanelor și reprezentanți ai firmelor prezenți la manifestările de la București.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în vizită la Salonul Internațional al Chimiei

FADEL DJAMAL EDDINE

directorul pavilionului Algeriei

– Prezența Algeriei reprezintă o premieră a tîrgului...

– Într-adevăr, ne aflăm la acest tîrg pentru prima oară. Prezența noastră la București trebuie plasată în contextul legăturilor de prietenie și bună înțelegere dintre Algeria și România, al efortului comun de a dezvolta cooperarea dintre cele două state. Ne-am străduit ca, pe 355 m. p., să realizăm o prezentare cît mai substanțială a dezvoltării noastre economice în diferite domenii : petrochimie, electrotehnică, construcții mecanice, minerit etc. Pe lîngă exponate, publicul are la dispoziție panouri informative ce întregesc imaginea dinamică a Algeriei de astăzi. Relațiile cu România sînt foarte bune. De aceea, sîntem, aici, la București. Ceea ce dorim este să extindem legăturile cu partenerii români. Ne-a onorat vizita președintelui Nicolae Ceaușescu și ne-a bucurat interesul său față de exponate. Privim cu încredere dezvoltarea viitoare a relațiilor dintre țările noastre...

KAMELIA T. ZIOLEK

directoarea pavilionului R. P. Polone

– Nouă firme poloneze prezintă produse ce sînt incluse în tematica acestui tîrg și a Salonului chimiei. Avem convingerea că această prezență va favoriza cunoașterea reciprocă, va îngădui atingerea unor nivele superioare în schimburile reciproce. La tîrg se află numeroși reprezentanți comerciali polonezi care, împreună cu colegii lor români, vor investiga posibilitățile pentru o creștere și mai mare a colaborării dintre cele două țări. Experiența de pînă acum pledează pentru încredere în perspectivele acestei colaborări.

LUIS FILIPE PEREIRA

directorul pavilionului Portugaliei

– Pînă acum, am fost prezenți la tîrgul bucureștean cu birouri de informații. În acest an, avem un pavilion oficial în care înfățișăm o gamă diversă de produse portugheze. Comerțul româno-portughez a crescut într-un tempo rapid, domeniile în care s-au realizat contracte de schimburi și cooperare fiind variate. Dialogul la nivel înalt româno-portughez a stimulat, fără îndoială, legăturile reciproce. O dovedește faptul că numai în patru luni din acest an s-a realizat 80 la sută din valoarea comerțului bilateral pe întregul an 1977 – an record în domeniul schimburilor româno-portugheze. Preocupările noastre actuale, care corespund cu cele ale partenerilor români, vizează diversificarea comerțului. Perspectivele sînt bune. Afirm aceasta cu convingere, deoarece, din 1976, cunosc România, economia ei și tîrgul de la București.

A. G. BABEȘKO

directorul pavilionului U.R.S.S.

– Uniunea Sovietică este o participantă tradițională la tîrgurile de la București. Venim de fiecare dată cu mare plăcere, deoarece tîrgul reprezintă încă o posibilitate de a prezenta vizitatorilor progresele economiei sovietice, de a discuta cu specialiști realizări concrete în diferite domenii, de a purta convorbiri pentru lărgirea schimburilor. Vedem cu ochii noștri cum sporesc, continuu, posibilitățile tîrgului de la București, devenit un teren favorabil pentru contacte economice, finalizate în înțelegeri reciproc avantajoase. Căci, este un fapt cert că tîrgurile joacă un rol deosebit în intensificarea comerțului exterior. Cele peste 1 000 de exponate pe care le prezentăm în pavilionul sovietic oferă o imagine, desigur parțială, a exportului nostru care, sperăm, va suscita interesul publicului și specialiștilor din România.

– Cum apreciați evoluția legăturilor economice ale U.R.S.S. cu România ?

– U.R.S.S. este principalul partener comercial al României. Colaborarea sovieto-română și-a demonstrat, din plin, caracterul ei rodnic. Sînt convins că schimburile economice se vor

în comerțul internațional

intensifica și în anii următori, pe baza înțelegerilor dintre tovarășii L. I. Brejnev și Nicolae Ceaușescu. Avem premise favorabile pentru a adînci legăturile dintre țările noastre.

OMER MURSI MOH. SHAFEI

directorul pavilionului Sudanului

– Prima participare la București ?

– Întocmai. Sîntem aici pentru prima dată cu produse ce au o pondere mare în exportul sudanez. Participarea noastră exprimă extinderea legăturilor dintre Sudan și România, prietenia popoarelor noastre. Relațiile cu prietenii noștri români sînt în beneficiul ambelor popoare și le prețuim în mod deosebit. Ne-a bucurat mult vizita pe care președintele Nicolae Ceaușescu a efectuat-o, recent, în Sudan. Această vizită a întărit relațiile dintre țările noastre, a deschis noi perspective colaborării sudanezo-române. Dialogul la nivel înalt a fost folositor, iar rezultatele sale s-au concretizat în acordurile semnate. Tratatul de prietenie și cooperare dintre România și Sudan conferă un conținut calitativ superior bunelor relații dintre cele două țări. Sîntem convinși că participarea noastră la tîrg va îmbogăți o colaborare pe care o prețuim...

Ing. L. DRASINOVER

reprezentantul concernului „Hoechst" – R.F.G.

– Firma noastră care are o existență de peste 100 ani și care a realizat, în 1978, o cifră de afaceri de peste 24 miliarde mărci vest-germane, aflîndu-se pe o poziție de vîrf în chimia mondială ; ea participă pentru a doua oară la Salonul Internațional al Chimiei de la București. Am salutat această inițiativă a partenerilor români și ne-am convins de utilitatea ei. Putem afirma că, după salonul precedent, relațiile dintre „Hoechst" și întreprinderile românești s-au amplificat. De altfel, trebuie să mărturisim că dezvoltarea industriei chimice românești, ilustrată în Salonul de la București, este impresionantă, iar, prin ritmurile ei rapide, greu comparabilă. În aceste condiții, este firească lărgirea schimburilor și cooperării. Avem cooperări în producție în curs de realizare, altele sînt prefigurate. Perspectivele colaborării noastre sînt foarte bune, fiind inseparabile de potențialul chimiei românești pe care l-am redescoperit la acest interesant Salon internațional...

TAO FU

directoarea pavilionului R. P. Chineze

– Încercăm un sentiment de deosebită satisfacție și bucurie pentru posibilitatea pe care o avem de a fi prezenți la tîrgul organizat în capitala României. Dorim ca, prin expoziția pe care o înfățișăm publicului, să promovăm prietenia dintre popoarele chinez și român, colaborarea care s-a dovedit și pînă acum rodnică. Cele peste o mie de sortimente reprezintă, în general, mărfuri tradiționale de export ale R. P. Chineze. Credem că, prin această expoziție, vom aprofunda cunoașterea reciprocă. Ne bucurăm foarte mult că tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, ne-a vizitat pavilionul. Ne vom strădui să contribuim la întărirea prieteniei chino-române, prietenie puternic afirmată prin întîlnirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Guofeng.

Secvență de la vizitarea pavilionului industriei ușoare

– Ați vizitat pavilioanele românești ?

– Firește. Am văzut în aceste pavilioane mărturii impresionante ale dezvoltării industriei românești. Sînt multe lucruri interesante și care merită să le studiem, să le învățăm. Sîntem hotărîți să întărim prietenia dintre China și România.

Ing. FRIEDRICH WILHELM

conducătorul biroului tehnic „Wilhelm" prin intermediul căruia participă firme din mai multe țări vest-europene

– Vă reîntîlnim la tîrgul de la București...

– Este firesc : tîrgul se dovedește o bună ocazie pentru aprofundarea contactelor, pentru stabilirea de noi înțelegeri, pentru cunoașterea pieței românești, ca și pentru cunoașterea de către specialiștii români a posibilităților de care noi dispunem. Legăturile cu România sînt bune, volumul schimburilor crește în ambele sensuri. Cumpărăm și vindem, avem în curs de finalizare proiecte importante, ceea ce face să privim cu optimism cooperarea noastră. La actuala ediție, oferta noastră este amplă, deoarece reprezentăm un număr mare de firme din Europa occidentală. Repet, participăm la tîrgul de la București încrezători în posibilitățile de a lărgi colaborarea cu partenerii români. Optimismul meu provine, de altfel, din cunoașterea posibilităților de care dispune economia românească, aflată într-o accelerată dezvoltare...

CARMEN SANTURIO

directoarea pavilionului Cubei

– Cuba este o participantă tradițională la tîrg și trebuie să recunosc că sîntem mulțumiți de rezultate. Conlucrarea cu România se extinde, înregistrăm progrese pe planul schimburilor și avem dorința de a face și mai mult. Este o plăcere pentru mine să amintesc că sînt pentru a patra oară aici, la București, și cu fiecare ediție am putut să constat succesele economiei românești exprimate în pavilioanele țării dumneavoastră. Specialiștii cubanezi au remarcat aceste succese, urmărind cu interes realizările României în diferite domenii industriale. Firește, am venit la București pentru noi tranzacții. Sîntem încrezători în posibilitățile pe care tîrgul ni le oferă...

STEPHAN KUKLA

reprezentant al firmei „A. W. Faber Castell" (Austria)

– Comerțul nu poate fi imaginat fără bune relații, prietenie, încredere reciprocă. Relațiile economice contribuie la mai bune legături pe toate planurile, ajută popoarele să se înțeleagă, să se apropie. Tîrgurile, fiind un loc de întîlnire a produselor realizate în diferite țări, reprezintă o modalitate eficientă nu numai de a promova comerțul internațional, ci și de a favoriza destinderea, pacea... În acest spirit, trebuie înțeleasă și prezența noastră la tîrg. Avem o bună experiență a comerțului cu România și este îmbucurător să constatăm un ritm crescînd al afacerilor cu partenerii români.

Anchetă realizată de Eugeniu Obrea

Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a delegației Partidului Socialist Democratic Italian, condusă de Pietro Longo, secretar general al partidului

„Apreciez poziția clară și precisă a președintelui Nicolae Ceaușescu, marea sa forță morală și politică"

Pietro Longo

secretar general al Partidului Socialist Democratic Italian

Începută într-o dimineață de aprilie la Roma, convorbirea cu Pietro Longo avea să fie continuată la București, în primele zile ale lunii mai, imediat după primirea sa la președintele Nicolae Ceaușescu. Regăsesc la interlocutorul meu aceeași receptivitate, aceeași deschidere spre dialog pe care i-o constatasem, cu o lună în urmă, cînd îi eram oaspete de o oră la sediul P.S.D.I., situat într-o veche clădire din așa-numitul „centru istoric" al Romei.

Îmi permit să reînnod firul discuției, reamintindu-i lui Pietro Longo cuvintele de apreciere pe care le spusese în Italia la adresa României :

– „Voi reveni la București – spun «revin» pentru că am mai fost odată în tinerețe, în anii '52 – pregătit să găsesc o realitate diferită de cea de atunci. Revin cu marea dorință de a vedea, după atîția ani, care a fost drumul parcurs de România. Apreciez, în mod deosebit, poziția clară și precisă, acțiunea politică internațională plină de curaj a președintelui Nicolae Ceaușescu, marea și constanta sa forță în promovarea principiilor ce trebuie să guverneze raporturile internaționale. Mă refer, în mod special, la ceea ce caracterizează acțiunea președintelui României : marea sa coerență morală și politică".

– Acum, după întrevederea cu președintele României, cu ce impresii vă întoarceți la Roma ?

– Vă mărturisesc că întîlnirea cu președintele Nicolae Ceaușescu a fost pentru noi un prilej de mare bucurie și mare onoare. Am examinat împreună cele mai importante probleme ce privesc viața internațională în general, precum și, în mod special, raporturile între cele două țări și cele două partide – P.C.R. și P.S.D.I. Pot declara că am înregistrat o substanțială identitate de vederi într-o largă sferă de probleme internaționale.

– Cum ați caracteriza raporturile între cele două partide, precum și, în general, relațiile româno-italiene și care considerați că sînt perspectivele lor de dezvoltare ?

– Raporturile dintre P.S.D.I. și P.C.R. sînt excelente. Ele datează de mulți ani, dar aceasta este prima întîlnire la nivel de secretari generali.

În ce privește relațiile dintre Italia și România, perspectivele lor de dezvoltare – la nivelul schimburilor economice, comerciale, tehnico-științifice – sînt deosebit de promițătoare, avîndu-se în vedere experiența noastră comună de colaborare. Dezvoltarea raporturilor bilaterale între țări ca Italia și România, la fel de doritoare de pace, democrație și dezvoltare, contribuie, fără îndoială, la edificarea unui climat general de înțelegere și cooperare între toate țările lumii.

– Cînd m-ați primit la Roma, criza politică era în plină desfășurare. „Sperăm ca **– îmi declarați atunci** –, chiar dacă această campanie electorală va fi aspră, dură, contrastantă, dialogul să poată fi reluat după alegeri între toate formațiunile politice democratice și ca solidaritatea națională să poată renaște din cenușa acestui război electoral". **Vă păstrați și acum, în aceste prime zile ale deschiderii oficiale a campaniei electorale, aceeași speranță ?**

— Ne aflăm astăzi, în Italia, într-o situație nouă față de cea care a urmat alegerilor din 1976, cînd se putea spera în realizarea unei solidarități democratice naționale. De atunci, poziția noastră s-a schimbat. Ni se pare azi mai dificilă înfăptuirea unei asemenea unități democratice ; problema intrării comuniștilor în guvern sau a trecerii lor în opoziție modifică, într-un fel, datele problemei. Experiența de pînă acum a politicii de solidaritate națională va juca, neîndoielnic, un rol pozitiv. Pe viitor, ținînd cont tocmai de această experiență, raporturile majoritate-opoziție ar fi altele, pentru că, indiferent de natura lor, este comună tuturor partidelor democratice dorința de a răspunde solidar problemelor dezordinii și terorismului cu care este confruntată Italia.

– Pentru că ați abordat problema terorismului, deosebit de acută pentru Italia, cum credeți că trebuie să se acționeze pentru eradicarea acestui fenomen care este nu numai italian, ci devine, pe zi ce trece, o caracteristică a lumii occidentale ?

– Terorismul reprezintă problema cea mai gravă a țării noastre. Este vorba de terorismul neofascist, alături de care s-au născut forme de contestare transformate, încet-încet, în grupuri teroriste organizate, care au în comun intenția de a distruge statul democratic, edificat în timpul rezistenței antifasciste. După părerea mea, azi plătim scump o miopie a partidelor politice, care s-a manifestat în anii trecuți. În ce ne privește, noi am propus o serie de măsuri, fie pentru modificarea unor legi prin care să se dea forța necesară autorităților judiciare, fie pentru organizarea mai bună a serviciilor de poliție și securitate ale statului. E nevoie să acționăm pe de o parte, pe această linie, iar, pe de alta, să creăm o conștiință în țară, capabilă să stăvilească și să izoleze aceste grupuri. Partidele politice italiene au reușit să realizeze un climat de încredere, alăturîndu-și sindicatele și făcîndu-i pe mulți italieni să înțeleagă gravitatea slăbirii statului democratic prin atacarea forțelor de ordine.

Cred că, din punct de vedere internațional, una din explicațiile recrudescenței și extinderii fenomenului terorist stă în legăturile internaționale ale diverselor grupări teroriste, care obțin astfel mijloace financiare, tehnice sau chiar militare. De aceea, efortul de stopare a acestui fenomen consider că trebuie să fie comun, tocmai pentru a nu permite continuarea unui proces de destabilizare prin care, lovindu-se Italia, se lovește în majoritatea țărilor din zona Mediteranei. Terorismul, așa cum se prezintă el azi în Europa, poate constitui o stavilă în calea construirii unor raporturi pașnice, de cooperare între statele europene...

– Care sînt opțiunile prioritare de politică externă ale P.S.D.I. ?

– După cum vă spuneam – și aceasta am constatat-o din nou în timpul convorbirii cu președintele Nicolae Ceaușescu – între comuniștii români și social-democraticii italieni există o substanțială identitate de vederi asupra problemelor și situației internaționale actuale. Ne pronunțăm pentru metoda tratativelor și dialogului direct între părțile aflate în conflict, sprijinim mișcările de eliberare națională, îndreptate spre descătușarea de sclavia internă, ca și de cea externă, sîntem pentru dezarmarea generală și totală. În acest context, sperăm ca negocierile SALT II să se încheie pozitiv, și ne pronunțăm pentru lărgirea negocierilor de la Viena.

Apartenența noastră la N.A.T.O. o însoțim de opțiunea europeană. Pentru că noi, social-democraticii italieni, nu vrem numai o Europă a Pieții comune, ci o Europă a tuturor popoarelor care o compun, o Europă fără blocuri militare opuse, fără arme și trupe aflate pe teritorii străine. De aceea, dorim ca, în 1980, la Madrid, să putem vorbi de realizarea unor pași concreți și importanți pe calea justă pe care am pornit la Helsinki.

Interviu realizat de
Rodica Dumitrescu

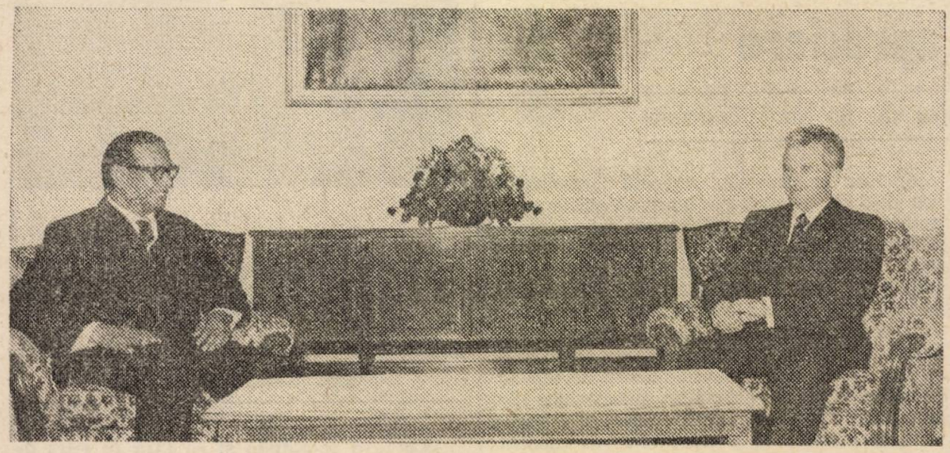

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a primit pe Mîrza Golam Hafiz, președintele Adunării Naționale a Republicii Populare Bangladesh

„România — o politică externă independentă și dinamică"

Mîrza Golam Hafiz

președintele Adunării Naționale a Republicii Populare Bangladesh

La invitația Marii Adunări Naționale, recent, a făcut o vizită în țara noastră Mîrza Golam Hafiz, președintele Adunării Naționale a Republicii Populare Bangladesh. Oaspetele a răspuns cu amabilitate solicitării revistei „Lumea" de a acorda un interviu pentru cititorii săi.

– Vă aflați de cîteva zile în România, prilej cu care ați luat contact cu o serie de aspecte ale vieții economice și sociale din țara noastră, ați purtat convorbiri cu numeroase personalități române. În urmă cu cîteva minute, s-a încheiat întrevederea acordată de președintele Nicolae Ceaușescu. Vă rugăm să vă referiți la principalele momente și aspecte ale vizitei dv. în țara noastră, în contextul bunelor relații existente între România și Bangladesh.

– Doresc să subliniez, în primul rînd, că a fost un privilegiu deosebit și o mare onoare pentru mine faptul că am fost primit de președintele Republicii Socialiste România. Am abordat, cu acest prilej, o variată gamă de aspecte privind dezvoltarea și diversificarea, în continuare, a bunelor relații de colaborare între România și Bangladesh, relații care au fost puternic impulsionate de întîlnirea, din octombrie, anul trecut, a președinților Nicolae Ceaușescu și Ziaur Rahman cu ocazia vizitei oficiale de prietenie, efectuate în țara dumneavoastră de șeful statului Bangladesh. Potrivit celor convenite atunci, ne exprimăm speranța și dorința cu privire la o susținută evoluție favorabilă a relațiilor noastre, atît în domeniul economic și tehnic, cît și în alte sectoare de activitate.

Încrederea în evoluția ascendentă a raporturilor dintre cele două țări și-a găsit expresie și în mesajul pe care l-am transmis președintelui Nicolae Ceaușescu, din partea președintelui Ziaur Rahman. El conține, totodată, și o invitație pentru șeful statului român de a vizita Republica Populară Bangladesh. În timpul întrevederii la președintele României, au fost abordate și o serie de probleme ale actualității internaționale, printre care cele ale Orientului Mijlociu, ale Africii, precum și ale Asiei de sud-vest, în care sîntem direct interesați. S-au făcut referiri la aspecte importante ale problemei dezarmării sau ale dificultăților întîmpinate de țările în curs de dezvoltare pe calea consolidării economiei naționale, precum și la necesitatea întăririi continue a mișcării pentru pace, securitate și cooperare internațională.

În această direcție, a fost evidențiat rolul ce revine parlamentelor. Aș dori să subliniez aprecierea pe care o acordăm Apelului Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România, adresat, la sfîrșitul anului 1978, parlamentelor, guvernelor, tuturor popoarelor lumii, și să exprim atașamentul parlamentarilor din Bangladesh pentru traducerea în viață a obiectivelor conținute în acest document.

– Cum apreciați raporturile existente între parlamentele țărilor noastre ?

– Recent, cu prilejul Conferinței de la Praga a Uniunii Interparlamentare, ne-am întîlnit cu delegația Marii Adunări Naționale a Republicii Socialiste România, hotărînd, împreună, să contribuim, prin colaborarea prietenească, stabilită la nivelul parlamentar, la dinamizarea și impulsionarea raporturilor dintre țările noastre.

Discuțiile cordiale, purtate, cu prilejul vizitei mele în România, cu președintele Marii Adunări Naționale, cu ceilalți reprezentanți ai parlamentului țării dumneavoastră – instituție cu vechi tradiții și cu o vastă experiență – au fost deosebit de fructuoase. Sîntem siguri că sîntem pe drumul unei colaborări pe care o dorim cît mai rodnică. În acest sens, l-am invitat pe omologul meu, președintele Marii Adunări Naționale din România, să ne viziteze țara în fruntea unei delegații. Sîntem de părere că vizitele reciproce și, în general, contactele la diferite niveluri pot contribui la mai buna înțelegere reciprocă, la o mai bună cunoaștere, în folosul apropierii și colaborării între toate popoarele lumii, al destinderii și păcii.

– Care este opinia dumneavoastră despre rolul ce revine colaborării parlamentare în promovarea spiritului de înțelegere și pace în întreaga lume ?

– Principiile fundamentale ale politicii externe independente și atît de dinamice pe care o promovează România – politică urmărită cu mult interes în Bangladesh – sînt asemănătoare cu cele care stau și la baza pozițiilor țării noastre pe plan extern. Mă refer, de pildă, la principiul rezolvării pașnice a conflictelor, sau la cel al neamestecului în treburile interne. Sîntem conștienți că principalul pericol în lume, în momentul actual, îl reprezintă războiul. De aceea, trebuie, cu orice preț, să se realizeze o pace trainică în lume, să fie eliminată cursa înarmărilor. Sînt probleme care preocupă, în cel mai înalt grad, națiunile țărilor în curs de dezvoltare, interesate în propășirea economico-socială, într-un climat de pace și colaborare. Popoarele țărilor în curs de dezvoltare au nevoie de fonduri pentru dezvoltarea economică, nu pentru a cheltui sume enorme pentru apărare și înarmare.

Reprezentanții parlamentelor noastre au discutat mult despre necesitatea unei mișcări puternice pentru pace, în favoarea prieteniei și colaborării internaționale. Considerăm că trebuie create condițiile pentru ca popoarele să poată atinge aceste obiective, vitale întregii omeniri.

Interviu realizat de
A. Bunescu

UNCTAD – V

Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu – viu interes în rîndul participanților, deosebită apreciere

Corespondență din Manila de la Iosif Socaciu

Începînd de luni, capitala Republicii Filipine, Manila, găzduiește, timp de trei săptămîni, lucrările celei de a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare (UNCTAD-V), la care participă aproape 7 000 de delegați din 159 țări ale lumii. Eveniment de majoră importanță, Conferința este chemată să relanseze procesul de edificare a unei noi ordini economice internaționale, bazată pe construirea unor relații interstatale noi, de deplină egalitate în drepturi și echitate. Ea are menirea să reunească cvasitotalitatea statelor lumii într-un vast efort vizînd soluționarea problemelor presante ale economiei contemporane, cu repercusiuni directe asupra eforturilor țărilor în curs de dezvoltare de a lichida starea de înapoiere și de a atenua decalajele care le despart de țările avansate.

În prima zi a lucrărilor, participanților la UNCTAD-V le-a fost prezentat Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România.

Au fost prezentate, de asemenea, mesajele altor șefi de stat.

Mesajul președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost primit cu deosebit interes și satisfacție de cei prezenți, fiind subliniat cu vii aplauze.

Președintele Conferinței a ținut să mulțumească călduros pentru mesajul șefului statului român, subliniind caracterul său cuprinzător și plin de idei. El a arătat că propunerile formulate în mesaj vor fi studiate cu atenție de Conferință.

Cu prilejul întîmpinării delegației țării noastre, condusă de Cornel Burtică, viceprim-ministru al guvernului, ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale, ministrul afacerilor externe filipinez, Carlos Romulo, a ținut să sublinieze aprecierea pe care oficialitățile filipineze o acordă contribuției țării noastre, a președintelui Nicolae Ceaușescu, la edificarea noii ordini economice mondiale. Păstrăm o amintire de neuitat vizitei pe care președintele Nicolae Ceaușescu a făcut-o în țara noastră — a spus C. Romulo —, vizită care a întărit relațiile de prietenie dintre țările noastre, colaborarea lor bilaterală, precum și în domeniul politicii externe.

În cercurile Conferinței, în contactele avute cu gazetarii filipinezi și străini se fac frecvente referiri la contribuția României, una din promotoarele cele mai consecvente ale unei noi ordini economice internaționale, participantă activă la pregătirile acestei conferințe.

Agenda reuniunii reflectă preocuparea față de persistența contradicțiilor economice dintre state, agravarea crizei energetice, valutare și monetare, adîncirea prăpastiei dintre cei bogați și cei săraci, cu implicații negative asupra climatului internațional, asupra stabilității și securității întregii lumi. Astfel, printre principalele subiecte înscrise pe agenda reuniunii se numără : examinarea măsurilor vizînd transformarea structurilor industriale în economia mondială ; restructurarea comerțului internațional și adoptarea de măsuri pentru combaterea protecționismului care afectează accesul țărilor în curs de dezvoltare la piețele statelor industrializate ; reglementarea pe baze noi a comerțului cu materii prime și produse manufacturate ; îmbunătățirea actualului cadru de acordare a asistenței financiare țărilor în curs de dezvoltare. *Alte teme majore care suscită un deosebit interes în rîndul participanților sînt* transferul de tehnologie către țările în curs de dezvoltare, problema intensificării cooperării dintre aceste țări, precum și dintre țările cu regimuri social-economice diferite, ajutorarea țărilor cel mai puțin dezvoltate și insulare, elaborarea unor măsuri care să stea la baza dezbaterilor Adunării Generale a O.N.U. cu privire la cel de al treilea deceniu al dezvoltării.

Această vastă problematică este abordată pe larg în documentele elaborate de Secretariatul Conferinței, precum și în programul de la Arusha privind bizuirea pe forțele proprii colective și „platforma de negocieri la UNCTAD V", care conțin propunerile „Grupului celor 77" la dezbaterile din capitala filipineză.

Prin bogata sa agendă de lucru, prin importanța sa pentru viitorul relațiilor economice internaționale, Conferința a stîrnit un justificat interes în rîndul întregii opinii publice mondiale. Aici, la Manila, sînt prezenți peste 1 500 de ziariști din întreaga lume, care, în comentariile lor, subliniază auspiciile favorabile sub care au debutat lucrările acestui organism. În acest sens, reținem atenția cuvîntările rostite, la ședința inaugurală, de președintele țării-gazdă, Ferdinand Marcos, de d-na Marcos, șefa delegației filipineze, precum și de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, care au reliefat spiritul de înțelegere și cooperare ce va trebui să anime negocierile, necesitatea ca acest spirit să prevaleze în vederea adoptării soluțiilor juste și echitabile pe care le așteaptă comunitatea internațională.

Necesitatea

Dr. George Marin

„Ca țară socialistă și ca țară în curs de dezvoltare — subliniază tovarășul **Nicolae Ceaușescu** în Mesajul adresat celei de-a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare — **România dezvoltă larg relațiile de colaborare și cooperare pe multiple planuri — inclusiv în domeniul producției — cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealiniate, acționînd, pe baza avantajului reciproc, pentru progresul cît mai rapid al industriei, agriculturii, transporturilor în aceste state, contribuie la formarea cadrelor lor naționale, la dezvoltarea activității tehnico-științifice și culturale. Totodată, România întărește continuu solidaritatea și cu aceste state în cadrul politicii generale de luptă împotriva imperialismului și colonialismului, pentru cauza independenței și suveranității popoarelor, pentru dreptul lor la o viață liberă și prosperă. Lupta pentru propășirea economică și socială, pentru întărirea independenței și suveranității țărilor în curs de dezvoltare, a țărilor nealiniate, a tuturor statelor constituie unul din obiectivele esențiale ale întregii politici externe a României socialiste. Vom promova și în viitor această politică, cu toată fermitatea și consecvența, convinși că aceasta corespunde intereselor celor mai arzătoare ale acestor popoare, ale întregii omeniri, ale cauzei generale a progresului și păcii, ale edificării unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră".**

Această politică fermă și consecventă a României socialiste dă expresie concretă hotărîrii neabătute a țării noastre de a acționa în sensul înfăptuirii cerințelor vitale ale epocii noastre, de a-și aduce întreaga contribuție, cu ideea și fapta, la lichidarea vechilor stări de lucruri, la promovarea noului în viața economică și politică mondială, în beneficiul progresului general și al păcii în lume. Constituie o gravă anomalie a relațiilor social-politice

celui de-al treilea deceniu al dezvoltării (II)

„Opinia publică, și în primul rînd popoarele din țările slab dezvoltate, care constituie majoritatea omenirii, așteaptă ca cea de-a V-a Conferință a Națiunilor Unite pentru comerț și dezvoltare să marcheze un moment nou în efortul pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea noii ordini economice mondiale. După părerea noastră, Conferința UNCTAD ar trebui ca, pe baza propunerilor prezentate de statele participante, să treacă de îndată la elaborarea unui program unitar de acțiune. Este timpul ca UNCTAD să depășească stadiul discutării generale a acestor probleme vitale pentru omenire și să adopte măsuri practice, concrete pentru soluționarea lor. Este clar că actuala stare de lucruri nu mai poate continua, că se impune să se facă totul, de către toate statele, pentru soluționarea grabnică a acestor grave probleme ale umanității".

NICOLAE CEAUȘESCU

trecerii la acțiuni concrete

contemporane, faptul că, în perioada celei mai ample revoluții tehnico-științifice, a cuceririlor științei și civilizației, ale cunoașterii umane, o mare parte a omenirii trăiește încă în condiții de subdezvoltare, de sărăcie și foamete, că lumea continuă să fie împărțită în țări sărace și țări bogate, ca rezultat al vechii politici imperialiste și colonialiste, de exploatare și asuprire. Aceasta provoacă mari suferințe unor zeci și zeci de popoare, lipsindu-le de cele mai elementare condiții de viață civilizată, de posibilitatea de a-și afirma forța creatoare, de a se manifesta și participa în mod plenar la viața internațională, la eforturile pentru progresul întregii omeniri. Perpetuarea marilor decalaje economice și sociale dintre țările în curs de dezvoltare și țările avansate constituie, de asemenea, unul din factorii permanenți ai încordării relațiilor interstatale, ai instabilității economiei mondiale, ai accentuării fenomenelor de criză — economică, energetică, monetară — care au consecințe profund negative asupra evoluției tuturor statelor, a ansamblului vieții internaționale.

Iată de ce lichidarea subdezvoltării apare ca un imperativ de prim ordin al zilelor noastre, ca o necesitate stringentă a dreptății și echității internaționale, a însăși cauzei progresului și civilizației pe planeta noastră. Firește, esențial este în primul rînd însuși efortul țărilor rămase în urmă pentru dezvoltarea lor economico-socială accentuată, precum și amplificarea colaborării dintre ele, a întrajutorării în lupta pentru formarea unei baze tehnico-materiale noi, pentru consolidarea independenței lor economice și politice și ridicarea nivelului de trai al maselor. Totodată, o importanță de prim ordin are făurirea noii ordini economice internaționale, care să ducă la relații de egalitate și echitate, la respectarea dreptului fiecărei națiuni de a fi deplin stăpînă pe bogățiile naționale și de a le valorifica în deplină concordanță cu interesele proprii, la lichidarea hotărîtă a politicii imperialiste și colonialiste, precum și sporirea sprijinului pentru popoarele rămase în urmă din partea statelor dezvoltate economic.

În abordarea problematicii complexe a dezvoltării, partidul și statul nostru pornesc de la cîteva considerente majore de o deosebită importanță politică și practică.

O concepție nouă, creatoare

■ Avînd în vedere că economia mondială, viața internațională în ansamblu sînt confruntate cu o serie de probleme rezultate din faptul că pe planeta noastră există atît țări dezvoltate, cît și țări subdezvoltate sau în curs de dezvoltare, ca rezultat nemijlocit al politcii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, al inegalităților în raporturile economice internaționale, **este necesar să se acționeze cu toată hotărîrea, de către toate statele — fără deosebire de orînduire socială, potențial economic etc., — pentru înlăturarea vechilor relații de inechitate,** a asupririi unor popoare de către altele, pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste și instaurarea unor relații bazate pe deplina egalitate în drepturi între toate națiunile lumii, pe respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, de a decide în mod suveran asupra folosirii lor, ca și asupra dezvoltării economice și sociale independente. Aceste comandamente trebuie, în concepția României, să stea la baza instaurării noii ordini economice și politice internaționale, care să deschidă perspectivele unui progres mai rapid pentru țările rămase în urmă și, în același timp, să asigure stabilitatea și dezvoltarea economiei mondiale. Făurirea unei noi ordini economice și politice internaționale constituie, astfel, o cerință obiectivă a vieții contemporane și nici un fel de dezvoltare reală economică și socială, pe plan național, regional sau mondial nu mai poate fi concepută în afara acestei cerințe.

■ Întrucît în lume mai există țări care se află sub dominația colonială, **se impune acordarea sprijinului necesar pentru lichidarea definitivă a dominației coloniale,** realizarea independenței tuturor popoarelor, ceea ce constituie un factor deosebit de important al vieții internaționale contemporane. În acest sens, România acordă un sprijin activ popoarelor din Rhodesia, Namibia, precum și luptei populației majoritare din Africa de Sud împotriva politicii de apartheid.

■ Se evidențiază cerința obiectivă ca **țările în curs de dezvoltare să întărească colaborarea și solidaritatea dintre ele,** să acționeze pentru rezolvarea problemelor litigioase numai pe calea tratativelor directe, excluzînd orice amestec în treburile lor. După cum s-a subliniat și în cadrul reuniunii ministeriale de la Arusha a „Grupului celor 77", diversitatea existentă între țările în curs de dezvoltare poate deveni sursa forței lor, dacă vor menține și consolida hotărîrea politică de **unitate de negociere și de acțiune.** Această forță a țărilor în curs de dezvoltare, bazată pe unitatea de acțiune, a fost apreciată drept imperios necesară pentru a se putea negocia de pe poziții de egalitate și cu succes cu țările dezvoltate.

„Noi pornim de la faptul — sublinia tovarășul **Nicolae Ceaușescu — că trebuie întărită solidaritatea țărilor în curs de dezvoltare, realizată o colaborare mai strînsă între ele, în vederea asigurării unor progrese tot mai însemnate pe calea dezvoltării fiecărei națiuni. În același timp, țările în curs de dezvoltare trebuie să acționeze într-o deplină solidaritate în relațiile lor cu țările dezvoltate, în cadrul convorbirilor care se numesc acum Nord-Sud, în general în raporturile cu toate statele dezvoltate, în vederea obținerii unor înțelegeri corespunzătoare".**

Lichidarea subdezvoltării, progresul mai rapid al țărilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării lor economice, stabilitatea pe planul economiei mondiale impun **participarea activă la elaborarea și înfăptuirea măsurilor corespunzătoare a tuturor statelor, atît a țărilor în curs de dezvoltare, cît și a țărilor dezvoltate.** Din acest punct de vedere, apare imperios necesar ca **țările dezvoltate să acorde un sprijin mai puternic țărilor în curs de dezvoltare,** să înțeleagă că prin realizarea unor relații de echitate și egalitate, prin înfăptuirea unei politici noi în relațiile economice internaționale se pot asigura progresul general al tuturor statelor, dezvoltarea fiecărei economii naționale și, deci, pacea și securitatea în întreaga lume.

■ Ținînd seama de prelungirea crizei economice mondiale, care a dobîndit noi dimensiuni — și ca urmare a crizei energiei și materiilor prime, crizei monetare și financiare — și care se manifestă, într-o formă sau alta, în întreaga lume, **apare necesar să se acționeze pentru ieșirea din criză, nu pe calea intensificării exploatării maselor și asupririi altor popoare, ci prin reducerea beneficiilor monopolurilor, printr-o politică economică mai rațională,** care să determine o echitabilă distribuție a eforturilor de depășire a efectelor crizei și care să asigure desfășurarea liberă a comerțului internațional pe bază de egalitate și avantaj reciproc, punîndu-se capăt luptei pentru împărțirea lumii în zone de influență și dominație.

■ **În** paralel, se impune ca, în toate țările, să se adopte **măsuri ferme de raționalizare a exploatării și utilizării resurselor naturale**, de intensificare, cu forțele comune ale tuturor statelor, a cercetării pentru găsirea de noi mijloace și posibilități de sporire a resurselor energetice și de materii prime. Pe plan internațional, se impun înțelegeri între state pentru **o judicioasă reglementare a prețurilor**, pentru realizarea unui raport echitabil între prețurile diferitelor produse, îndeosebi între prețurile produselor industriale și cele ale materiilor prime, astfel încît acestea să stimuleze atît țările producătoare de materii prime, cît și țările industrializate, să corespundă intereselor tuturor țărilor, dezvoltării economice generale a popoarelor.

■ În ce privește criza monetară și financiară, deși este vorba despre fenomene cu cauze adînci în economia capitalistă, ele ar putea fi atenuate prin reglementări internaționale echitabile ce ar trebui să facă obiectul unor dezbateri și reuniuni, cu participarea tuturor statelor, în cadrul organismelor internaționale de specialitate, precum și în cadrul O.N.U. De altfel, în cadrul recentei reuniuni de la Arusha a „Grupului celor 77", s-a sugerat convocarea unei conferințe internaționale asupra reformei sistemului monetar și financiar.

■ Întrucît printre principalii factori de adîncire a decalajelor și menținere a subdezvoltării se înscriu și cheltuielile militare în creștere, care — conform aprecierii specialiștilor — sustrag într-un an echivalentul sporului economiei mondiale pe 3—4 ani, **dezarmarea constituie o necesitate imperioasă**, care cere concentrarea eforturilor tuturor statelor, fără deosebire de potențialul lor economic și militar, de orînduirea socială. În acest context, o deosebită valoare are programul cuprinzător, coerent și unitar prezentat de țara noastră, care pune în evidență cerința de a se înceta alocarea oricăror noi mijloace financiare pentru sporirea potențialului militar de către toate statele, și în primul rînd, de către marile puteri. În plus, reducerea bugetelor militare cu 10—15 la sută, la nivelul actual al cheltuielilor militare de peste 400 miliarde dolari, ar putea duce la „demobilizarea" unor însemnate fonduri care ar putea servi la dezvoltarea economică și ridicarea nivelului de trai al populației din toate țările, la făurirea unei lumi a păcii și prosperității.

■ Înțelegînd că lichidarea subdezvoltării, eliminarea marilor discrepanțe economice dintre state constituie un obiectiv major impus cu tărie de înseși cerințele dezvoltării viitoare a tuturor țărilor — ceea ce sugerează ideea că adevăratele căi de depășire a situației actuale pot și trebuie să fie găsite prin reglementări internaționale echitabile, care să fie elaborate în cadrul O.N.U. și al organismelor internaționale de specialitate, cu participarea directă a tuturor statelor — România apreciază că este timpul să se treacă la **măsuri urgente pentru asigurarea desfășurării cu succes a sesiunii speciale din 1980 a Adunării Generale a O.N.U. consacrată făuririi noii ordini economice internaționale.**

Țara noastră s-a pronunțat constant pentru activizarea lucrărilor comitetului plenar al Adunării Generale a O.N.U. pentru noua ordine economică internațională, comitet creat în anul 1977, care și-a reluat lucrările în ianuarie 1979, adoptînd printre altele, prin consens, o declarație în care se precizează că membrii comitetului au căzut de acord asupra faptului că una din principalele sarcini ale celei de-a V-a Conferințe UNCTAD, de la Manila, trebuie să fie aceea de a înregistra progrese noi și substanțiale în problema dezvoltării, prin hotărîri asupra unor măsuri concrete.

Bogat și cuprinzător program de măsuri practice

Actuala sesiune UNCTAD oferă ocazia deblocării imobilismului existent în ce privește trecerea de la discuții la fapte, adoptîndu-se, în spirit de responsabilitate și prin voința comună a tuturor țărilor, acțiuni practice și eficiente în vederea soluționării unor probleme arzătoare ale vieții internaționale și accelerării dezvoltării economico-sociale a țărilor rămase în urmă, astfel încît sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U., din anul viitor, consacrată noii ordini economice internaționale, să poată consemna primii pași concreți pe calea înfăptuirii acestui obiectiv major al contemporaneității. În acest sens, așa cum se desprinde din Mesajul tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU adresat UNCTAD V, România consideră că trebuie să se insiste în mod deosebit asupra următoarelor probleme :

— elaborarea unui program de lungă durată — pînă în anul 2 000, cu o primă etapă pînă în 1990 — care să prevadă măsuri de dezvoltare mai intensă a economiei statelor rămase în urmă, pe baza unor programe privind dezvoltarea agriculturii, industriei și a căilor de comunicație în țările respective ;

— adoptarea unui program privind dezvoltarea învățămîntului, a pregătirii cadrelor naționale pentru toate domeniile de activitate, corespunzător cerințelor progresului multilateral al acestor țări ;

— crearea unor organe de studii și cercetare, pe zone geografice, care să analizeze sarcinile și obiectivele economice și sociale specifice ale acestor țări și să prezinte soluții concrete pentru rezolvarea lor ;

— constituirea cît mai grabnică a fondului comun de dezvoltare convenit și care urmează să se alcătuiască prin participarea țărilor industrializate, precum și prin economiile realizate pe baza reducerii cheltuielilor militare cu 10—15 la sută (jumătate din fondurile astfel eliberate fiind destinate ajutorării țărilor în curs de dezvoltare, în special a acelora care au un venit național pe locuitor sub 500—600 dolari și care alocă ele însele pentru dezvoltare cel puțin 20 la sută din venitul național , fără a cheltui mai mult de 4—5 la sută din acest venit pentru înarmare) ;

— trecerea fermă și urgentă la stabilirea unor raporturi juste între prețurile materiilor prime și produselor industriale, între costurile combustibililor și energiei și ale celorlalte produse, pentru a se evita orice arbitrar în acest domeniu, dificultăți economice care afectează în ultimă instanță țările în curs de dezvoltare ;

— convenirea unor măsuri care să permită dezvoltarea fără restricții vamale a exporturilor de produse industriale ale țărilor în curs de dezvoltare, la prețuri avantajoase ;

— deschiderea accesului larg la tehnologiile moderne al țărilor în curs de dezvoltare, în condiții avantajoase, care să permită popoarelor din aceste țări să înainteze mai rapid pe calea progresului economico-social ;

— reglementarea justă a condițiilor în care își desfășoară activitatea în țările slab dezvoltate companiile străine, asigurîndu-se controlul național atît în ceea ce privește exploatarea diverselor resurse naturale ale acestora, cît și participarea la beneficii (pe baza participării efective a acestor țări de cel puțin 50 la sută la proprietatea societăților străine constituite pe teritoriul lor) ;

— promovarea largă a colaborării economice dintre înseși țările în curs de dezvoltare, menită să sprijine reciproc realizarea obiectivelor lor de progres economic și industrial ;

— crearea unui organism permanent al statelor în curs de dezvoltare care să trateze cu țările dezvoltate problemele relațiilor dintre ele, pe baza unei platforme comune ;

— creșterea rolului O.N.U. în întreaga activitate spre edificarea unei noi ordini economice internaționale și, în acest cadru, constituirea unui organism special al O.N.U., format din țări în curs de dezvoltare, țări socialiste și țări capitaliste dezvoltate, care să elaboreze programele concrete pentru lichidarea subdezvoltării și făurirea noii ordini economice internaționale și care să treacă la elaborarea Cartei privind noile principii ale raporturilor economice internaționale — programe și documente pe care să le supună dezbaterii și adoptării sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. din 1980.

În concepția țării noastre, sesiunea specială din 1980 a Adunării Generale a O.N.U. trebuie să adopte **noua strategie internațională a dezvoltării**, sub forma unui document clar, angajant pentru toate statele, care să definească principiile și căile pentru lichidarea subdezvoltării și promovarea de relații economice echitabile între state.

Pentru ca viitoarea strategie să răspundă în mod adecvat acestor cerințe, este necesar să se asigure, de la început, condițiile pentru o participare activă a tuturor statelor la elaborarea ei. În acest context, România consideră de o mare importanță organizarea de către „Grupul celor 77" și țările nealiniate a unei **reuniuni a țărilor în curs de dezvoltare, înaintea sesiunii speciale din 1980, în scopul stabilirii unui program unitar de acțiune în eforturile lor pentru înfăptuirea noii ordini economice internaționale.** În procesul pregătirii unei asemenea reuniuni, apar necesare eforturi — individuale și colective, în spirit de înțelegere reciprocă și solidaritate — pentru punerea la punct a unor concepte cît mai elaborate cu privire la scopul, obiectivele și mijloacele de punere în practică a noii strategii a dezvoltării, ținînd seama de rezoluția adoptată la sesiunea a XXXIII-a a Adunării Generale a O.N.U., care trasează cadrul principial, liniile directoare pentru activitățile ce se vor desfășura în continuare în cadrul O.N.U. pentru formularea strategiei.

România, ca și alte țări în curs de dezvoltare, acordă o mare atenție actualei Conferințe UNCTAD, precum și sesiunii speciale a O.N.U. din anul 1980, care trebuie să constituie evenimente deosebit de importante în determinarea adoptării unor hotărîri ferme, menite să marcheze o etapă nouă în lichidarea subdezvoltării, în înfăptuirea noii ordini economice internaționale. Aceasta corespunde intereselor tuturor statelor, atît celor în curs de dezvoltare, cît și celor dezvoltate, necesității promovării unei politici de egalitate și pace, realizării unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră.

Solidaritate cu lupta poporului namibian

La 4 mai a.c., la sediul din New York al Națiunilor Unite, s-a desfășurat sesiunea solemnă a Consiliului O.N.U. pentru Namibia — organism din care face parte și România —, dedicată debutului Anului internațional de solidaritate cu poporul namibian. Cu acest prilej, a fost prezentat și primit cu deosebită atenție și viu interes Mesajul adresat sesiunii solemne de președintele Nicolae Ceaușescu.

Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu a fost apreciat de înalte oficialități ale Națiunilor Unite și de reprezentanții SWAPO ca o nouă contribuție a șefului statului român la lupta generală pentru abolirea colonialismului și apartheidului din Africa australă, la eforturile O.N.U. pentru asigurarea independenței imediate și autentice a Namibiei.

De asemenea, au fost citite mesajele transmise de numeroși șefi de stat și de guvern, adresate cu aceeași ocazie. Totodată, s-a anunțat oficial că Adunarea Generală a O.N.U. se va reuni la 23 mai a.c. pentru a relua dezbaterile în problema namibiană.

După cum se știe, la ultima sesiune a Adunării Generale a O.N.U. și ca urmare a Declarației și Programului de acțiune pentru sprijinirea autodeterminării poporului namibian — documente adoptate în unanimitate de sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U., consacrată Namibiei (aprilie — mai 1978) — s-a hotărît ca, în 1979, să fie proclamat Anul internațional de solidaritate cu poporul namibian. Este vorba de o expresie elocventă a solidarității comunității internaționale cu lupta poporului Namibiei pentru libertate și independență, ce reliefează, totodată, amploarea preocupărilor pe plan internațional față de gravitatea problemei Namibiei, situație datorată manevrelor întreprinse de Africa de Sud în vederea instalării unui regim marionetă la Windhoek, dependent total și direct de Pretoria. De altfel, nu întîmplător, debutul Anului internațional a avut loc la 4 mai. Este ziua în care, în urmă cu exact un an, autoritățile rasiste sud-africane au declanșat un atac barbar, de anvergură, împotriva taberelor populației civile namibiene din Cassinga. După cum precizau, atunci, Organizația Poporului din Africa de Sud-Vest (SWAPO) și guvernul Republicii Populare Angola, era vorba de cea mai amplă operațiune dintr-o serie de acțiuni de intimidare, reprimare și masacru ale populației civile namibiene, membrilor SWAPO și simpatizanților lor, cît și de agresiuni împotriva Angolei, stat independent, pe teritoriul căruia se află unele din taberele refugiaților namibieni.

Ca urmare a atacului de la Cassinga au fost rănite zeci de persoane și au murit peste 600 de oameni — bărbați, femei și copii —, toți aflați în taberele pentru refugiați civili. Mărturiile verbale și imaginile foto sau cinematografice realizate atunci, la fața locului, de trimiși speciali ai presei internaționale, dovedeau cruzimea atacului armat, folosirea întregului arsenal de către armata Africii de Sud în vederea intimidării populației namibiene, a curmării luptei de eliberare națională și socială dusă de acest popor sub conducerea SWAPO.

În consecință, la 4 mai 1979, sesiunea solemnă a Consiliului O.N.U. pentru Namibia a cinstit memoria tuturor luptătorilor căzuți pentru eliberarea acestei țări și a sutelor de victime ale barbarului atac de la Cassinga de acum un an.

Acest moment simbolic s-a bucurat de o largă și importantă participare. Astfel, în afara președintelui Consiliului O.N.U. pentru Namibia, au luat cuvîntul : președintele actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U., reprezentantul secretarului general al O.N.U., președinții Consiliului de Securitate, Comitetului special al O.N.U. pentru problemele decolonizării, Comitetului special al O.N.U. împotriva apartheidului, cei ai grupurilor regionale, reprezentanți ai mișcărilor de eliberare națională, între care și reprezentantul SWAPO la O.N.U.

Între aceste luări de poziții — dovezi pregnante de solidaritate cu lupta dreaptă a poporului namibian de eliberare națională, pentru înfăptuirea idealurilor și aspirațiilor sale de libertate și demnitate — se înscrie la loc de frunte **Mesajul adresat sesiunii solemne a Consiliului O.N.U. pentru Namibia de președintele Nicolae Ceaușescu. Este, în fapt o nouă și prestigioasă manifestare a solidarității militante a României socialiste și a poporului nostru, a șefului statului român, față de lupta justă a popoarelor africane pentru scuturarea jugului colonial și asigurarea dreptului de a-și hotărî, ele însele, destinul, pentru triumful total al libertății și independenței pe continentul african.** Arătînd că toate acestea reprezintă preocupări statornice ale țării noastre, tovarășul **Nicolae Ceaușescu** subliniază în Mesaj :

„Republica Socialistă România a sprijinit de la început și sprijină pe deplin lupta dreaptă a poporului namibian pentru eliberare națională, pentru înfăptuirea idealurilor sale de libertate și demnitate. Cu prilejul recentei vizite pe care am efectuat-o într-un șir de țări africane, inclusiv în unele state din Africa australă, am cunoscut direct preocuparea popoarelor africane pentru lichidarea definitivă a dominației coloniale din Namibia și Zimbabwe, pentru abolirea politicii de discriminare rasială și apartheid din Africa de Sud".

De altfel, liderii SWAPO, militanți ai acestei organizații de eliberare, tineri namibieni păstrează vii în memorie recentele lor întîlniri de pe continentul african cu tovarășul Nicolae Ceaușescu. La Luanda — în întîlnirea cu Sam Nujoma, președintele SWAPO, la Lusaka — în vizita și în cuvîntarea rostită la Institutul O.N.U. pentru Namibia, precum și cu alte prilejuri — în convorbiri, cuvîntări, documente oficiale semnate —, președintele Nicolae Ceaușescu a subliniat că România va acorda, în continuare, poporului namibian întregul sprijin politic, diplomatic, moral și material în lupta pentru eliberare națională.

În același timp, țara noastră consideră că, la ora actuală, este necesară întărirea solidarității internaționale cu poporul namibian care, odată cu activitatea politico-diplomatică, cu folosirea soluției negocierilor și a sprijinului O.N.U., are dreptul inalienabil de a continua lupta, inclusiv lupta armată, pînă la cucerirea independenței sale depline.

Pornind de la aceste imperative este, deci, necesar ca Anul internațional de solidaritate cu lupta poporului namibian pentru independență națională să fie marcat printr-o energică acțiune a popoarelor, a tuturor statelor, în vederea înfăptuirii cît mai grabnice a dreptului Namibiei la independență, pentru sprijinirea și aplicarea rezoluțiilor adoptate de Națiunile Unite în vederea asigurării independenței depline și autentice a acestei țări.

Cu alte cuvinte, la ora actuală, se impune mai mult ca oricînd ca dreptul poporului namibian la o viață nouă, într-o patrie liberă și suverană, să fie respectat și să devină o realitate a zilelor noastre.

Dumitru Constantin

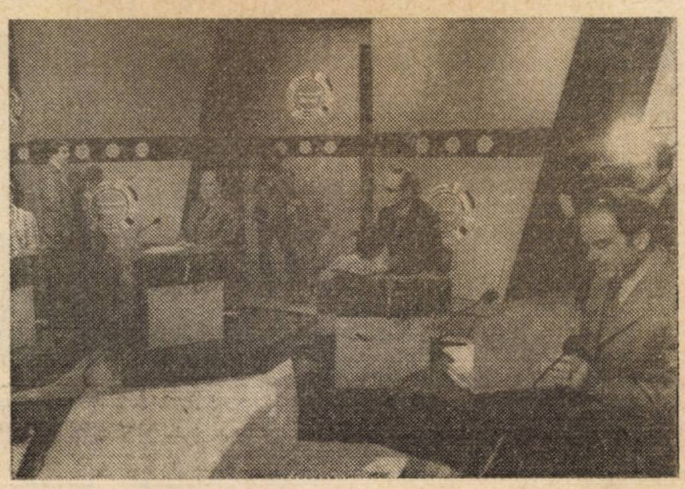

Un prolog televizat la bătălia pentru alegerile vest-europene : Simone Veil, aflată în fruntea listei U.D.F., François Mitterrand, liderul socialiștilor, Jaques Chirac, președintele partidului gaullist, și Georges Marchais, secretarul general al Partidului Comunist. Confruntarea a dezvăluit poziții diferite în abordarea problemelor ce privesc relațiile Franței cu restul Europei occidentale

BALCANI

Noi eforturi și inițiative politice

Pe parcursul ultimelor luni, al ultimelor săptămîni, revista noastră a oglindit, în repetate rînduri, tendințele pozitive ale climatului politic din Balcani, eforturile susținute ale țărilor din regiune pentru dezvoltarea colaborării bi și multilaterale între ele, pentru transformarea spațiului sud-est european într-o zonă a păcii, înțelegerii și bunei vecinătăți.

România — stat cu o bogată activitate internațională, întreținînd bune relații cu toate țările vecine, inclusiv cu cele din Balcani — s-a aflat și se află, constant, printre promotorii acestor eforturi. Ajunge să amintim — pentru a ne referi doar la ultima perioadă de timp — convorbirile româno-elene de la București, dintre președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Constantin Caramanlis, ca să avem imaginea dinamică a diplomației române cu privire la Balcani, a preocupărilor ei permanente în vederea dezvoltării relațiilor bi și multilaterale, a promovării unui climat de pace, securitate și cooperare în zonă. S-a subliniat cu această ocazie, o dată mai mult, maniera profund constructivă în care România concepe promovarea colaborării interbalcanice — nu ca tendință spre crearea vreunui nou bloc în zona noastră, sub indiferent ce formă, ci tocmai ca proces care să depășească politica de bloc, să așeze conlucrarea pe principii de egalitate și respect al independenței, să excludă folosirea forței și a amenințării cu forța, orice formă de amestec străin în treburile statelor din regiune.

Iată că agențiile de presă informează, acum, despre noi și importante inițiative, care confirmă teza permanentă a țării noastre privind condițiile și premisele obiective ale extinderii colaborării pe multiple planuri în Balcani, ca și despre necesitatea întăririi ei prin desfășurarea unor eforturi constante vizînd soluționarea politică, pașnică, a problemelor care mai există încă între unele state de aici.

La sfîrșitul recentelor convorbiri bulgaro-elene la nivel înalt din insula Corfu, prilejuite de vizita oficială în Grecia a lui Todor Jivkov, comunicatul comun releva acordul celor două părți asupra „încurajării cooperării bilaterale și multilaterale între statele din Balcani, în probleme de interes comun, și în special în sectoarele transporturilor, telecomunicațiilor, comunicațiilor, mediului înconjurător și asistenței medicale în domeniul zootehniei". În acest sens, se menționa, partea greacă a luat *inițiativa de a convoca, pînă la sfîrșitul anului 1979, o reuniune a experților din țările balcanice interesate, pentru examinarea unor propuneri în sectorul comunicațiilor și telecomunicațiilor.*

Cu numai două sau trei săptămîni mai devreme, a devenit cunoscută și *hotărîrea privind organizarea unei întîlniri între șeful statului cipriot, Spyros Kyprianou, și liderul comunității cipriote-turce, Rauf Denktaș, sub auspiciile secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, în vederea unei reexaminări aprofundate a complexei situații din insulă.* Recent, s-a precizat că această reuniune — care va dura trei zile și ar trebui, în mod normal, să se finalizeze prin reluarea dialogului intercomunitar propriu-zis — va avea loc în intervalul 17—19 mai, la Nicosia, beneficiind de atenția cuvenită și de unele auspicii favorabile. „Atmosfera care precede întîlnirea între președintele Spyros Kyprianou și liderul comunității cipriote-turce este, în general, bună" — declara, la 3 mai, secretarul general adjunct al O.N.U. pentru problemele speciale, Perez de Cuellar. „Cele două părți — adăuga el — abordează întîlnirea la nivel înalt într-un spirit constructiv".

Este evident, fără îndoială, că evoluții ca cele mai sus-amintite reprezintă pași importanți și inițiative salutare, cu certe semnificații și urmări pentru îmbunătățirea climatului general din Balcani, pentru valorificarea posibilităților existente și extinderea colaborării între toate statele regiunii.

De la reuniunea multilaterală de la Atena, din 26 februarie — 5 martie 1976, care s-a înscris drept prima reuniune multilaterală guvernamentală interbalcanică din epoca postbelică, România s-a pronunțat cu asiduitate pentru continuarea procesului amorsat, pentru organizarea de noi convorbiri economice regionale și pentru crearea unor noi organisme de colaborare, în cît mai multe domenii de interes comun. **„Considerăm necesar** — declara, în acest sens, președintele **Nicolae Ceaușescu — să acționăm pentru extinderea căilor de cooperare a țărilor balcanice în variate domenii, pentru lărgirea contactelor și reuniunilor la diferite nivele, inclusiv prin crearea unor organisme de conlucrare în diferite domenii de activitate, asigurînd astfel transformarea Balcanilor într-o zonă a bunei vecinătăți, a colaborării, păcii și destinderii, într-o regiune lipsită de arme nucleare, în care să nu mai existe trupe militare și baze străine și din care să fie abolită cu desăvîrșire politica de forță și de amenințare cu forța".**

La reuniunea din capitala Greciei, reprezentanții celor cinci state participante (Bulgaria, Grecia, Iugoslavia, România și Turcia) au examinat largi și importante resurse de colaborare, numărul propunerilor și sugestiilor prezentate fiind de peste 120. După opinia României, premise dintre cele mai importante pentru dezvoltarea colaborării există, îndeosebi, în domeniile energiei, transporturilor, combaterii poluării mediului ambiant, prospectării și punerii în valoare de noi zăcăminte, construirii în comun a unor obiective economice, creării de societăți mixte și cooperării pe terțe piețe — ceea ce nu înseamnă, firește, că toate resursele au fost epuizate. Finalitatea unor noi reuniuni interbalcanice, a creării unor organisme multilaterale de colaborare ar urma să fie tocmai aceea de a contribui la materializarea efectivă, la transpunerea în practică a numeroaselor propuneri și sugestii de cooperare existente. De pe acum, această colaborare există și se dezvoltă în variate domenii. Contextul este potrivit, desigur, pentru a aminti fructuoasa activitate a unor organisme tradiționale (Asociația internațională de studii sud-est europene, Uniunea medicală balcanică etc.), precum și unele acorduri în domeniul turismului, cooperarea în sectoarele artei și culturii. Desfășurîndu-și acțiunile de mai multe decenii, organismele amintite au contribuit, nu doar la examinarea și soluționarea unor probleme de interes comun, ci și — pe baza schimbărilor politice survenite în regiune — la crearea unui nou climat în Balcani, la strîngerea legăturilor de pace și prietenie între popoarele regiunii. Iată de ce, se poate spune că însești practica și rezultatele colaborării interbalcanice reclamă și încurajează extinderea conlucrării în cît mai multe domenii de interes comun. Este vorba, firește, de sectoare care, alăturîndu-se celor în care există o conlucrare tradițională, să contribuie la progresul economic și social al popoarelor din zonă, la întărirea independenței și suveranității lor naționale, la afirmarea unui proces ireversibil de pace, colaborare, bună vecinătate și prietenie între ele.

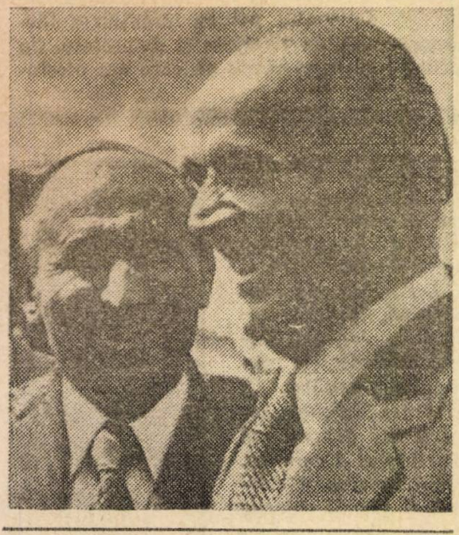

Cu ocazia recentelor convorbiri Todor Jivkov — Constantin Caramanlis, din insula Corfu, prilejuite de vizita șefului statului bulgar în Grecia

Departe de a fi îndreptat împotriva vreunui stat sau a vreunui grup de state, proiectul unei asemenea colaborări prietenești corespunde, dimpotrivă, intereselor pașnice ale țărilor balcanice, ale păcii, colaborării și stabilității în această zonă, în zonele adiacente și pe plan mai larg. În deplină conformitate cu prevederile și normele de conduită stabilite de Actul final al Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare, o asemenea colaborare se înscrie — prin obiectivele ei, prin climatul politic pe care îl presupune și îl facilitează între state cu orînduiri sociale diferite, aparținînd sau nu unor alianțe militare — și ca o importantă contribuție la înfăptuirea securității europene, la afirmarea plenară pe continent și în lume a noilor principii de relații interstatale.

Același lucru și despre exigențele soluționării politice, prin mijloace pașnice, a diferendelor care mai există încă între unele state din Balcani. Este cum nu se poate mai clar că extinderea multilaterală a colaborării interbalcanice, însești obiectivele de progres economic și social ale tuturor popoarelor de aici reclamă, ca o condiție esențială, rezolvarea prin tratative a diferitelor probleme care au îngreunat și îngreuiază instaurarea unor relații cu adevărat normale între toate statele regiunii. Fără îndoială, ideile și propunerile de cooperare creează, prin ele însele, premise ale unui climat politic pozitiv, ale unor noi eforturi în direcția păcii, dar, tocmai pentru materializarea lor corespunzătoare, existența unei atmosfere permanente de înțelegere și bună vecinătate se dovedește hotărîtoare.

De aici, firesc, necesitatea obiectivă a soluționării pașnice a tuturor problemelor litigioase interstatale. Valabilă ca normă de conduită *sine qua non* pe plan mondial, această exigență se impune, cu aceeași vigoare, pentru statele balcanice — de multe ori, în trecut, atrase în conflicte sau litigii contrare adevăratelor lor interese. Întreaga experiență a vieții internaționale trecute și actuale probează că, departe de a contribui la soluționarea durabilă a unor situații litigioase, folosirea forței sau a amenințării cu forța, menținerea unui climat de ostilitate sau alte acțiuni similare nu fac decît să complice și mai mult lucrurile, să întîrzie realizarea obiectivelor pașnice ale popoarelor respective, deschizînd, adesea, calea amestecului străin, imperialist, în viața unor țări sau zone ale globului. Iată de ce, se poate afirma, cu deplină îndreptățire, că discuțiile politice, pașnice, oricît de complexe ar fi situațiile abordate, constituie, în zilele noastre, singura alternativă rațională pentru soluționarea unor probleme conflictuale, pentru dezvoltarea încrederii, colaborării și înțelegerii între state. Este exact motivul — principial și practic — pentru care România s-a pronunțat și se pronunță, cu toată energia, pentru reglementarea neîntîrziată a situației din Cipru, a celorlalte chestiuni litigioase care mai există între unele state din Balcani, ca și, în general, pentru abordarea prin negocieri constructive a tuturor problemelor internaționale actuale.

Prin această prismă, viitoarea întîlnire intercipriotă la nivel înalt (prima din ultimii doi ani), ca și climatul existent înaintea ei se înscriu ca certe motive de speranță, ca un pas important spre explorarea posibilităților oferite de continuarea unui dialog intercomunitar constructiv. Faptul că reuniunea va avea loc la propunerea și sub auspiciile secretarului general al O.N.U. reprezintă, la rîndul său, o dovadă elocventă a rolului și funcției Organizației mondiale în epoca actuală, ca principal instrument care poate favoriza dialogul și înțelegerea în diferite zone, care poate contribui, cu o vigoare sporită, la soluționarea unor probleme complexe.

De altfel, așa cum a subliniat deseori România, pentru reglementarea situației din Cipru sînt necesare, înainte de toate, aplicarea rezoluțiilor pertinente ale O.N.U. din ultimii ani, respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale ale Republicii Cipru, crearea condițiilor pentru conviețuirea pașnică a celor două comunități din insulă. Iar întreținerea unui dialog intercomunitar permanent, pe baza rezultatelor obținute anterior, se dovedește principalul mijloc, reciproc acceptabil, prin care obiectivele amintite își pot găsi o concretizare corespunzătoare, conform intereselor fundamentale ale comunităților cipriotă-greacă și cipriotă-turcă, ale păcii, colaborării și înțelegerii în zona Mediteranei orientale, în Balcani și pe plan mai larg.

Inițiativele și propunerile la care ne-am referit constituie, fără îndoială, doar unul dintre aspectele situației actuale din Balcani, pe care toate popoarele regiunii o doresc ameliorată, în laturile ei pozitive, predominante, și sensibil schimbată în celelalte. Iată de ce, orice eforturi în aceste două direcții complementare se înscriu ca tot atîtea evoluții salutare, ca inițiative concordante spiritului păcii, unei colaborări interbalcanice pașnice, pe deplin și multiplu profitabile.

I. Madoșa

VIENA

Vot pentru continuitate

Pasiunile electorale s-au stins odată cu anunțarea rezultatului scrutinului legislativ care a avut loc duminică în Austria. Speculațiile — și ele formulate fără convingere —, privitoare la eventuale modificări în tabloul politic al țării, s-au dovedit superflue. Alegătorii austrieci nu s-au arătat dornici să determine asemenea schimbări. Peste 51 la sută din ei au votat în favoarea Partidului socialist și a cancelarului Bruno Kreisky, permițînd acestuia să formeze un nou cabinet monocolor și să conducă treburile țării pînă la viitoarele alegeri, din 1983. Partidul populist pierde locuri în parlament, pe care le cedează atît socialiștilor, cît și mai micului partid liberal.

Cancelarul Bruno Kreisky, după anunțarea rezultatelor : „o confirmare a politicii social-democrate"

Rezultatele recentelor alegeri pentru „Nationalrat" (Consiliul Național al parlamentului de la Viena) — departe de a surprinde — vădesc dorința de continuitate a electoratului austriac. Acesta a reînvestit Partidul socialist, pentru a treia oară într-un deceniu, drept formațiunea politică cea mai influentă din Austria. Cancelarul Bruno Kreisky declara că succesul electoral al partidului său reprezintă, de fapt, „o confirmare a politicii social-democrate din ultimii ani". Observatorii au notat, de altfel, faptul că bilanțul economic satisfăcător al guvernului lui Kreisky a fost atu-ul său cel mai puternic. O anume stabilitate în acest domeniu a îngăduit cabinetului socialist să fructifice roadele politicii sale interne și să depășească dificultățile crizei mai ușor decît celelalte țări occidentale. Ceea ce a permis socialiștilor să lanseze o formulă electorală bazată pe un motiv de prestigiu personal : „Austria are nevoie de Kreisky". Apel ce și-a verificat succesul pentru mai mult de jumătate din cei cinci milioane de alegători austrieci. Incertitudinile legate de participarea, pentru prima dată, la vot a 450 000 de tineri ajunși la maturitate electorală au fost minime. Mai mult chiar, partidul lui Kreisky a cîștigat un număr în plus de locuri în parlament, față de scrutinul din 1975, ceea ce îi asigură, pentru intervalul legislativ următor, o guvernare lipsită de amenințarea opoziției.

După 1970, cînd Bruno Kreisky a venit în fruntea guvernului, Austria a trăit sub semnul politicii partidului socialist. Rezultatele alegerilor de duminică ar putea indica, cel puțin pentru moment, debutul unui nou „deceniu socialist". Succesele de pînă acum ale guvernului socialist nu lasă, însă, fără probleme evoluția viitoare a țării. Kreisky știe că raportul de forțe, consacrat în favoarea sa, nu va cruța partidul său de confruntări serioase, și nu atît cu formațiunile din opoziție, cît mai ales cu realitățile sociale și economice austriece. Într-adevăr, în domeniul social și economic, problemele folosirii forței de muncă și ale deficitului bugetar au fost ținta unor aspre critici din partea opoziției. Exprimîndu-și satisfacția pentru victoria netă în recentul scrutin, Bruno Kreisky și-a afirmat, totodată, intenția de a colabora cu partidele populist și liberal, insistînd asupra voinței sale de a întări democrația în toate sectoarele vieții sociale.

Pentru populiști, în schimb, alegerile au reprezentat un serios îndemn la reconsiderări, la revizuiri. Liderul partidului, Josef Taus, a anunțat, în acest sens, că va proceda, împreună cu colegii săi, la o amplă analiză a cauzelor eșecului înregistrat.

...În ansamblu, scrutinul pentru „Nationalrat" a adus o reînnoire a încrederii electoratului în cancelarul Bruno Kreisky și partidul său. Majoritatea absolută obținută asigură acestuia o poziție relativ confortabilă, poziție conferită de dorința de continuitate exprimată de cea mai mare parte a alegătorilor austrieci.

Marcel Negreanu

LONDRA

Margaret Thatcher, cu o machetă a cheii de la Downing Street 10, reşedinţa oficială a primilor miniştri din Marea Britanie

Al 12-lea guvern postbelic

Victorie a partidului conservator în mare măsură aşteptată. Proporţiile ei au depăşit, însă, chiar estimările celor mai optimişti suporteri. Cu 339 mandate din totalul de 635, conservatorii dispun de 43 de locuri în plus faţă de toate celelalte partide laolaltă. Cea mai mare diferenţă de după cea obţinută de laburişti în 1966 (99 mandate).

Rezultatul acesta înseamnă, pentru conservatori, nu numai revenirea la putere, ci şi condiţii care le asigură o certă guvernare de cinci ani, cît durează un mandat. Faptul nu este lipsit de importanţă dacă avem în vedere că, din ultimii 15 ani, în 11 au guvernat laburiştii. Rezultatul însemnează nu numai o dorinţă de schimbare din partea alegătorilor, ci şi, într-o măsură, o cale liberă viitorului guvern pentru îndeplinirea promisiunilor sale, deoarece, oricît ar încerca partidele opoziţiei, le va fi, practic, aproape imposibil să împiedice adoptarea măsurilor pe care conservatorii le vor iniţia.

Înainte de a încerca să creionăm care ar putea fi modificările în politica internă şi externă britanică odată cu formarea noului guvern, credem a nu fi lipsite de importanţă cîteva concluzii care se desprind din alegerile de la 3 mai.

În primul rînd, se poate remarca o mai pronunţată opţiune, decît la alegerile anterioare, pentru principalele două partide politice, ceea ce înlătură din nou, pentru un timp, dezbaterile asupra modificării sistemului de vot. Conservatorii au cîştigat în special în dauna partidelor mai mici. Deşi au obţinut unul dintre cele mai scăzute procentaje din alegerile postbelice, laburiştii au primit numai cu două procente mai puţin decît în 1974. În schimb, liberalii, naţionaliştii scoţieni şi galezi au pierdut masiv. Previziunea liderului liberal David Steel, potrivit căruia partidul său va deveni arbitru între cei doi „mari", nu s-a îndeplinit.

În al doilea rînd, trebuie subliniat faptul că, în centrul campaniei electorale, s-au aflat numai probleme interne şi de strictă actualitate : relaţiile cu sindicatele, preţurile, şomajul, inflaţia, locuinţele. Programele celor două partide se deosebeau în puţine puncte, şi mai mult în metodele preconizate, decît în scopul vizat. Înfrîngerea laburistă s-a datorat în mare măsură — potrivit chiar declaraţiilor lui James Callaghan — conflictelor sociale din iarna acestui an, perioada relativ redusă pînă la alegeri fiind insuficientă pentru a se uita tensiunea care cuprinsese economia şi viaţa socială britanică.

Totodată, alegerile acestea ar putea avea, aşa cum s-a întîmplat întotdeauna în trecut, consecinţe asupra conducerii partidelor din opoziţie. De regulă, liderii care au condus partidele în momentul înfrîngerii s-au retras mai curînd sau mai tîrziu. De partea conservatorilor — sir Alec Douglas-Home în 1964 ; Edward Heath, în 1975. De partea laburiştilor — Clement Attlee, în 1951 ; Harold Wilson este singurul care a menţinut conducerea, dar nu fără tensiuni. După alegeri, James Callaghan a declarat că va rămîne lider al laburiştilor, dar mulţi observatori sînt de părere că, după aproximativ şase luni sau ceva mai mult, fostul premier s-ar putea retrage.

Din platforma electorală, dar, mai ales, din compoziţia cabinetului, alcătuit la sfîrşitul săptămînii trecute, se poate desprinde sensul în care vor acţiona conservatorii. Aspectul prim — şi cel mai important — constă în aceea că virulenţa şi fermitatea din timpul campaniei electorale au fost abandonate pentru ceea ce observatorii numesc „abordări mai circumspecte". Chiar Margaret Thatcher preciza că „promisiunile manifestului nostru vor fi aplicate foarte prudent şi foarte progresiv". Guvernul este alcătuit în special din personalităţi considerate „moderate" (excepţie constituind sir Keith Joseph, ministrul industriei, un adept al liniei dure în relaţiile cu sindicatele şi un ferm promotor al liberei întreprinderi). Astfel, un moderat, William Whitelaw, care se bucură şi de o certă influenţă, a fost numit ministru al apărării. Ministrul muncii, James Prior, a anunţat deja că va avea intense consultări cu sindicatele şi că nici o nouă legislaţie în domeniul relaţiilor industriale nu va fi propusă fără a se dezbate mai înainte o cooperare cu sindicatele. (Ar trebui amintite şi opiniile lui Len Murray, secretarul general al T.U.C. : „Guvernul are responsabilitatea de a consulta principalii interesaţi, atunci cînd este vorba de a defini o politică... Vom continua să căutăm măsurile pe care le socotim a fi cele mai bune pentru poporul britanic şi să criticăm orice forme de acţiune care ar ridica bariere inutile în calea unui progres economic şi social"). Tot o personalitate mai curînd apropiată de moderaţi a fost numită şi în funcţia de ministru de finanţe — sir Geoffrey Howe, a cărui principală sarcină, probabil chiar cu prilejul prezentării bugetului, la începutul lunii iunie, va fi propunerea promiselor reduceri ale impozitelor directe.

Dacă, pentru moment, persistă nu puţine necunoscute în legătură cu relaţiile guvern-sindicate, cert e faptul că noul guvern va încerca să imprime un serios impuls creşterii economice, mai ales prin acordarea unei largi libertăţi de acţiune întreprinderilor particulare. Conservatorii moştenesc, pe de altă parte, situaţia extrem de favorabilă a extracţiei petrolului din Marea Nordului, a cărui producţie sporeşte continuu şi care va avea un substanţial impact pozitiv în următorii ani. În ceea ce priveşte denaţionalizările, probabil că, în afara industriei aerospaţiale, situaţia va rămîne nemodificată. Momentul în care vor putea fi analizate mai concret lucrurile în economie şi în relaţiile cu sindicatele s-ar situa către sfîrşitul acestui an. Oricum — se susţine la Londra — cel puţin într-o primă perioadă, nu sînt previzibile schimbări esenţiale, de structură, în viaţa economico-socială a ţării ; îndelungata guvernare laburistă a creat o asemenea stare de lucruri, încît o neglijare a ei, pe lîngă faptul că e dificilă de conceput, ar

REZULTATELE ALEGERILOR

	Voturi obţinute		Procentaj		Mandate	
	1979	1974	1979	1974	1979	1974
Partidul conservator	13 697 753	10 429 094	43,9	35,7	339	276
Partidul laburist	11 509 524	11 406 768	36,9	39,1	268	319
Partidul liberal	4 313 931	5 346 704	13,8	18,3	11	14
Partidul naţional scoţian	504 259	839 617	1,6	2,9	2	11
Partidul naţional din Ţara Galilor	132 544	166 321	0,4	0,6	2	3
Alte partide (unionişti din Ulster, partidul laburist social şi democratic, partidul laburist scoţian, independenţi)	1 062 779	1 001 973	3,4	3,4	13	13

putea acționa ca un bumerang pentru conservatori.

Mai multe necunoscute se remarcă, însă, în sfera politicii externe — domeniu absent în campania electorală. Noul premier a fost criticat de unii parlamentari, încă înaintea deschiderii lucrărilor Camerei Comunelor, pentru desemnarea lordului Carrington ca ministru de externe. Membru al Camerei Lorzilor, lordul Carrington nu este, deci, ales, și un grup însemnat de deputați afirmă că premierul a încălcat o lege nescrisă — aceea de a numi în funcții guvernamentale doar oameni politici care aparțin Camerei Comunelor și care, astfel, sînt desemnați de alegători.

În domeniul extern, conservatorii aspiră să joace rolul „celei mai mari dintre micile puteri", și, beneficiind de „relațiile speciale" cu Statele Unite și de relațiile cu țările Commonwealth-ului, să fie „o punte" între Europa occidentală și restul lumii. Convinși de „vocația" europeană a Marii Britanii, conservatorii vor adopta, se pare, o atitudine „mai constructivă" în relațiile cu Piața comună. Dar vor menține revendicările britanice de pînă acum.

Marea Britanie va continua — sublinia în mod special Margaret Thatcher — să mențină „relațiile speciale" cu Statele Unite. Ea declara, în acest context, revistei „Time" că „relațiile călduroase dintre țări nu se schimbă pentru că se schimbă guvernele". Dar Washingtonul este în expectativă, mai cu seamă că, după anumite indicii, Londra ar intenționa să-și modifice poziția față de Africa australă. Marea Britanie ar putea recunoaște guvernul din Rhodesia și ridica sancțiunile economice către Africa de Sud, deși posibilitatea ca restul țărilor Commonwealth-ului să nu agreeze aceste acte și să boicoteze viitoarea reuniune la nivel înalt a organismului, de la Lusaka, pare să îndemne la o anume reținere. În sfîrșit, în domeniul militar conservatorii se pronunță pentru sporirea cheltuielilor.

Camera Comunelor și-a reluat lucrările miercuri. La 15 mai va fi prezentat tradiționalul „discurs al tronului". Opțiunile noului guvern vor fi mai clare în acel moment.

Stelian Țurlea

Giulio Andreotti (centru) și Benigno Zaccagnini (dreapta) la manifestația organizată în Piața Nicosia, la cîteva ore după atentat

ROMA

Terorismul și campania electorală

Primele zile de campanie electorală în vederea scrutinului legislativ de la 3 și 4 iunie au creat în Italia o adevărată „stare de șoc". Exploziile, incendiile și asasinatele încercă — la fel ca și în alte dăți — să destabilizeze instituțiile democratice, să semene panica, să dezbine partidele și forțele democratice, într-un moment de maximă tensiune politică.

Roma, 3 mai, orele 10 dimineața. Trupul unui bărbat zace pe asfalt, într-o baltă de sînge, în plin centrul capitalei. E o dimineață plină de soare. Deschisă oficial cu o zi înainte, campania electorală debutează cu această imagine a terorismului. Cel ucis este un polițist, asasinat (alți doi polițiști au fost grav răniți) de comando-ul „Brigăzilor roșii" care atacase sediul „Comitetului roman al democrației creștine", făcînd să explodeze două bombe. Părăsind locul atentatului, teroriștii au lăsat înscrisă pe zid sigla „B.r." („Brigăzile roșii"). Cîteva ore după această operațiune „de tip militar" (France Presse), un alt comando al acestei organizații extremiste — care, în martie 1978, l-a răpit pe Aldo Moro, pentru ca, apoi, să-l asasineze — a acționat din nou, la Torino, cînd, pătrunzînd într-unul din sediile democrației creștine, a sustras, sub amenințarea armelor, bani și acte. Și tot în aceeași zi, focuri de armă au fost trase într-un paznic aflat în fața domiciliului secretarului general al democrației creștine, Benigno Zaccagnini, un atentat incendiar a fost comis împotriva unui cerc de studii al aceluiași partid, la Napoli, cîteva incendii au fost declanșate la Torino, Aquila și Roma.

4 spre 5 mai — Italia cunoaște o nouă „noapte a bombelor" : șapte bombe au explodat la Torino, trei atentate au fost comise la Napoli, unul la Milano și un altul la Sestri Levante, în apropiere de Genova. De fiecare dată, teroriștii au atacat posturi de poliție, cazărmi de carabinieri, localuri municipale, sedii de partide. „Noaptea bombelor" n-a mai lăsat în urmă victime. A contribuit, însă, la crearea unei atmosfere apăsătoare, de incertitudine și neliniște. Oamenii politici italieni par a fi din ce în ce mai convinși că este vorba de un plan coordonat al teroriștilor în această campanie electorală, desfășurată într-o țară care, în numai trei luni, a cunoscut 835 de atentate, soldate cu 15 morți și 85 de răniți.

Comentînd valul de atentate, presa este unanim de acord că „terorismul dorește o guerilă urbană pentru a antrena statul democratic într-un conflict dezordonat, pentru a semăna panica, a intimida poporul, a provoca, la viitoarele alegeri, un reflux conservator" (L'Unità). „Azi — subliniază ziarul milanez «Il Giorno» — obiectivele specifice terorismului pot fi necunoscute, dar prezența și amenințarea sa cotidiană asupra vieții țării sînt bine cunoscute. Trebuie să se manifeste o vigilență constantă, exercitată prin toate mijloacele de prevenire și de represiune de care statul democratic poate dispune. Numai astfel — conchide ziarul — vom putea ajunge la alegeri fără un bilanț prea încărcat de victime inocente".

Reacțiile forțelor politice italiene au fost imediate. Direcțiunea Partidului Comunist Italian a dat publicității un comunicat în care se afirmă că atentatele „constituie un pas înainte în vastul plan reacționar vizînd să atingă instituțiile și să creeze în țară o atmosferă de guerilă". Comunicatul P.C.I. se încheie printr-un apel la „condamnare, izolare, anihilare a dușmanilor republicii". Vorbind la Milano, în fața muncitorilor de la „Alfa Romeo", Enrico Berlinguer, secretarul general al P.C.I., arăta că „obiectivul adevărat al escaladei bestiale a teroriștilor este acela de a crea un climat de confuzie și de teamă, din care pot profita doar forțele politice conservatoare și partidele ostile mișcării comuniste și muncitorești". La Torino, în fața muncitorilor metalurgiști, Pietro Ingrao, președintele comunist al Camerei Deputaților, s-a declarat pentru inițierea „unei veritabile campanii de masă, la nivel național", împotriva terorismului. Ar fi aceasta — a subliniat el — „o acțiune concretă și esențială pentru angajarea statului democratic și pentru a-i oferi capacitatea de a-i învinge pe cei care vor să-i terorizeze pe muncitori și să-i îndepărteze, prin violență, de la dreptul lor de a se organiza în mod liber și de a-și decide singuri destinul".

La manifestația din după-amiaza zilei de 3 mai — organizată de marile centrale sindicale sub lozinca „Nu terorismului", și la care a participat, sub drapelele comuniste și democrat-creștine, un număr impresionant de locuitori ai Romei —, secretarul general al democrației creștine, Benigno Zaccagnini, stigmatizînd „violența bestială", a subliniat că „instituțiile democratice nu pot ceda în fața ei" ; „democrația — a declarat Zaccagnini — trebuie să fie inflexibilă în lupta sa pentru extirparea cancerului violenței". „Bombelor — a afirmat, la rîndul său, premierul Giulio Andreotti — noi trebuie să le răspundem prin vot și prin angajamentul de a consolida statul democratic".

Pe poziții asemănătoare s-au situat socialiștii (terorismul „și-a asumat caracterul unei guerile urbane" — Bettino Craxi), social-democrații („o crimă feroce care demonstrează că terorismul politic se transformă într-un veritabil război civil" — Giuseppe Saragat), republicanii („delicte feroce care sînt perpetuate cu o frecvență impresionantă" — Oddo Biasini).

Recurgerea la „legi de excepție", propusă — la fel ca în zilele de după răpirea lui Aldo Moro — de extrema dreaptă, este exclusă de partidele democratice. „Nu vom cădea într-o asemenea capcană" — a declarat premierul democrat-creștin, Giulio Andreotti, explicînd că terorismului trebuie să i se riposteze, „dar în respectul libertății". O declarație similară a făcut-o, la Milano, și Enrico Berlinguer.

Între timp, în întreaga Italie, lupta împotriva terorismului își lărgește cîmpul de acțiune. Anchetele magistraturii, în cazurile celor bănuiți de a fi participat la răpirea și asasinarea lui Aldo Moro, avansează cu succes. La 3 mai, presa italiană publica procesul-verbal al interogatoriului profesorului din Padova, Toni Negri, considerat drept „ideologul" Brigăzilor roșii, și care, în ciuda alibiurilor de care dispune, pare în imposibilitate de a nega probele magistraturii privind participarea sa la răpirea și asasinarea președintelui Consiliului Național al democrației creștine.

Punîndu-și amprenta asupra campaniei electorale, ordinea publică pare să fi eclipsat, deocamdată, celelalte probleme — economice și sociale — ale Italiei. În fața recrudescenței teroriste, va fi posibilă redescoperirea, de către partide, a unei politici de solidaritate națională, argument ce a stat, acum un an, la baza formării majorității de unitate națională la care au participat și comuniștii, alături de celelalte partide ale „arcului constituțional" ?

Rodica Dumitrescu

WASHINGTON-TOKIO

O vizită pentru ameliorarea relațiilor

In timpul unui dineu organizat la Casa Albă în cinstea premierului nipon Masayoshi Ohira, președintele Jimmy Carter declara că se află la capătul uneia „dintre cele mai productive zile din cariera sa diplomatică". Declarația părea să indice o diminuare a tensiunii în relațiile dintre S.U.A. și Japonia, ajunse într-un moment extrem de critic.

De fapt, nu puțini observători erau de părere că vizita la Washington a premierului nipon, chiar dacă prevăzută de mai multă vreme, era o ultimă șansă de a se atenua tensiunea din relațiile bilaterale ; prin aceasta, ea era încărcată de mari răspunderi. Agenția „Kyodo" nu exagera comentînd, înaintea începerii ei, că „Ohira se află la Washington într-o misiune crucială care s-ar putea să definească atît activitatea politică, cît și cea economică pe care Japonia le va desfășura în următorii ani. Ohira trebuie să repare relațiile bilaterale tulburate". Iar United Press International adăuga : „Ohira merge la Washington pentru a îndeplini cea mai dificilă sarcină care apasă pe umerii săi, de la preluarea funcției de premier". Aflat în vizită oficială în Statele Unite, la exact un an după vizita, tot oficială, a fostului premier Takeo Fukuda, Masayoshi Ohira și-ar fi putut însuși opinia predecesorului că sînt necesare întrevederi nipono-americane „cel puțin o dată pe an", întrucît între Tokio și Washington „există probleme majore". O frază care spune multe, deși nu se remarcă prin detaliere. O frază care solicită cel puțin o sumară trecere în revistă a desfășurării evenimentelor pînă la acest moment critic al primăverii lui 1979.

La începerea mandatului, președintele Carter, întocmai ca predecesorii săi, a reafirmat obiectivul unor relații strînse cu Japonia (care constituie „piatra fundamentală a politicii americane în Asia"), precizînd chiar că are în vedere „noi relații". Sensul acestora avea să fie desprins, ceva mai tîrziu, din ideile consilierului pentru problemele securității naționale, Zbigniew Brzezinski : „Nu este nici necesar și nici posibil să menținem orientări politice identice (în problemele internaționale majore — n.n.), dar adoptarea unei atitudini asemănătoare față de problemele comune trebuie să constituie un obiectiv pentru ambele țări". Între declarațiile de intenții, înțelegerea politică generală și capitolul economic al relațiilor exista, însă, un hiatus care se adîncea permanent, care se transforma într-un contencios solicitînd reexaminări mereu mai frecvente. Călătoria din mai anul trecut, la Washington, a fostului premier japonez părea să fi înlăturat imaginea, mereu mai subliniată, a unui „război economic" americano-nipon. Desfășurările ulterioare au mers, însă, împotriva intențiilor exprimate și asumate atunci. În esență, exporturile japoneze continuau să se mențină la cote foarte ridicate, deficitul balanței de plăți americane sporea vertiginos, iar consecința era amenințarea cu protecționismul care risca nu numai să tulbure relațiile bilaterale, dar, indirect, să se repercuteze și asupra relațiilor economice interoccidentale în general.

Pentru a se depăși impasul și dezechilibrul „pe cale de a atinge un punct periculos", a început un adevărat carusel al vizitelor oficiale, la diferite niveluri, în ambele sensuri. Reprezentanții comerciali au purtat discuții, la Tokio și Washington. Juanita Kreps, ministrul comerțului, vizitează Japonia și solicită facilitarea accesului mărfurilor americane ; rezultatele păreau a fi „bune", dar Japonia nu admite concesii. Ministrul american al energiei, James Schlesinger, pune la punct, tot la Tokio, crearea unei comisii comune pentru coordonarea cooperării în știință și tehnologie. După alegerea sa ca premier, Masayoshi Ohira declară că „relațiile cu S.U.A. vor rămîne pivotul politicii sale externe", dar semnele de îmbunătățire a acestor relații întîrzie. Călătoria în S.U.A. a reprezentantului economic special al Japoniei, Takeshi Yakukawa, este, în mare, un eșec. În martie a.c., ministrul american al finanțelor, Michael Blumenthal, cere, la Tokio, Japoniei „să depună eforturi pe termen mediu și lung". În aprilie, ministrul de externe Sunao Sonoda vizitează Washingtonul cu scopul „de a pune bazele restructurării relațiilor bilaterale", afectate de disputele privind schimburile comerciale.

Aceste schimburi sînt, de fapt, centrul dezacordurilor și acuzațiilor reciproce. De 13 ani, Statele Unite înregistrează balanțe comerciale deficitare în schimburile sale cu Japonia; anul trecut, deficitul a atins 11,6 miliarde dolari. Statele Unite cer Japoniei ca, pe de o parte, să-și reducă vînzările în S.U.A. și, pe de altă parte, să faciliteze accesul mărfurilor americane. Un raport din acest an al Comitetului căi și mijloace al Senatului susține că dezechilibrul se datorează unor factori structurali, specifici economiei japoneze ; prin urmare, ar fi necesară o modificare substanțială a acestor structuri pentru a face ca economia să depindă mai mult de importurile de bunuri manufacturate. De partea sa, Japonia este de părere că volumul exporturilor sale în S.U.A. s-a redus, dar că valoarea lor a sporit mult datorită ratei inflației americane. Prin urmare, Tokio cere Statelor Unite să-și reducă, înainte de toate, inflația, deoarece rata ei este cauza scăderii cursului dolarului în raport cu yenul. La Tokio, se comentează și anumite comparații : între 1973 și 1977, economia Japoniei a crescut cu 13 la sută, aceasta — fără o sporire a consumului de petrol ; în aceeași perioadă, economia americană a crescut doar cu 7,4 la sută, dar consumul de petrol a sporit cu 7,2 la sută. În plus, inflația niponă atinge jumătate din nivelul celei americane. Concluzia : principala cauză a dificultăților s-ar afla în incapacitatea americanilor de a-și controla consumurile energetice generatoare de inflație și dezechilibre comerciale.

Dar, oricum ar fi privite lucrurile, îngrijorarea s-a accentuat mai cu seamă sub amenințarea protecționismului. Există în Congresul american cereri foarte serioase de a se aplica o suprataxă la importurile nipone care, sînt de părere mulți, n-ar duce decît la agravarea situației : Statele Unite sînt cea mai importantă piață pentru comerțul japonez.

Primirea premierului Masayoshi Ohira la Casa Albă. A fost depășit momentul critic al relațiilor americano-japoneze ?

Ce a reușit, în aceste condiții, vizita lui Ohira ? În primul rînd, printr-o abordare „constructivă", au fost reafirmate opțiunile celor două părți de a depăși diferendele și, pe de altă parte, relațiile strînse dintre ele, ceea ce a fost înțeles ca o reafirmare a „relațiilor speciale". În al doilea rînd, S.U.A. și Japonia au hotărît să relanseze negocierile bilaterale (eliminînd „fricțiunile serioase") și să încerce să le ducă la bun sfîrșit înainte de reuniunea la nivel înalt a țărilor occidentale de la Tokio. Totodată, și-au declarat intenția unei coordonări a economiilor lor în anii '80 ; armonizarea schimburilor — precizează comunicatul comun — va dura „mai mulți ani". În ceea ce privește problemele concrete care au generat tensiunea, Japonia s-a angajat să-și intensifice creșterea economică, stimulînd deschiderea pieței nipone produselor străine, iar S.U.A. — să depună eforturi pentru reducerea inflației, diminuarea importurilor energetice și promovarea, în continuare, a exporturilor americane. În sfîrșit, în domeniul politicii externe a fost remarcată o convergență în majoritatea problemelor fundamentale, fapt, de altfel, de așteptat și de natură să contribuie la îmbunătățirea relațiilor și în planul comercial.

Angajamentele pe care cele două părți și le-au asumat, la acest nivel, par să diminueze riscurile de „a se ajunge la un punct periculos" în relațiile bilaterale. Thomas O'Neill, președintele Camerei Reprezentanților din S.U.A., declara că acordurile Carter-Ohira sînt „o treaptă pozitivă și constructivă". Dar, tot în Congresul american, premierul nipon avertiza că tentația protecționismului ar putea provoca o reacție în lanț „ale cărei rezultate ar fi catastrofale". Prin urmare, înțelegere, dar încă umbrită de suspiciune. Lunile următoare vor clarifica în ce măsură fundamentului politic reafirmat i se va adăuga și diminuarea reală a dezacordurilor din schimburile economice, mai cu seamă în condițiile în care, cel puțin de o parte (S.U.A.), situația economică nu este foarte propice pentru îndeplinirea grabnică a angajamentelor asumate.

S. T.

QUITO

De ziua națională, un guvern civil

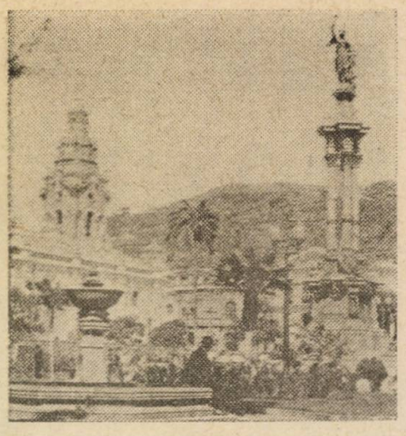

Imagine din Quito

Al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale și parlamentare din Ecuador a dus la desemnarea noului președinte al țării — Jaime Roldos, candidatul alianței „Concentrarea Forțelor Populare". La 10 august, de ziua națională a Ecuadorului, cînd Roldos își va prelua funcția, se va produce, în fapt, transferul puterii de la un guvern militar la unul civil. Revenirea la viața parlamentară are loc într-un nou cadru constituțional, pe care militarii îl pregătesc din 1976.

Conform angajamentului asumat cu trei ani în urmă, cînd puterea în stat a fost preluată de o nouă echipă guvernamentală, condusă de generalul Alfredo Poveda Burbano, la 16 iulie 1978 au avut loc primele alegeri generale, după 1970 încoace. În 1970, fostul președinte Velasco Ibarra dizolvase parlamentul, iar, în 1972, prin răsturnarea sa, puterea era preluată de militari. În scopul deblocării procesului electoral, destinat să permită revenirea țării la un regim civil, guvernul a inițiat un amplu dialog național ; au avut loc reuniuni consultative cu toate partidele politice, cu organizații sindicale și de masă. De asemenea, a fost redactată o nouă Constituție, supusă unui referendum, la începutul anului trecut. În sfîrșit, au fost organizate alegeri generale. Trebuie menționat faptul că noua Constituție este menită să lărgească democratizarea vieții politice, una din prevederile ei acordînd drept de vot analfabeților, care reprezintă încă o parte importantă a populației. Un alt articol se referă la participarea statului în viața economică a țării, sectorului public urmînd să-i revină controlul asupra compartimentelor de bază ale activităților economice. Sînt prevederi care, împreună cu toate celelalte măsuri ale guvernului condus de generalul Alfredo Poveda Burbano, au avut ca scop lărgirea participării forțelor politice naționale la restabilirea vieții democratice a Ecuadorului.

Cel de-al doilea tur de scrutin de la 29 aprilie s-a încheiat, confirmînd o victorie pe care forțele conservatoare, pentru că nu au dorit-o, s-au străduit, pînă în ceasul evidenței, s-o nege. La 10 august, însă, președintele care își va prelua funcția va fi Jaime Roldos, candidat din partea „Concentrării Forțelor Populare", ales cu o mare majoritate de voturi. Primul tur al alegerilor prezidențiale se desfășurase la 16 iulie 1978, dar nici unul din cei șase candidați nu reușise să întrunească majoritatea absolută. Era, însă, clar, încă de atunci, că șansele de cîștig ale lui Sixto Duran Ballen, susținut de Frontul Național Constituționalist, erau reduse ; pe de altă parte, se contura un spor de audiență în favoarea candidatului populist, Jaime Roldos. Obținînd, anul trecut, cel mai mare număr de voturi — procentaje relativ apropiate, respectiv 28 la sută pentru Roldos și 23 la sută pentru Duran —, cei doi candidați au fost singurii care au avut dreptul să se angajeze în competiția decisivă pentru președinție, desfășurată la sfîrșitul lunii trecute. La acest scrutin, Jaime Roldos s-a bucurat de cel mai larg sprijin, fiind susținut de organizații și alianțe electorale care se pronunță pentru restructurarea, pe principii noi, a vieții social-politice și economice ecuadoriene. Procentul înregistrat de Roldos este de 67 la sută, în timp ce contracandidatul său a rămas aproximativ la aceleași cifre obținute la prima confruntare cu alegătorii.

Într-o declarație televizată, adresată națiunii, Jaime Roldos a promis formarea unui guvern democratic autentic, care să urmărească realizarea unui echilibru între dezvoltarea economică și dreptatea socială : „Guvernul meu va respecta pluralismul ideologic, va respecta pe toți oamenii, de la dreapta sau de la stînga. Ecuadorul s-a declarat în favoarea schimbării. Voi persevera pînă cînd voi realiza o schimbare autentică, ecuadoriană și democratică".

Guvernul și-a prezentat deja o parte din intenții. Între altele, a anunțat viitorul vicepreședinte al țării, Oswaldo Hurtado, care se va ocupa de politica economică în cadrul viitorului regim; de menționat, în acest sens, că guvernul își propune să realizeze naționalizarea anumitor sectoare economice, cum sînt exploatarea resurselor de petrol, industria energetică, siderurgia ; în ce privește sectorul petrolier, vor fi intensificate lucrările de prospectare, în scopul sporirii rezervelor cunoscute. De asemenea, va fi sprijinită, în continuare, aplicarea reformei agrare și va fi inițiată revizuirea cuantumului salariului minim.

Ceea ce s-a putut constata încă de la primul tur de scrutin — dorința de înnoire a electoratului ecuadorian, care a participat în proporție de 90 la sută la ultimele alegeri — s-a confirmat și cu prilejul votului de la 29 aprilie. În ciuda forțelor reacțiunii, a atmosferei de tensiune și incertitudine pe care au încercat s-o creeze — obligînd guvernul militar să reafirme insistent că va asigura desfășurarea normală și irevocabilă a trecerii la regimul civil —, cursul politic nou a înaintat fără a putea fi nici stingherit, nici oprit. Plină de semnificație este, în acest sens, alegerea datei transferului puterii și instalării noilor autorități, dată care coincide cu sărbătoarea națională.

Anca Voican

Turneul asiatic al lui Kurt Waldheim

La 24 aprilie, secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, Kurt Waldheim, a început un turneu în mai multe țări din Asia de sud-est și Extremul Orient. Pînă la închiderea ediției revistei noastre (marți — n.n.), **înaltul demnitar al Națiunilor Unite vizitase Malayezia, R. S. Vietnam, R. P. Chineză, R. P. D. Coreeană, Japonia, Coreea de Sud, Filipine.**

Enumerarea statelor vizitate deja și a celor ce urmează să-l aibă ca oaspete în zilele ce vin (Thailanda, Singapore, Indonezia) ne îngăduie să observăm că turneul secretarului general al O.N.U. a inclus zone foarte dinamice din punctul de vedere al evoluțiilor politice din ultima vreme. Acest fapt traduce dorința — exprimată, de altfel, de secretarul general al Organizației mondiale — de implicare mai evidentă a Națiunilor Unite în procesul, desigur complicat și anevoios, dar atît de necesar, de întărire a stabilității în aceste regiuni, de dezamorsare a focarelor de criză.

Într-o declarație făcută în capitala Malayeziei, Kurt Waldheim, subliniind o asemenea intenție, afirma că pleacă la Hanoi „pentru a-și oferi bunele oficii" Vietnamului și Chinei în vederea reglementării divergențelor lor, și adăuga : „Nu trebuie să vă așteptați ca vizita mea să ducă la rezultate imediate, dar este important ca o autoritate, prin natura ei neutră, să-și ofere contribuția. Consider că vizita mea are loc la timpul potrivit, dar trebuie să mă clarific în ce măsură cele două guverne sînt dispuse să discute cu mine problemele lor".

În capitala R. S. Vietnam, Kurt Waldheim a conferit cu primul ministru vietnamez, Fam Van Dong, și cu Nguyen Duy Trinh, vicepremier, ministrul afacerilor externe al țării gazdă. Într-o con-

Etapa Manila a turneului lui Kurt Waldheim. La sosire, secretarul general al Națiunilor Unite a fost întîmpinat de președintele filipinez, Ferdinand Marcos

ferință de presă, ținută la sfîrșitul vizitei, Kurt Waldheim a relevat că, „deși Vietnamul nu dorește ca el să medieze între Hanoi și Beijing, conducătorii acestei țări speră ca el să poată aduce o contribuție în calitatea sa de secretar general al O.N.U. «în orice mod aș considera că este cel mai bine»".

La 29 aprilie, Kurt Waldheim a sosit la Beijing, într-o vizită oficială de patru zile în R. P. Chineză. El a fost primit de premierul Hua Guofeng și a conferit, de asemenea, cu vicepremierul Deng Xiaoping și cu ministrul afacerilor externe Huang Hua. Într-un toast rostit la o recepție oferită în onoarea sa de către ministrul chinez de externe, secretarul general al O.N.U. — relatează agenția „China Nouă" — și-a exprimat profunda îngrijorare față de recentele evenimente din Indochina și Asia de sud-est. El a afirmat că, „dacă nu vor fi luate măsuri urgente pentru clarificarea situației, aceasta se va deteriora și mai mult, cu repercusiuni ce vor depăși această regiune".

Într-o discuție cu ziariștii, înainte de a părăsi Beijingul, Kurt Waldheim sublinia că întîlnirile sale cu conducătorii vietnamezi și cei chinezi s-au concentrat asupra problemelor dintre cele două țări. El a afirmat că, după părerea sa, „negocierile bilaterale care au loc, la Hanoi, între China și Vietnam vor fi dificile și îndelungate".

În continuarea turneului său în Extremul Orient, Kurt Waldheim a fost oaspetele, la 2 mai, al R. P. D. Coreene. Este prima călătorie efectuată de cea mai înaltă oficialitate a O.N.U. în această țară. La Phenian, secretarul general al Națiunilor Unite a fost primit de președintele Kim Ir Sen, a avut convorbiri cu ministrul afacerilor externe, Hă Dam. Tema centrală abordată în cadrul discuțiilor a constituit-o, evident, problema reunificării Coreei. La un dineu oferit în onoarea lui Kurt Waldheim, Hă Dam, vicepremier, ministrul afacerilor externe al R. P. D. Coreene, a declarat: „Reunificarea patriei este dorința națională supremă și cea mai importantă sarcină a poporului nostru, a cărei soluționare nu mai poate fi amînată", dar ea întîmpină „serioase obstacole din pricina mașinațiunilor scizioniste, atît din interior, cît și din exterior, existînd pericolul crescînd de divizare permanentă a națiunii". La rîndul său, secretarul general al O.N.U. a evidențiat că, la O.N.U., există un sprijin larg pentru eforturile de reunificare a Coreei, subliniind că acest obiectiv trebuie înfăptuit prin eforturile poporului coreean însuși.

Problema reunificării a făcut, firește, și obiectul convorbirilor pe care Kurt Waldheim le-a avut la Seul cu oficialitățile sud-coreene. Secretarul general al O.N.U. declara ziariștilor, înainte de a părăsi Seulul, că, atît în Nordul, cît și în Sudul Coreei, există acordul ca efortul de pace să fie continuat. „Nordul dorește să mențină contactul cu mine, la fel ca și Sudul. Bineînțeles, dacă dorim să realizăm ceva concret, va fi necesar să mergem la fiecare din părți pentru a vedea în ce fel am putea contribui cu adevărat la progresul negocierilor", a subliniat Waldheim. El a precizat că viitoarele contacte pe care le va avea în zonă „vor fi personale și discrete", și nu prin intermediul O.N.U. ca atare.

Din Coreea de Sud, Kurt Waldheim a sosit, la 6 mai, în Filipine, pentru o vizită de trei zile. La Manila, secretarul general al O.N.U. a rostit o alocuțiune la cea de-a V-a sesiune a UNCTAD. În programul vizitei mai sînt prevăzute convorbiri cu președintele Filipinelor, Ferdinand Marcos, și cu ministrul afacerilor externe, Carlos Romulo, convorbiri axate pe un schimb de vederi asupra situației din regiune și a activității Asociației națiunilor din Asia de sud-est (A.S.E.A.N.).

Octavian Munteanu

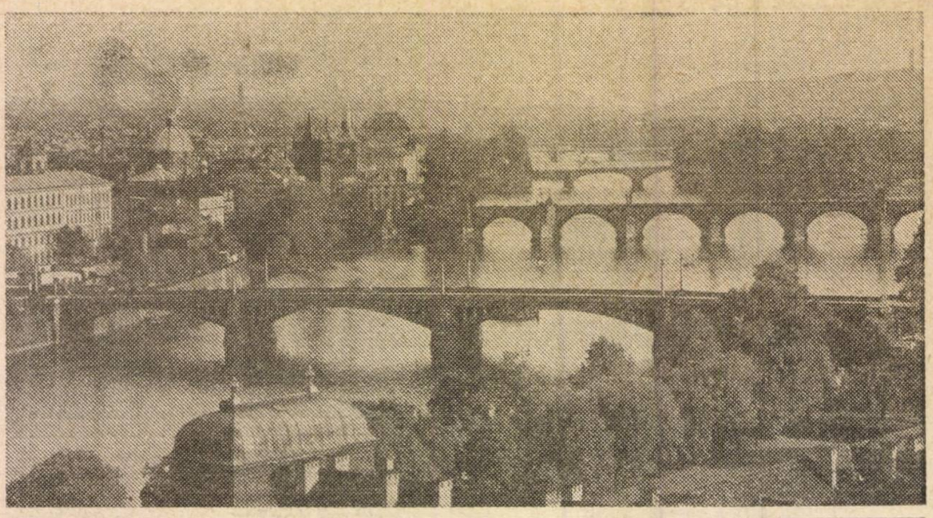

Ceea ce face acum din Praga un oraș aproape inimitabil este echilibrul armonios dintre trecutul multisecular și prezentul său socialist

REPORTAJ PE GLOB

Pentru ca Praga să fie și mai frumoasă

Constantin Prisăcaru

În curgerea lor dinspre sud spre nord, după ce s-au strecurat prin înalte porți de granit săpate în umerii puternici ai munților, apele Vltavei străbat o regiune mai puțin accidentată. Ajunse aici, se liniștesc, pregătindu-se să se amestece cu cele ale Elbei și să traverseze, pînă la vărsarea în Baltica, alte ținuturi la fel de încîntătoare. Pe aici, pe timpuri, erau praguri, ridicături care permiteau cărăușilor să treacă fără greutate riul dintr-o parte în cealaltă. De la ele, respectiv de la „prah", și-a luat orașul numele — Praha. Deasupra vechilor praguri se întinde acum oglinda argintie a apelor peste care omul modern a aruncat punți masive din metal și beton, înlesnind astfel trecerea de pe un mal pe celălalt.

Orașul a apărut și s-a dezvoltat de o parte și de alta a liniei curbe desenată de Vltava, pe șapte coline, pe numeroase povîrnișuri, în mici depresiuni — toate coborînd spre riu și toate adăugînd un plus de farmec orașului, considerat, din vremuri îndepărtate, unul dintre cele mai frumoase din această parte a continentului nostru. De la cota cea mai înaltă a oricărei coline, privirea poate cuprinde desfășurarea în spațiu a „orașului celor 100 de turnuri".

Ceea ce face acum din Praga un oraș aproape inimitabil este echilibrul armonios dintre trecutul multisecular și prezentul său socialist, în care bogata zestre arhitectonică, lăsată moștenire de atîtea generații se integrează organic în viața cotidiană a capitalei. În puține centre ale Europei s-a păstrat un asemenea ansamblu de monumente din toate vremurile ale căror urme trainice se pot regăsi

În jurul principalelor platforme industriale au prins contur și s-au dezvoltat noile cartiere ale orașului

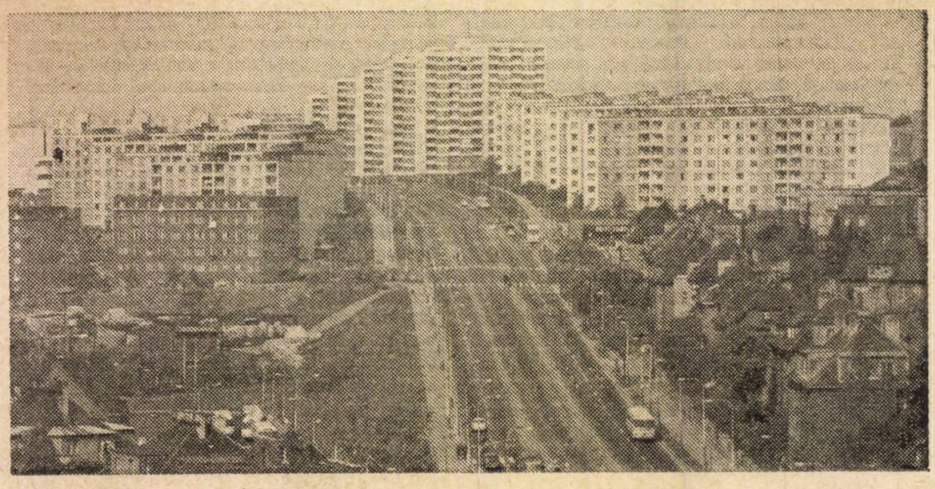

Cursul ascendent al relațiilor de colaborare româno — cehoslovace

Cehoslovacia prietenă a sărbătorit, în aceste zile de mai, împlinirea a 34 de ani de la eliberarea de sub ocupația fascistă. Alungarea — în ziua de 9 mai a anului 1945 — a ultimilor cotropitori hitleriști a deschis în fața poporului cehoslovac cîmp larg pentru înfăptuirea unor prefaceri structurale, politice și sociale.

Deveniți stăpîni ai propriilor destine, oamenii muncii cehi și slovaci, conduși de partidul comunist, și-au dedicat energiile creatoare, întreaga capacitate de muncă făuririi noii orînduiri sociale, progresului multilateral al țării. În anii socialismului, forțele de producție au cunoscut un puternic avînt, au fost create ramuri industriale noi și moderne, cuceririle tehnice și-au croit amplu făgaș în diferitele sectoare ale producției materiale. Succese de prestigiu au încununat eforturile depuse pentru promovarea învățămîntului și culturii, toate aceste realizări constituind un suport trainic pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale a populației.

Însuflețiți de sentimente prietenești, de caldă simpatie, oamenii muncii din România urmăresc cu interes rodnica activitate constructivă a poporului cehoslovac, dau o înaltă apreciere succeselor dobîndite în înfăptuirea obiectivelor stabilite de cel de-al XV-lea Congres al Partidului Comunist din Cehoslovacia.

Între România și Cehoslovacia există vechi și bogate relații de prietenie, făurite în lupta îndelungată dusă de popoarele celor două țări pentru împlinirea aspirațiilor comune de libertate și neatîrnare, de progres social. Aceste relații au fost puternic cimentate în anii celui de-al doilea război mondial, în focul marilor bătălii purtate de ostașii români, alături de ostașii sovietici — care au dus pe umerii lor greul războiului împotriva hitlerismului — și de formațiunile militare și partizanii cehi și slovaci.

Participînd cu un efectiv de 250 000 de oameni la operațiunile militare de pe teritoriul cehoslovac, armata română a dat un greu tribut de sînge — 65 000 de morți, răniți și dispăruți —, eliberînd peste 1 700 de localități. Lupta împotriva dușmanului comun a pecetluit pentru totdeauna prietenia dintre poporul român și poporul cehoslovac.

Instaurarea noii orînduiri sociale în cele două țări, unitatea țelurilor fundamentale și interesele comune ale luptei pentru socialism și comunism au ridicat pe o treaptă superioară relațiile de prietenie și colaborare româno-cehoslovace. Întemeiate pe principiile solidarității internaționale, ale independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești, aceste relații au devenit tot mai fructuoase, amplificîndu-se an de an, pe măsura sporirii potențialului economic și tehnico-științific al țărilor noastre.

Chezășia evoluției continuu ascendente a colaborării multilaterale româno-cehoslovace o constituie relațiile de prietenie și solidaritate dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Cehoslovacia. De o excepțională însemnătate pentru cursul pozitiv al raporturilor reciproce s-au dovedit întîlnirile și convorbirile dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Gustav Husak, înțelegerile intervenite și acțiunile convenite cu aceste prilejuri deschizînd noi și ample perspective conlucrării româno-cehoslovace, atît pe plan bilateral, cît și în sfera vieții internaționale.

în zeci de cetăți și castele, în cartiere întregi de locuințe, în atîtea clădiri de interes public.

Dintotdeauna, mîndria orașului și, în același timp, irezistibila lui atracție pentru vizitator a format-o costelul praghez — Praszky Hrad —, întruchipare în piatră a îndelungatei istorii a poporului ceh. De aici, de pe înălțimea stîncilor pe care se află complexul de castele, privirea cuprinde întreaga panoramă a orașului. Pe malul opus al Vltavei, spre sud, tot în vîrf de munte, celălalt simbol al istoriei vechi a țării — Vyšehrad. La răsărit irumpe, în toată măreția lui, monumentul eliberării — cu mausoleul luptătorilor care și-au dat viața pentru libertatea și independența patriei, considerat a fi simbolul orașului nou. În spațiul cuprins între aceste trei monumente-simbol sălășluiește Praga milenară, cu clădiri maiestuoase și opere de artă, născute din dragostea și pasiunea generațiilor apuse, și Praga de astăzi, Praga socialistă, Praga muncitoare.

Pentru că, înainte de orice, capitala Cehoslovaciei socialiste este o puternică citadelă a muncii, cel mai mare centru industrial al țării. În cele peste 100 de mari uzine și fabrici, reprezentînd toate ramurile industriale, se făuresc produse dintre cele mai variate — de la locomotive electrice pînă la parfumuri —, toate constituind, de mult, adevărate cărți de vizită ale talentului și hărniciei muncitorilor praghezi. În jurul principalelor platforme industriale, în anii socialismului au prins contur și s-au dezvoltat noile cartiere ale orașului, mărturie a grijii statului pentru cei care au făcut din producția materială inima care a întreținut vigoarea și prospețimea acestui mare și complex organism care este orașul.

Menținerea acelui armonios echilibru dintre bogata moștenire arhitectonică a trecutului și ceea ce se înalță acum, în anii socialismului, formează, în prezent, preocuparea de bază a edililor praghezi. De nouă ani, respectiv după Congresul al XIV-lea al P.C. din Cehoslovacia, Praga s-a transformat în cel mai mare șantier național. Planul general de dezvoltare, în perspectivă, a capitalei cehoslovace, supus discuției publice și, apoi, aprobat de organele superioare de partid și de stat, urmărește, în primul rînd, modernizarea sub toate aspectele a unităților industriale pragheze, impulsionarea activității pe șantierele de construcții de locuințe, modernizarea sistemului principal de comunicații orășenești, de aprovizionare cu apă și electricitate. Sînt prevăzute, de asemenea, înălțarea unor importante edificii culturale și publice, între care un mare Palat al culturii.

Pentru această vastă și diversificată activitate de reîntinerire a orașului de pe Vltava, actualul plan cincinal prevede fonduri de investiții de 60—61 miliarde coroane, ceea ce ar reveni pentru fiecare zi lucrătoare a anului, un volum de lucrări care totalizează 45—47 milioane coroane. Aceasta și explică de ce călătorul întîlnește acum la tot pasul schele, macarale, betoniere. În vechiul oraș (Stare Mesto), care reprezintă ceea ce are Praga mai specific și care, în același timp, formează partea centrală a capitalei, se modernizează cartiere întregi cu tot ceea ce se află în perimetrul lor — locuințe, clădiri publice, monumente arhitectonice, străzile, sistemul de alimentare cu apă și cu energie electrică, cel de canalizare. Continuă, în ritm accelerat, activitatea pe șantierele construcției de locuințe. În noile cartiere apărute după eliberarea țării se înalță noi și noi blocuri ce poartă pecetea timpurilor noi. În anii socialismului, constructorii praghezi au dat în folosință 160.200 locuințe, ceea ce reprezintă 35,6 la sută din fondul locativ total al orașului. Aceasta a oferit posibilitatea ca o jumătate de milion de praghezi să trăiască, acum, în locuințe realizate în ultimele trei decenii.

Amplele lucrări de modernizare și reîntinerire a Pragăi urmăresc să găsească rezolvări moderne și pentru una dintre cele mai acute probleme ale orașului — circulația. Pentru că, și în capitala Cehoslovaciei, timpurile moderne au dus, între altele, la explozia motorismului. Acum, la cinci praghezi revine un autoturism. Datorită îngustimii străzilor din partea veche a orașului — unele nu depășesc 2,5 metri —, în orele de vîrf ale circulației se înaintează cu o viteză ce nu depășește pe cea a pietonului. Specialiștii au calculat că, zilnic, pe străzile acestui oraș circulă circa 120.000 de mijloace de transport, iar, în perioada circulației intense, cifra urcă pînă la 180.000, reprezentînd o creștere de cel puțin 10 ori, în comparație cu perioada din timpul republicii burgheze. La toate acestea se adaugă și faptul că „Praga de aur" se află la intersecția unor importante trasee europene și că, de secole, ea reprezintă un punct turistic internațional deosebit de solicitat.

Pornind tocmai de la această realitate, planul de dezvoltare în perspectivă a orașului cuprinde lucrări îndrăznețe, menite să asigure descongestionarea centrului, paralel cu o circulație fluidă și modernă. Un loc de frunte între aceste măsuri îl deține metroul care, în final, respectiv în 1987, va măsura 90 km., din care o primă porțiune, lungă de 6,7 km, a fost dată circulației în 1974. Apoi, o modernă autostradă, aflată și ea în plină construcție, va permite traversarea capitalei în direcția nord-sud, trecînd prin centru. Această mare construcție, ce „pășește" adesea peste cartiere întregi, reprezintă, de fapt, o prelungire a autostrăzii Praga—Brno—Bratislava, și ea dată parțial în folosință.

Numărul mare de unități industriale, supraaglomerarea automobilistică au dus la apariția și extinderea unei alte mari probleme a orașului — poluarea. Dacă, în general, în marile aglomerări urbane se admite căderea pe 1 km², pe parcursul unui an, a 150 tone de praf industrial, Praga are, în schimb, perimetre industriale — cartierul Smichov, de exemplu, — unde măsurătorile arată că, anual, „plouă" cu 700 tone de impurități. Planul de modernizare și dezvoltare a capitalei include, și în această privință, un ansamblu de măsuri, unele radicale, cum ar fi scoaterea în afara perimetrului orașului a unor unități productive, de descongestionarea centrului de supraaglomerarea automobilistică. În aceste condiții, cele peste 10.000 hectare de grădini și parcuri ale Pragăi și 1.600 hectare de păduri cuprinse între granițele orașului își vor spori rolul binefăcător în purificarea aerului.

Așa cum spunea un apreciat poet ceh contemporan, dreptul pe care îl are Praga de a se numi „orașul de aur" nu revine numai alchimiștilor Evului Mediu, ci, înainte de toate, celor care au creat o asemenea imagine — muncitorilor, constructorilor, negustorilor, poeților, într-un cuvînt oamenilor muncii pe care-i întîlnești nu numai pe străzile Capitalei, ci pe întinsul întregii patrii pentru care Praga este o inimă neobosită.

DEZARMAREA — prioritate a priorităţilor (III)

De la negociere la acţiune

— şefi ai delegaţiilor participante la Comitetul de la Geneva răspund revistei noastre —

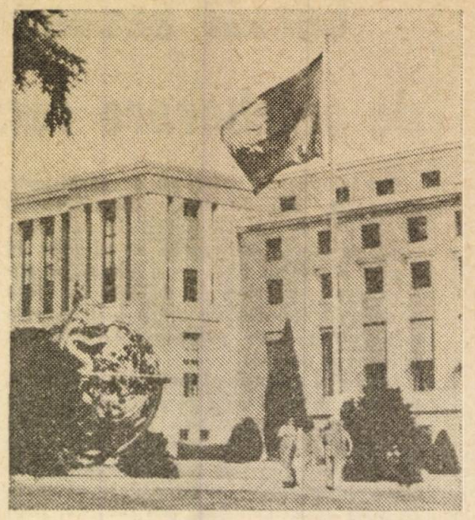

1 **Cum apreciaţi importanţa obiectivului general al dezarmării în ansamblul problemelor majore ale lumii contemporane ?**

2 **În ultima vreme, mai ales după sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U., a cîştigat teren ideea necesităţii unui nou mod de abordare a problematicii dezarmării. Cum concepeţi acest nou mod de abordare şi ce contribuţie îşi poate aduce noul Comitet pentru dezarmare ?**

3 **Care sînt, în opinia dumneavoastră, priorităţile unei strategii de ansamblu a dezarmării ? Ce rol acordaţi dimensiunii nucleare a dezarmării ?**

4 **Ce s-a făcut şi ce trebuie făcut, în continuare, pentru asigurarea creşterii eficienţei şi a rolului forurilor de negociere în realizarea unui program concret de dezarmare ? Cum apreciaţi efortul de democratizare a negocierilor de dezarmare ?**

5 **Cunoaşteţi poziţia României, propunerile şi sugestiile ţării noastre pentru accelerarea procesului de dezarmare. Ce similitudini sau poziţii comune remarcaţi între ţara dumneavoastră şi România în eforturile pentru plasarea problemei dezarmării pe terenul măsurilor concrete ?**

6 **Care ar fi, după părerea dumneavoastră, rezultatele obţinute pînă acum de sesiunea actuală a Comitetului pentru dezarmare şi în ce direcţii anume trebuie să se îndrepte eforturile ?**

Ruben Carpio Castillo

reprezentantul permanent al Venezuelei pe lîngă Oficiul Naţiunilor Unite din New York, şeful delegaţiei Venezuelei

1. Conform Cartei Naţiunilor Unite, Organizaţia mondială îndeplineşte un rol central şi deţine principala responsabilitate în sfera dezarmării. Acţiunea Naţiunilor Unite în acest domeniu constituie nucleul fundamental al tuturor eforturilor care se realizează pe scară internaţională pentru a se ajunge la obiectivul securităţii, ca element inseparabil al păcii.

2. Eforturile realizate pînă acum pentru a opri sau limita cursa înarmărilor s-au soldat cu foarte puţine rezultate. Acest eşec nu înseamnă, fără îndoială, că trebuie să renunţăm la a insista, în continuare, asupra necesităţii de a pune capăt cursei înarmărilor. Asemenea eforturi, departe de a slăbi, au primit un nou impuls datorită desfăşurării, în luna mai anul trecut, a primei sesiuni speciale a Naţiunilor Unite consacrată dezarmării. Rezultatul deliberărilor acestei reuniuni au fost un examen şi o evaluare a situaţiei internaţionale în lumina necesităţii de a se obţine progrese substanţiale în sfera dezarmării, precum şi un examen al rolului Organizaţiei mondiale în acest domeniu. Transformările introduse în structura organică a Naţiunilor Unite, privind acţiunile în favoarea dezarmării, constituie o parte a noii modalităţi de abordare a acestei problematici. De asemenea, ele corespund noii modalităţi introduse de programul de acţiune trasat de sesiunea specială, care a definit obiectivele ce trebuie urmărite pentru a se atinge ţelul final al dezarmării generale şi complete. Principala contribuţie pe care o poate aduce Comitetul pentru dezarmare în noua sa versiune — cu o reprezentare geografică mai amplă, cu proceduri mai democratice şi cu funcţia specifică de organ negociator — se găseşte, în mod fundamental, în rolul său de a crea condiţiile adecvate pentru a obliga, pentru a impune ca principalele puteri militare, atît nucleare, cît şi nenucleare, să accepte punerea în practică a unor măsuri specifice de dezarmare. Ţările membre ale Comitetului pentru dezarmare care nu aparţin categoriei de „puteri militare", oricare ar fi poziţiile lor ideologice, trebuie să-şi unească eforturile pentru a determina „puterile militare" să accepte trecerea la negocierea căilor care să contribuie efectiv la a pune capăt cursei înarmărilor.

3. Priorităţile unei strategii globale a dezarmării au fost stabilite de Adunarea Generală, iar ţara mea le sprijină necondiţionat. Aceste priorităţi vor fi, în mod sigur, reiterate şi reîntărite de programul cuprinzător de dezarmare care va fi examinat de a doua sesiune specială a Adunării Generale a O.N.U., ce va fi convocată în 1982. În cadrul acestei strategii globale, dimensiunea nucleară ocupă, fără îndoială, prioritatea maximă. Numai gîndul că, astăzi, capacitatea nucleară acumulată este suficientă pentru a distruge planeta pe care trăim este un fapt care, prin el însuşi, demonstrează necesitatea imperioasă de a se concentra toate eforturile, ale tuturor naţiunilor, pentru a elimina această ameninţare care umbreşte viitorul umanităţii.

4. Principala exigenţă pentru creşterea eficacităţii şi rolului forurilor de negociere, pentru reuşita unui program concret de dezarmare, este voinţa politică. Voinţa politică a „puterilor militare" şi, înainte de toate, voinţa politică a puterilor nucleare. Acest element a lipsit pînă acum ; absenţa sa a împiedicat obţinerea unor progrese reale în negocierile asupra dezarmării.

În ce priveşte efortul de democratizare a negocierilor de dezarmare, consider că noua compoziţie şi noile reguli de procedură introduse în Comitetul pentru dezarmare corespund aspiraţiilor tuturor ţărilor care, asemenea Venezuelei, au fost pînă acum obligate la rolul de simpli spectatori. Cum am spus şi mai înainte, democratizarea negocierilor de dezarmare ar trebui să servească la obligarea „puterilor militare" de a trece la negocierea unor măsuri concrete şi efective de dezarmare.

5. Delegaţia mea a ascultat cu mult interes intervenţia reprezentantului guvernului român la sesiunea Comitetului pentru dezarmare. Punctele de vedere expuse de el coincid cu ale tuturor ţărilor care, aşa cum este ţara mea, sînt interesate, în mod sincer, de cauza dezarmării. Venezuela împărtăşeşte cu România criteriul potrivit căruia problema dezarmării trebuie să fie astfel abordată încît să permită adoptarea unor măsuri practice şi efective.

6. Rezultatele obţinute pînă acum la sesiunea actuală a Comitetului pentru dezarmare pot părea limitate unui observator din afară. Comitetul se reuneşte de aproape două luni şi jumătate şi abia a putut perfecta regulile sale de procedură, iar acum se confruntă cu elaborarea agen-

• „Principala exigență pentru creșterea eficacității: voința politică"

• „Noua compoziție și noile reguli de procedură ale Comitetului corespund aspirațiilor tuturor țărilor"

dei și a programului de lucru. Dacă se are în vedere că aceste două aspecte sînt fundamentale pentru lucrările viitoare ale Comitetului și că ele sînt cele care vor determina orientarea și ritmul pe care Comitetul va trebui să le urmeze pentru realizarea obiectivelor sale substanțiale, se poate înțelege de ce le-a fost acordat atît timp. Probabil că, după adoptarea agendei și a programului de lucru, va rămîne puțin timp pentru atacarea negocierii aspectelor de fond. Cu toate acestea, Venezuela, împreună cu alte țări și, desigur, cu România, are încredere în faptul că, în curînd Comitetul va putea începe negocierea unui proiect de convenție asupra armelor chimice. Este o temă căreia sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. i-a acordat o prioritate maximă. Este tema care s-ar putea considera că a atins cel mai înalt grad de maturitate, motiv pentru care nu se justifică întîrzierea încheierii unei convenții internaționale. Problema armelor chimice este, pe lîngă aceasta, una prin care se poate proba voința politică a marilor puteri, acum, cînd tema a fost amplu discutată și analizată, și în legătură cu care există propuneri concrete provenind din toate sectoarele și căreia cele două supraputeri i-au dedicat ani mulți de negocieri la nivel bilateral.

O altă direcție în care Comitetul pentru dezarmare ar trebui să-și îndrepte eforturile în viitorul imediat, și care ar trebui cuprinsă în cursul celei de-a doua runde a sesiunii din acest an, ar fi negocierea unui Tratat de interzicere totală a experiențelor nucleare, tratat căruia Adunarea Generală i-a acordat, de asemenea, o mare prioritate și pentru care, între Uniunea Sovietică, Statele Unite și Anglia, se desfășoară negocieri de mai multă vreme.

Philippe Berg

membru al serviciului de dezarmare și controlul armelor din Ministerul Afacerilor Externe al Belgiei, membru al delegației belgiene

1. Belgia a fost întotdeauna partizana unei abordări a relațiilor internaționale pe baza dreptului. Ea a dorit întotdeauna ca relațiile internaționale să fie fondate pe un ansamblu de norme. În nici un caz, forța și violența nu pot constitui, după opinia ei, un mod de a rezolva problemele. Cred că sîntem îndreptățiți să vorbim astfel și pentru că istoria ne învață că Belgia a servit de cîmp de luptă nu o singură dată — iar aceasta împotriva voinței ei — și este de la sine înțeles că, pentru țara mea, orice abordare, orice discuție asupra problemei dezarmării dobîndește un caracter prioritar, în măsura în care scopul căutat este de a se ajunge la un nivel mai scăzut de înarmare, menținînd preocupările de securitate proprii fiecăruia. De aceea, nu se poate nega că, pentru noi, problemele dezarmării sînt dintre cele mai importante ale lumii contemporane. În acest spirit, noi am făcut propunerea de dezarmare regională, inițiativă despre care vă voi vorbi mai pe urmă.

2. Am fost, efectiv, întotdeauna de părere că dezarmarea ar trebui considerată o problemă a tuturor și nu a unui număr restrîns de state. Situația actuală, rezultată din sesiunea specială a Adunării Generale, corespunde, desigur, și dorinței noastre. Credem că echilibrul atins prin Documentul final al sesiunii speciale — prin care avem, pe de o parte, un organ deliberativ, care va fi Comisia de dezarmare a Națiunilor Unite, la New York, deschisă tuturor statelor membre ; și, pe de altă parte, un organ de negociere, care, datorită necesităților, va fi format dintr-un număr mai restrîns de state, și anume Comitetul pentru dezarmare cu sediul la Geneva — deci, acest echilibru, această nouă viziune, și organizare corespund, fără îndoială, punctelor de vedere ale Belgiei.

Pe de altă parte — și aceasta este al doilea punct important — am fost întotdeauna de părere că formula care a precedat Comitetul pentru dezarmare (C.C.D.) era îngreunată de o dificultate fundamentală, anume că nu exista un mecanism stabilit dinainte care să prevadă un schimb de vederi între statele care făceau parte și cele care nu aparțineau acestui organism. Cu alte cuvinte, exista impresia unei lipse de contact, a unei închideri ermetice, între statele aflate în cadrul C.C.D. și cele aflate în afara lui.

• „Dezarmarea — o problemă a tuturor"

• „Utilizarea maximă a forurilor de negociere existente — o necesitate"

În consecință, noi am susținut ideea că această situație nu este democratică și că trebuie neapărat să organizăm schimbări fundamentale în cadrul Comitetului, pentru a se putea deschide ușa. În acest sens, delegația belgiană a fost fericită să vadă că Documentul final al sesiunii speciale a prevăzut revizuirea compoziției Comitetului pentru dezarmare. Faptul este important și oferă motive de satisfacții.

3. După opinia noastră, este evident că problematica dezarmării nucleare este foarte importantă, dar este de la sine înțeles că, în optica noastră, dezarmarea convențională este la fel de importantă. Am apărat întotdeauna punctul de vedere potrivit căruia ar trebui să existe un paralelism între dezarmarea nucleară și dezarmarea convențională. Aceasta, întrucît ni se pare că a voi să te ocupi doar de un aspect, fără a te ocupa și de celălalt ar putea crea un risc de destabilizare. Lumea în care trăim cunoaște diferite echilibre, iar ele trebuie realizate cu atenție. A dori să înfăptuiești dezarmarea doar într-un sector, fără a intra și în celălalt — ni se pare o poziție dificil de susținut. De aceea, în opinia noastră, există un paralelism necesar : dezarmare nucleară, de o parte — dezarmare convențională, de cealaltă. Cu atît mai mult cu cît trebuie remarcat că, la ora actuală, există din ce în ce mai multe arme care nu sînt nucleare, dar extrem de ucigătoare, spre exemplu armele chimice. Armele chimice nu sînt nici nucleare, nu acționează nici prin raze ionizante, dar au o putere de distrugere extrem de mare.

4. În general, Belgia susține utilizarea maximă a forurilor de negociere existente. Nu sîntem de părere că crearea unor noi foruri ar fi, în mod automat, o garanție pentru progres sau pentru o mai solidă reușită în domeniul dezarmării. Totuși, este de la sine înțeles că, în anumite domenii avînd un aspect regional, s-ar putea foarte bine concepe crearea unor foruri care să se preocupe de problemele care au un impact geografic specific. Pot, spre exemplu, cita, în acest sens, negocierile M.B.F.R. de la Viena. (privind reducerea trupelor și înarmărilor în Europa centrală — n.n.).

5. Plecînd de la ultima idee din răspunsul anterior — adică negocierile M.B.F.R. —, putem găsi anumite puncte comune și anumite idei susținute de România — mai ales în domeniul propunerilor vizînd punerea în practică a unor măsuri capabile să întărească încrederea — precum și o problemă foarte importantă pentru Belgia : abordarea regională. Belgia, după cum știți, a depus un proiect, la Națiunile Unite, vizînd elaborarea și punerea în practică a unui studiu al posibilităților de apropiere regională. Am fost foarte fericiți să vedem că România a sprijinit această propunere, sprijin pe care l-a materializat printr-un vot pozitiv. Noi apreciem că, în general, diferitele situații existente în lume fac foarte dificile, în anumite cazuri, soluții globale ; pe de altă parte, situația din Europa nu se aseamănă cu cea pe care o cunosc Africa, Asia sau America Latină. Dorim să fie studiate anumite ansambluri de reguli, să fie mai exact făcut inventarul unor ansambluri de reguli care să se afle la dispoziția unor state constituind zone omogene din punct de vedere strategic și care ar vrea să reducă, între ele, înarmarea, păstrîndu-și gradul de securitate nediminuat. În acest cadru, măsurile capabile să suscite încrederea — „balanced building measures" — sînt, efectiv, un instrument care ar putea juca un rol important. În acest domeniu, apreciem că există puncte comune cu anumite propuneri ale României.

6. Belgia este de părere că, pînă în prezent, lucrările Comitetului de dezarmare s-au desfășurat într-o ambianță și o atmosferă pozitivă. Există, se înțelege, dificultăți inerente în acest domeniu, dificultăți pe care toată lumea le cunoaște. Dar, pînă acum, am desprins o dorință, din partea ansamblului țărilor participante — fie că e vorba de ceea ce, de regulă, numim superputeri, fie că e vorba de ceea ce se cheamă țările puternice din punct de vedere militar, fie din partea celorlalte ; am constatat, deci, o dorință de orientare spre o soluționare pozitivă a problemelor, ținînd cont de ceea ce, în mod realist, se

poate spera. Pe de altă parte, sîntem satisfăcuți de a vedea că Franța și-a reluat locul în cadrul acestui nou organism și, în calitatea ei de putere nucleară, vrea să-și îndeplinească rolul ce-i revine. Sperăm, pe de altă parte, că R.P. Chineză va participa și ea.

În ceea ce privește desfășurarea lucrărilor pînă în prezent, ni se pare că, deși Comitetul nu are la activ decît două luni de întruniri, a reușit să adopte un regulament interior care, în orice organ multilateral, este un lucru deosebit de important și că, în plus, se află pe punctul de a adopta o agendă și un program de lucru.

Pentru cei care nu ar fi, eventual, familiarizați cu asemenea chestiuni ale dezarmării, toate acestea ar putea apărea drept cîștiguri relativ limitate. Dar, dacă se cunoaște, în fond, complexitatea problemei dezarmării, atunci ne putem da seama că nu avem motive să fim nemulțumiți de rezultate și că, dacă Comitetul de dezarmare își va continua lucrările în felul în care le-a dus pînă acum, îmi pare că ne aflăm pe calea cea bună.

I. B. Fonseka

ambasador permanent al Republicii Sri Lanka la Geneva, șeful delegației

Răspuns la întrebările 1 și 3

În ciuda enormului timp cheltuit în încercarea de a obține un progres oarecare, în ciuda abordării subiectului nu numai în cadrul Națiunilor Unite, dar și în afara lor, în special de către organizațiile neguvernamentale, dezarmarea rămîne una din cele mai mari priorități ale comunității internaționale. Dar, între toate problemele care alcătuiesc sfera largă a dezarmării, dezarmarea nucleară are, în mod evident, cea mai mare prioritate; faptul a fost subliniat și de sesiunea specială a Adunării Generale.

În ce privește Comitetul pentru dezarmare, opiniile sînt împărțite asupra acestei chestiuni. În mod constant, ne confruntăm cu concepțiile de bloc, cu modul în care este abordată problema nucleară, prin prisma lor și, în acest sens, se constată, din partea unora, o împotrivire în a se angaja în direcția dezarmării nucleare. Deși, în general, sîntem de acord că prioritatea cea mai urgentă o deține dezarmarea nucleară, această opinie nu se regăsește pe deplin atunci cînd se vorbește efectiv despre priorități — cel puțin în ceea ce-i privește pe unii. Majoritatea țărilor mici și mijlocii reprezentate în Comitet acordă problemei cea mai mare importanță și consideră că ar trebui trecut cel puțin la abordarea ei preliminară.

Răspuns la întrebările 2 și 4

După sesiunea specială asupra dezarmării, din anul trecut, dispunem acum de ceea ce este numit Documentul final asupra dezarmării. În opinia mea, una din schimbările majore — consecință a acelei sesiuni speciale — constă în reforma mecanismului dezarmării. În aceasta, aș include, mai întîi, revigorarea sau restabilirea Comisiei dezarmării a Națiunilor Unite. Această comisie, după cum știți, este, înainte de toate, un organ deliberativ al Națiunilor Unite, cu scopul de a determina O.N.U. să acorde dezarmării o mai mare atenție decît pe timpul primului Comitet al dezarmării. Se știe că acest comitet politic al Adunării Generale va acorda aproape întreg timpul său problemei dezarmării.

Dar, la Națiunile Unite, majoritatea delegațiilor sînt preocupate de atît de multe alte probleme, iar numeroase delegații, mai ales cele mici, trebuie să-și împartă eforturile între primul comitet și alte comitete, încît în cele din urmă dezbaterile din primul comitet suferă. Prin stabilirea Comisiei dezarmării — ca un organ deliberativ, care se va întruni cel puțin pentru o lună, în fiecare an, în afara perioadei sesiunii Adunării Generale — toate sau cele mai multe delegații pot acorda subiectului dezarmării o mai mare atenție. Comisia însăși face parte din efortul de democratizare a întregii arii a dezarmării. Este un organ la care toate țările pot participa, indiferent de mărime, putere militară, în care pot juca un rol activ în domeniul dezarmării. Iar recomandările Comisiei pentru dezarmare vor fi transmise Adunării Generale, la sesiunile acesteia, încît și mai multe state vor putea să gîndească asupra dezarmării, își vor putea exprima recomandările lor, care ar urma să fie, apoi, supuse Comitetului pentru dezarmare, acesta fiind un organ de negociere.

În ceea ce privește acest organ de negociere, aș spune că una din reușitele sesiunii speciale a fost reorganizarea lui. Unor țări nu le place să-l privească drept un nou organ. Dar, dincolo de această opinie — dacă este o continuare a vechiului organ, sau dacă este unul nou —, important e că acest Comitet a început să aibă o nouă viziune asupra unei importante probleme, cum este negocierea asupra dezarmării.

Altă tentativă — care sperăm că va avea succes — este de a face mai democratică și negocierea asupra dezarmării. Dacă așa va fi, rămîne de văzut. Ceea ce s-a întîmplat pînă acum se știe. Comitetul pentru dezarmare și-a sporit numărul membrilor, ținînd cont de repartizarea geografică și de ceea ce a fost descris drept „echilibru" între blocuri și arii de interese. Din punctul de vedere al țării mele, ceea ce e important constă în atenția mai mare acordată, acum, contribuției pe care țările ce nu aparțin unor blocuri militare o pot aduce la procesul dezarmării. Dacă punctele noastre de vedere vor fi mai atent ascultate, rămîne de văzut; aceasta este o altă problemă. Oricum, ele au fost recunoscute.

Un alt aspect important al reformei Comitetului pentru dezarmare este înlăturarea permanenței copreședinției. În locul copreședinției superputerilor, dispunem acum de un sistem de rotație lunară la președință, pentru toți cei 40 de membri. R. P. Chineză nu participă acum, dar cînd ea se va decide să participe, atunci și această țară va putea conduce, la rîndul ei, timp de o lună, lucrările Comitetului. Problema rotației președinției o considerăm și ca o recunoaștere a importanței egalității tuturor membrilor din acest Comitet al dezarmării. Acum, pare limpede pentru toate țările că dezarmarea nu mai este o problemă exclusivă a superputerilor. De aceea, nu consider deloc problema președinției o simplă formalitate. Sînt sigur că este mai mult decît o formalitate, pentru că procedura rotației dă posibilitate tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor, să aibă o anumită influență în mersul lucrărilor Comitetului pentru dezarmare.

Răspuns la întrebările 5 și 6

România joacă în Comitetul pentru dezarmare — și trebuie să spun, de la început, că, și mai înainte, în timpul sesiunii speciale, a procedat la fel — un rol foarte semnificativ. La sesiunea specială, România a fost prezentă nu numai la ședințele plenare, dar și în toate grupurile de lucru, exprimîndu-și clar punctele sale de vedere.

Apreciez că există multe similitudini între punctele de vedere ale României și ale țărilor nealiniate. În timpul sesiunii speciale, am colaborat mult cu delegația română, iar această colaborare continuă și acum, în noul organ de negociere. După cum știți, Comitetul este împărțit în trei grupe: țările socialiste, țările occidentale și țările neutre; mai există și grupul nealiniat al celor 21. În cadrul acestui ultim grup, România a votat, împreună cu noi, și a participat activ la unele din dezbaterile sale. Trebuie să spun că apreciem poziția României ca avînd foarte multe elemente comune cu acest grup.

În ultimele luni au fost discutate regulile de procedură. Fostul Comitet — știți asta — nu avea nici un fel de reguli de procedură. Nouă ne-a trebuit o lună ca să le stabilim. Unii spun că, pentru aceasta, s-a acordat prea mult timp, dar aceste reguli sînt foarte importante, pentru că numai după aceea pot fi identificate punctele de vedere ale țărilor și grupelor de țări. În această chestiune a regulilor de procedură, trebuie să spun că poziția României a fost aproape identică, dacă nu chiar identică, cu a grupului celor 21. Țara dumneavoastră consideră că problema dezarmării nu trebuie să mai rămînă o problemă exclusivă a cîtorva mari puteri sau a unor grupări de puteri mai mici, ci trebuie abordată în mod democratic. Aceeași poziție o întîlnim și acum, în timpul dezbaterii agendei de lucru a Comitetului. Chiar și în această chestiune, poziția României este foarte apropiată, dacă nu chiar identică, cu a membrilor grupului celor 21.

- *„Negocierile de dezarmare trebuie să devină mai democratice"*
- *Rotația președinției — o recunoaștere a importanței egalității tuturor membrilor"*
- *„România joacă un rol foarte semnificativ în Comitetul pentru dezarmare"*

Anchetă realizată la Geneva de Stelian Țurlea

Parlamentele și problemele păcii

La Sesiunea de primăvară a Uniunii interparlamentare de la Praga, au participat delegații din 75 de țări, printre care și delegația Grupului parlamentar român, precum și reprezentanți ai O.N.U. și ai altor organizații internaționale. Lucrările sesiunii s-au desfășurat în cadrul celor cinci comisii de specialitate — însărcinate cu elaborarea proiectelor de rezoluții care vor fi supuse spre adoptare organului suprem al Uniunii, respectiv Conferința interparlamentară, care se va desfășura în toamna acestui an la Caracas —, precum și în cadrul Consiliului interparlamentar, principalul organ în perioada dintre conferințe. A avut loc, de asemenea, o reuniune a grupurilor parlamentare din țările europene, Canada și S.U.A.

George Petricu

Prin glasul deputaților și senatorilor reprezentînd opinia publică de pe toate continentele, din țări cu sisteme social-politice și ideologii diferite, în sălile conferinței s-a făcut puternic auzită voința tuturor popoarelor iubitoare de pace de a-și făuri o viață liberă și demnă, cerința lor legitimă de a se acționa cu fermitate și fără încetare în vederea edificării unei lumi a colaborării și înțelegerii.

Pornind de la concepția președintelui Nicolae Ceaușescu cu privire la răspunderile care revin parlamentelor și parlamentarilor în soluționarea problemelor complexe ale vieții internaționale, delegația română a prezentat pe larg poziția țării noastre față de chestiunile aflate pe ordinea de zi, subliniind activitatea intensă și rodnică a șefului statului român pentru instaurarea unui climat de pace și colaborare în lume.

Dezbaterile privind problema dezarmării — care a stat, și de această dată, în centrul dezbaterilor, ea fiind, practic, abordată nu numai în Comisia politică, ci și în cadrul celorlalte secțiuni — au constituit o relevantă manifestare a înaltei preocupări cu care este privită situația existentă pe planul cursei înarmărilor. În mod pregnant a fost evidențiată cerința țărilor mici și mijlocii, a țărilor în curs de dezvoltare și nealiniate, de a se trece la măsuri urgente și concrete pentru aplicarea hotărîrilor Sesiunii speciale a O.N.U., consacrată dezarmării, formulîndu-se numeroase propuneri privind creșterea rolului Uniunii interparlamentare, a parlamentelor și parlamentarilor la edificarea unei lumi fără arme și fără războaie, accentuîndu-se prioritatea care trebuie acordată măsurilor în domeniul dezarmării nucleare.

Larga audiență internațională de care se bucură propunerile și inițiativele întreprinse de România socialistă pe linia stopării cursei înarmărilor, declanșării unui ansamblu de măsuri efective de dezarmare, conceput ca o parte inseparabilă a procesului de îmbunătățire a climatului politic internațional, a fost reflectată de includerea în documentul elaborat a unor prevederi de o deosebită importanță. Astfel, subliniindu-se că armele nucleare reprezintă cel mai mare pericol pentru umanitate, parlamentele și guvernele sînt insistent chemate să manifeste voință politică pentru trecerea la măsuri urgente de reducere progresivă și echilibrată a stocurilor de arme nucleare, de interzicere a folosirii acestora, pînă la eliminarea lor completă ; asumarea de angajamente de către țările posesoare de arme nucleare de a nu recurge sub nici o formă, în nici o împrejurare și sub nici un pretext, la folosirea armelor nucleare împotriva statelor care nu dispun de astfel de arme ; asigurarea accesului nediscriminatoriu al tuturor țărilor la utilizarea energiei atomice și a tehnologiei nucleare în scopuri pașnice ; sprijinirea susținută a desfășurării cu succes a negocierilor din Comitetul de dezarmare, garantîndu-se dreptul tuturor țărilor de a participa la lucrările acestuia și a organismelor sale, ca state suverane și independente, indiferent de apartenența la blocuri militare, în condiții de deplină egalitate ; necesitatea adoptării de măsuri practice de reducere a bugetelor militare, a efectivelor militare și a armamentelor.

O deosebită semnificație o are adoptarea prin consens a propunerii făcute de delegația română, privind necesitatea soluționării exclusiv pe cale politică a tuturor diferendelor și consacrarea în acorduri internaționale, cu forță juridică obligatorie, a angajamentului tuturor țărilor de a nu recurge, în nici un caz și în nici o împrejurare, la acțiuni armate împotriva altor state. În document sînt relevate consecințele grave ale cursei înarmărilor pe plan european și este subliniată importanța asigurării pregătirii și încheierii cu succes a reuniunii de la Madrid, din 1980. Participanții și-au exprimat deplinul acord față de convocarea celei de-a doua Sesiuni speciale a O.N.U., consacrată dezarmării, din 1982, adresînd chemarea tuturor guvernelor de a acorda o atenție cu totul specială problemelor armelor nucleare.

Sesiunea de primăvară a Uniunii interparlamentare

Problema securității europene a făcut obiectul discuțiilor unei reuniuni speciale a grupurilor parlamentare din țările europene, Canada și S.U.A., care au procedat la un schimb de informații privind acțiunile întreprinse de grupurile naționale în vederea aplicării hotărîrilor adoptate la Conferința interparlamentară de la Viena, din 1978. A rezultat că, în această perioadă, s-a înregistrat o intensificare a contactelor parlamentare între țările participante la Conferința general-europeană, că au fost întreprinse diferite inițiative în scopul sprijinirii procesului de instaurare a unui climat de pace și înțelegere pe continent. În acest context, președintele Consiliului interparlamentar a subliniat semnificația „Apelului Marii Adunări Naționale adresat parlamentelor și guvernelor tuturor statelor, tuturor popoarelor lumii". Delegația română a menționat importanța pe care o are participarea activă a parlamentelor la crearea climatului favorabil pentru pregătirea temeinică a reuniunii, din 1980, astfel încît aceasta să ducă la adoptarea de măsuri concrete de dezvoltare a colaborării economice, tehnico-științifice și culturale, și mai ales la adoptarea de măsuri de dezangajare militară și dezarmare, fără de care nu este posibilă o securitate reală pe continent. La propunerea unor delegații, printre care și delegația română, s-a adoptat prin consens hotărîrea privind organizarea celei de-a IV-a Conferințe parlamentare pe problemele securității și cooperării în Europa, care să aibă loc înaintea reuniunii de la Madrid.

Într-un moment în care întreaga omenire progresistă și democratică se pronunță cu hotărîre pentru eradicarea oricăror forme de colonialism și neocolonialism, cînd evenimentele care au loc în Africa australă trezesc îngrijorare crescîndă în întreaga lume, dezbaterile privind aplicarea hotărîrilor O.N.U. în domeniul decolonizării au prilejuit condamnarea severă a politicii de rasism și apartheid, a regimurilor de la Pretoria și Salisbury, a acțiunilor agresive întreprinse de acestea împotriva tinerelor state independente, pentru înăbușirea luptei de eliberare națională a popoarelor namibian și zimbabwe. Reafirmînd sprijinul lor pentru dreptul la autodeterminare al popoarelor care se află sub dominație colonială, dreptul acestora de a folosi toate mijloacele de luptă necesare pentru obținerea independenței, participanții s-au pronunțat pentru acordarea unui sprijin sporit și multilateral mișcărilor de eliberare națională și pentru a se înceta orice asistență destinată regimurilor rasiste. În intervenția sa, reprezentantul român, subliniind poziția de solidaritate militantă a României cu tinerele state independente, cu mișcările de eliberare națională, a relevat semnificația recentei vizite a președintelui Nicolae Ceaușescu pe continentul african, consecvența cu care țara noastră susține dreptul popoarelor la o viață liberă, demnă și independentă.

Importanța promovării înțelegerii, cooperării și păcii internaționale în domeniile educației, informațiilor și comunicațiilor a făcut obiectul unei preocupări deosebite din partea a numeroase delegații, care au arătat că acțiunile întreprinse în acest scop trebuie să servească întăririi prieteniei și conlucrării dintre popoare, facilitînd largi schimburi ale valorilor spirituale. Acestea — cum se arată în mod expres în rezoluție — trebuie să se întemeieze pe respectarea suveranității statelor, fără nici un amestec în treburile lor interne.

În Anul internațional al copilului, parlamentarii reuniți la Praga au luat în discuție multiplele aspecte ale creșterii și educării tinerei generații, insistînd asupra măsurilor de ordin legislativ care să permită combaterea unor grave fenomene care afectează dezvoltarea generației de mîine, să faciliteze educarea acesteia în spiritul înaltelor idealuri ale păcii și prieteniei. La propunerea delegației române, în rezoluție s-a inclus o prevedere prin care parlamentele sînt chemate să acționeze pentru adoptarea de măsuri urgente de reducere a cheltuielilor militare, astfel, ca o parte din sumele eliberate să fie destinate unor programe de îmbunătățire a condițiilor de trai ale mamei, copilului și tineretului, cu prioritate în țările în curs de dezvoltare.

În problemele dreptului spațial, participanții s-au pronunțat pentru urgentarea elaborării unor norme precise în acest domeniu, cu luarea în considerație a intereselor tuturor țărilor.

1000+1

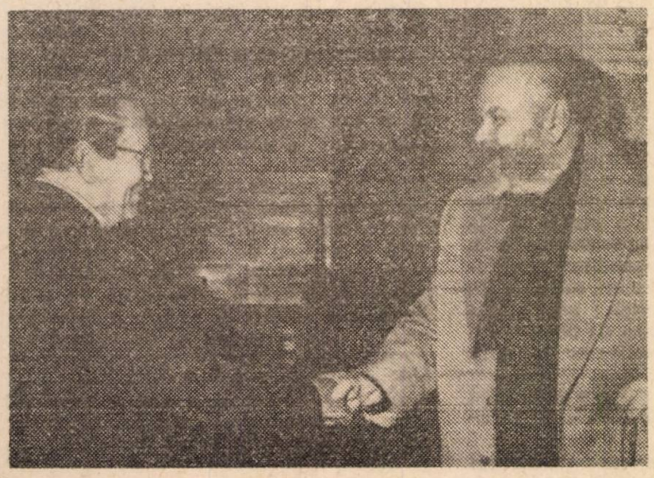

Președintele Tito s-a întîlnit, la reședința sa din Brdo Kod Kranja, cu celebrul cineast Orson Welles, aflat în Iugoslavia cu prilejul unor filmări

Rosalynn Carter, soția președintelui Statelor Unite ale Americii, s-a aflat, în aceste zile, la Geneva și Roma. La Geneva, doamna Carter a participat la Conferința Organizației Mondiale a Sănătății, unde a prezentat raportul comisiei prezidențiale asupra maladiilor mentale. (Rosalynn Carter este președinta de onoare a acestei comisii). La Roma, soția președintelui Carter s-a întîlnit cu președintele Italiei, Sandro Pertini. În imagine — pe aeroportul din Geneva

Alegeri

Consiliul Militar Suprem al Ghanei a dat publicității decretul privind modul de desfășurare a alegerilor prezidențiale de la 18 iunie. Potrivit decretului, va fi ales ca președinte al țării candidatul care va întruni cel puțin 50 la sută din voturile electoratului. În cazul cînd nici unul din candidați nu va întruni acest procentaj, vor fi organizate noi alegeri la care vor participa doi candidați desemnați de parlament. Dacă nici în cel de-al doilea tur de scrutin nu va fi ales nici unul din candidați, președintele va fi ales prin vot secret în Parlament.

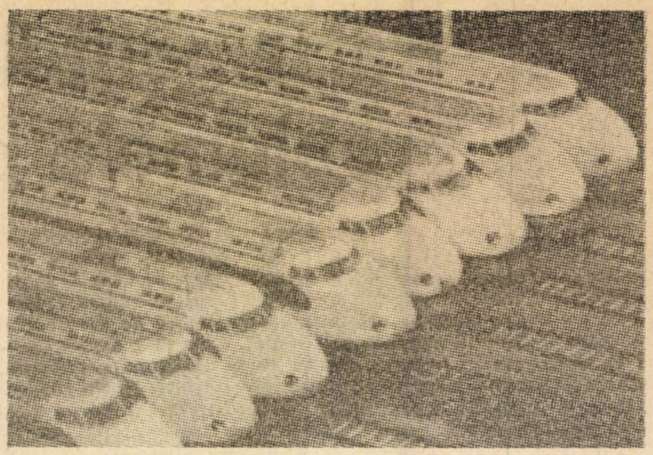

Trenuri expres, capabile să circule cu 190 km/h, imobilizate cîteva zile la peroanele gării Tokio de acțiunile greviste ale feroviarilor japonezi

Premieră

Margareth Thatcher, 53 de ani, este prima femeie din Europa aleasă ca șef de guvern. Înaintea ei, în lume au mai fost alese, în această funcție, alte trei femei: prima, și cea mai tînără femeie-premier, a fost Sirimavo Bandaranaike, numită șef de guvern în Sri Lanka la vîrsta de 44 de ani, la 21 iulie 1960; Indira Ghandi (India) avea 49 de ani cînd a preluat conducerea guvernului țării sale, în ianuarie 1966, iar Golda Meir împlinise 71 de ani (în februarie 1969) cînd a devenit șefă a cabinetului israelian. Predecesoarele doamnei Thatcher și-au păstrat funcția după cum urmează: Sirimavo Bandaranaike — 12 ani (1960–1965 și 1970–1977); Indira Gandhi — 11 ani neîntrerupți (1966–1977), iar Golda Meir — 5 ani.

Capri

Insula italiană Capri — obiectiv turistic renumit pe plan mondial, pe care trăiesc aproximativ 13 000 de locuitori — a fost, la 5 mai, izolată de restul lumii datorită unei greve generale — prima din istoria ei —, care a paralizat timp de o zi principalele activități desfășurate pe teritoriul insulei. Declanșată la chemarea principalelor centrale sindicale, greva a avut loc în sprijinul revendicării privind reorganizarea activității spitalului local, al cărui personal este considerat total insuficient.

Reacție

Referindu-se la declarațiile făcute de ambasadorul S.U.A. la Roma, Richard Gardner, ziarul „L'Unità" scrie: „Ambasadorul ar trebui să știe că el nu se află la Roma nici pentru a distribui brevete de democrație unuia sau altuia dintre partide, nici pentru a-și exprima dorința în ce privește unele rezultate electorale, sau pentru a recomanda formule de guvernare". (Într-un interviu acordat radioului de stat, ambasadorul american a amintit că S.U.A. doresc ca influența partidelor comuniste în Europa occidentală să scadă).

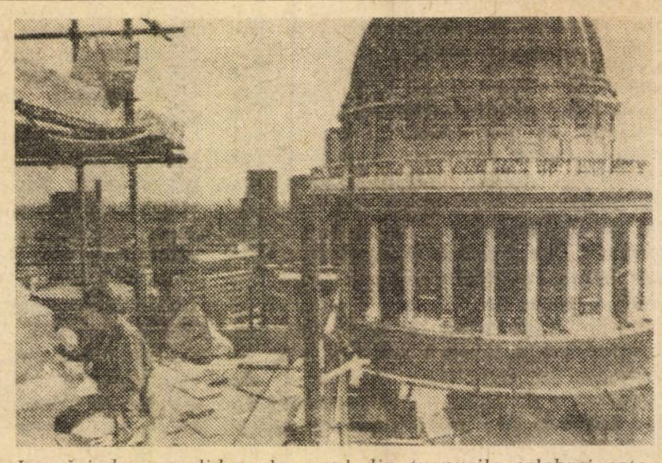

Lucrări de consolidare la unul din turnurile celebrei catedrale „St. Paul", ridicată la Londra acum 269 de ani

Interdicție

Președintele argentinian, generalul Jorge Videla, a declarat presei că guvernul țării sale nu îi va permite fostului președinte, Hector Campora – căruia i s-a acordat azil la Ambasada mexicană de la Buenos Aires – să părăsească țara. El a precizat că lui Campora i se interzice să plece din Argentina, deoarece există temeri că, din exterior, el va desfășura acțiuni care „ar tulbura procesul de normalizare democratică a țării".

Aplauze

Faptul de a fi venit cu bicicleta la reședința noului premier britanic, din Downing Street 10, a făcut ca lordul Hailsham, 72 ani, să fie întîmpinat cu vii aplauze de cei aflați în preajmă. El a sosit la reședința oficială a premierului Thatcher pentru a primi numirea în postul de lord cancelar (ministru al justiției și președinte al camerei lorzilor). Hailsham locuiește la Putney, un cartier situat la 10 km sud-est de reședința premierului britanic.

nistru libanez, Selim Al Hoss, a afirmat că intenționează să demisioneze în curînd. El a precizat că își va prezenta demisia după întîlnirea dintre președintele libanez, Elias Sarkis, și președintele sirian, Hafez Al Assad, întîlnire în vederea căreia se fac, în prezent, pregătiri.

Funcții

Potrivit ziarului „Bild Zeitung", Walter Scheel, 59 ani, președintele R. F. Germania, nu intenționează să candideze pentru a doua oară la președinție, la sfîrșitul mandatului său de cinci ani, care expiră la 30 iunie. Potrivit ziarului – care citează cercuri din anturajul președintelui –, Scheel ar avea în vedere o revenire la responsabilități guvernamentale, dorința sa cea mai mare fiind aceea de a redeveni ministru al afacerilor externe, funcție pe care a ocupat-o între 1969–1974 în cabinetul lui Willy Brandt. Aceasta n-ar fi posibil decît dacă actualul șef al diplomației vest-germane, Hans Dietrich Genscher, i-ar ce-

La sfîrșitul lunii trecute, cancelarul Helmut Schmidt (dreapta) a făcut o vizită oficială în Luxemburg, unde a conferit cu premierul Gaston Thorn. În fotografie, întîlnirea celor doi oameni politici pe aeroportul capitalei luxemburgheze

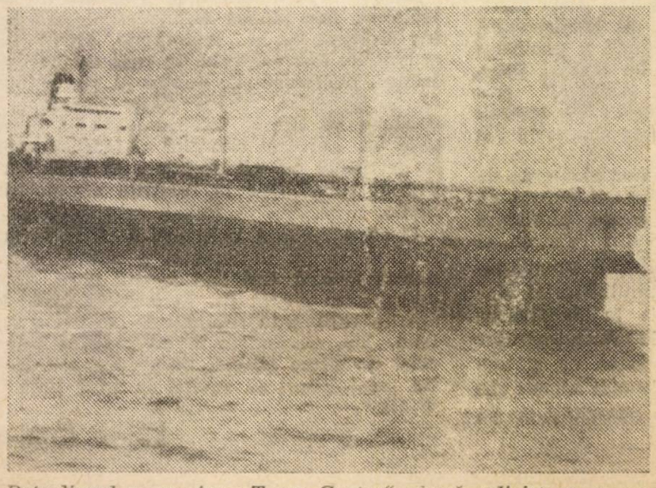

Petrolierul norvegian „Team Castor", după coliziunea cu un tanc petrolier liberian, în Oceanul Atlantic, la 320 km de Brest. Echipajul acestei din urmă nave a fost salvat de un vas sovietic și unul norvegian

Petrol

Producția mondială de țiței și gaz natural s-a ridicat în 1978 la 3 056 milioane tone, ceea ce reprezintă o majorare intimă (0,2 la sută) în raport cu nivelul anului precedent, scrie „Petroleum Economist". Scăderea producției principalilor exportatori de petrol membri ai OPEC, cu excepția Kuweitului și Algeriei, a fost compensată de sporuri corespunzătoare ale cantităților de țiței extrase în S.U.A., Mexic și Europa occidentală. Statele membre ale OPEC au extras, în 1978, 1 462 milioane tone țiței, reprezentînd 48 la sută din totalul producției mondiale. Arabia Saudită rămîne principalul exportator de țiței și al treilea producător mondial, realizînd la sfîrșitul anului 1978 o producție medie de 10 milioane barili pe zi.

„Armură"

În condițiile prolilerării accentuate a actelor de violență comise în S.U.A., la New York –, oraș cu o rată a criminalității deosebit de ridicată – se bucură de tot mai multă căutare un articol vestimentar mai puțin obișnuit : vesta de protecție împotriva gloanțelor. Bancherii, oamenii de afaceri, comercianții – categorii de persoane care, prin natura profesiei, sînt mai amenințate în viața lor cotidiană – formează cea mai bună clientelă a magazinelor specializate în asemenea „armuri" moderne. Astfel, numai firma „Communication Control System", care are și preocupări de acest gen, a vîndut, anul trecut, particularilor circa 500 de veste protectoare, înregistrînd în acest domeniu o cifră de afaceri dublă față de cea din 1977. Costul unei asemenea veste poate ajunge la 575 dolari.

Încălzire

Începînd din iarna care vine, Casa Albă va fi încălzită cu lemne, a anunțat președintele Jimmy Carter într-o alocuțiune ținută în statul Iowa, făcînd apel la americani să economisească energia cu orice preț, în special petrolul. Grație noilor sobe de fier alimentate cu lemne, o jumătate de milion de barili de petrol au fost economisiți anul trecut în S.U.A., a precizat președintele. Se mai relevă că președintele Carter a dispus, deja, instalarea pe acoperișul Casei Albe a unui sistem permițînd încălzirea unei părți a cantității de apă necesară locuinței prezidențiale cu ajutorul energiei solare.

Demisie

Într-o declarație difuzată de postul de radio Beirut, și reluată de agenția „Reuter", primul mi-

da locul pentru a se consacra numai responsabilităților ce-i revin ca președinte al Partidului liberal, funcție moștenită de la Scheel.

Referendum

Electoratul masculin din cantoanele elvețiene Appenzell Ausser Rhoder și Appenzell Inner Rhoden a refuzat, duminică, să acorde drept de vot femeilor în probleme cu caracter local. Agenția „Reuter" amintește că, începînd din 1971, femeile din Elveția au obținut dreptul de vot pe plan federal, dar guvernul de la Berna a lăsat la latitudinea autorităților fiecărui canton recunoașterea dreptului femeilor. Cele două cantoane se numără printre ultimele din cele 25 în care bărbații și femeile nu se bucură în mod egal de drepturi electorale.

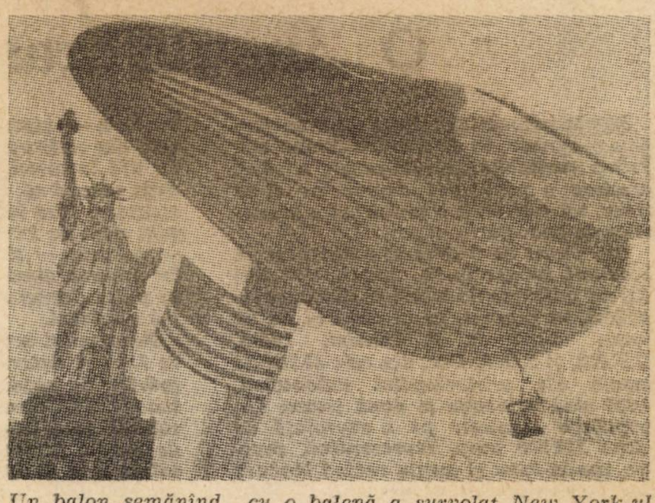

Un balon semănînd cu o balenă a survolat New York-ul — ca etapă a unui turneu prin lume —, în semn de protest împotriva vînătorii excesive a prețioaselor cetacee

Rubrică realizată de Ilie Olteanu

Relaţiile afgano-pakistaneze şi afgano-iraniene

Referindu-se la relatări ale presei internaţionale, mai mulţi cititori ai revistei noastre s-au interesat asupra evoluţiilor recente din relaţiile afgano-pakistaneze şi afgano-iraniene. În acest sens, prezentăm, în ordine cronologică, o serie de precizări şi declaraţii provenind din surse autorizate de la Kabul, Islamabad şi Teheran.

În ultimele luni, cu precădere în martie-aprilie, o serie de declaraţii oficiale ale autorităţilor de la Kabul, Islamabad şi Teheran se referă la apariţia unor factori de tulburare în relaţiile dintre cele trei state.

Într-un interviu difuzat în martie de postul de radio Kabul, vicepremierul afgan (în prezent prim-ministru) Hafizullah Amin, a acuzat „cercuri reacţionare" din Pakistan şi „elemente religioase cu prejudecăţi" din Iran că se dedau la acte de amestec în afacerile interne ale ţării sale. La rîndul său, preşedintele Afganistanului, Mohammed Nur Taraki, a acuzat „anumite forţe imperialiste şi reacţionare internaţionale" care urmăresc utilizarea Pakistanului drept „o bază de lansare în vederea unei agresiuni împotriva Afganistanului".

Pe de altă parte, un comunicat oficial al guvernului de la Islamabad a susţinut prezenţa, pe teritoriul pakistanez, a 35 000 refugiaţi afgani, şi, dezmiţind ştiri după care aceştia ar urma cursuri de instrucţie militară, sublinia că Pakistanul le-a acordat azil din „motive pur umanitare". Preşedintele pakistanez, generalul Mohammed Zia Ul Haq, specifica : „Actualele evenimente din Afganistan constituie o problemă internă, iar Pakistanul nu are intenţia să se amestece" ; de asemenea, un comunicat al guvernului pakistanez solicita refugiaţilor afgani să se abţină de la activităţi ce ar putea afecta relaţiile Pakistanului cu ţările vecine. În acelaşi context, guvernul pakistanez îşi exprima „surprinderea" faţă de declaraţiile guvernului afgan : „Noi am interzis întotdeauna refugiaţilor afgani să folosească Pakistanul drept bază de instruire sau de lansare a operaţiunilor împotriva guvernului afgan".

La începutul lunii aprilie, postul de radio Kabul — citat de agenţia Reuter — a transmis că, la 7 aprilie, şapte soldaţi afgani au fost ucişi în urma unor lupte cu forţe pakistaneze, care au trecut frontiera şi au atacat poziţii în interiorul Afganistanului. Citînd un comunicat guvernamental, postul de radio a afirmat : „Afganistanul avertizează serios guvernul pakistanez să se abţină de la lansarea de agresiuni împotriva teritoriului afgan şi cere să se respecte pacea între cele două ţări". Un purtător de cuvînt al Ministerului Afacerilor Externe pakistanez a protestat faţă de aceste afirmaţii. În acelaşi timp, „Pakistan International Airlines" şi-a anulat zborurile spre Kabul ; de asemenea, au fost suspendate toate zborurile din Afganistan spre Pakistan.

În ce priveşte apariţia unor elemente de încordare în relaţiile Afganistanului cu Iranul, se citează o declaraţie, publicată în luna martie, de ziarele din Teheran, şi aparţinînd unuia dintre liderii musulmanilor şiiţi iranieni, ayatollahul Shariat Madari ; acesta s-a referit la „încălcarea drepturilor religioase" ale musulmanilor din Afganistan şi necesitatea ca statele islamice să sprijine musulmanii afgani „în protestul lor faţă de noile autorităţi de la Kabul".

Într-o declaraţie a guvernului afgan s-a considerat că afirmaţiile liderului şiit iranian, ayatollahul Shariat Madari au drept scop să atîţe oamenii muncii musulmani din Afganistan împotriva guvernului popular.

După incidentele izbucnite în martie, în oraşul afgan Herat, consulul general al Iranului cu reşedinţa în acest oraş a fost declarat persona non grata şi rugat să părăsească Afganistanul. În semn de răspuns, prim-secretarul ambasadei afgane la Teheran a fost supus unei măsuri similare.

La 10 aprilie, într-un discurs rostit în faţa membrilor guvernului şi transmis de postul de radio Kabul, preşedintele Mohammed Nur Taraki a formulat critici la adresa Iranului şi Pakistanului, învinuindu-le de „amestec inadmisibil" în afacerile interne ale ţării sale. Ulterior, preşedintele Taraki a avertizat ţările vecine că „orice agresiune" împotriva Afganistanului ar crea „o situaţie periculoasă nu numai în regiune, ci şi în alte părţi ale lumii". În acest context, agenţiile de presă internaţionale au transmis declaraţia şefului statului afgan, potrivit căreia 200 de soldaţi pakistanezi ar fi întreprins un raid în teritoriul afgan, precum şi că un număr de afgani din Iran au fost ucişi.

Reacţiile pakistaneză şi iraniană nu au întîrziat. Din partea Ministerului Afacerilor Externe de la Islamabad, afirmaţiile afgane au fost respinse. În ceea ce priveşte Iranul, purtătorul de cuvînt al guvernului de la Teheran, Abbas Amir Entezam, a declarat că Iranul intenţionează să adreseze un „protest energic" Afganistanului în legătură cu afirmaţiile preşedintelui Taraki referitoare la relaţiile afgano-iraniene.

O ştire recentă informează că guvernul Afganistanului a decretat o amnistie generală pentru cetăţenii afgani care, după schimbarea regimului în această ţară, în aprilie 1978, s-au refugiat în Pakistan sau Iran. Un comunicat al guvernului afgan, citat de radio Kabul, precizează că aceştia „sînt liberi să revină în ţară pînă la 28 mai".

Liana Enescu

JAVA

O „insulă-oraş"

Insula indoneziană Java s-a transformat progresiv, în decursul ultimilor ani, într-o veritabilă „insulă-oraş", a cărei creştere a populaţiei devine, pe zi ce trece, tot mai mult o problemă a planurilor de dezvoltare naţională.

Din punct de vedere al numărului de locuitori, Indonezia, cu aproximativ cele 150 de milioane de locuitori ai săi, se situează, în prezent, pe al cincilea loc în lume, după R. P. Chineză, India, U.R.S.S. şi S.U.A. Dar, din cele 13 700 de insule ale arhipelagului indonezian, 6 000 sînt nelocuite şi două treimi din populaţie locuieşte pe o suprafaţă de circa 132 000 kmp, reprezentînd, practic, insula Java şi insula vecină Madura care, administrativ, îi este afiliată. Este, aşadar, uşor de înţeles concentrarea puternică umană a acestor teritorii. Dacă, în restul arhipelagului, densitatea populaţiei este de 71 de locuitori pe kmp, în Java — care reprezintă doar 6,6 la sută din teritoriul indonezian — ea este de 644 locuitori pe kmp şi datele oficiale prevăd că, în ritmul actual de concentrare, spre anul 2000 s-ar putea depăşi cifra de 2 000 de locuitori. Capitala — Jakarta — situată în Java, care are în prezent cinci milioane de locuitori, ar putea depăşi 20 de milioane la sfîrşitul secolului.

Fenomenul acestei concentrări umane în Java se datorează, în mare parte, migrărilor de populaţie din celelalte insule indoneziene, atrase iniţial de fertilitatea solului, apoi, în anii din urmă mai ales, de marile proiecte de industrializare şi urbanizare. Astfel, a fost creat, în ansamblul Indoneziei, un element de dezechilibru socio-economic, căruia autorităţile se străduiesc să-i găsească o rezolvare. Pentru că perspectiva „insuleioraş" — pe care tind s-o contureze actualele coordonate de creştere a Javei — riscă să complice un ansamblu de dificultăţi deja existente în special în domeniul locurilor de muncă. De pildă, cifra oficială de trei milioane de şomeri pe ansamblul Indoneziei se referă, în cea mai mare parte, la Java. Şi această cifră este completată de numărul mare de muncitori care nu dispun decît parţial de lucru sau primesc salarii scăzute. Potrivit preşedintelui Suharto, venitul mediu pe cap de locuitor este în Indonezia de 228 dolari anual.

Directorul Camerei de Comerţ indoneziană apreciază că 200 000 de noi locuri de muncă sînt create în fiecare an, în vreme ce cererea depăşeşte un milion.

Pentru remedierea situaţiei se preconizează încurajarea transmigrării javanezilor spre alte insule, subpopulate — dar această măsură nu a înregistrat, pînă acum, decît rezultate limitate. În următorii cinci ani, este prevăzut transferul a circa 2,5 milioane de javanezi spre alte insule. În această perioadă, se apreciază că populaţia Javei va creşte cu 5 milioane persoane, adică dublul transferurilor.

(*După* „France Presse")